"(...) ÇÜNKÜ PARTİ NE BİR ZÜMREYİ NE BİR SINIFI DEĞİL, SINIFLI TOPLUMDA BÜTÜNÜYLE BİR ÜLKEYİ VE TÜM DÜNYAYI İÇİNE ALACAK, YÖNETECEK, DEĞİŞTİRECEK BİR ÖRGÜTTÜR. PARTİ BU EVRENSEL GÖREVİNİ YERİNE GETİREBİLMEK İÇİN SINIF KÖRLÜĞÜ DENİLEN DAR DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞTAN KURTULMAK, SİYASET YAPMAK ZORUNDADIR.

"BU BAKIMDAN PROLETARYA PARTİSİ HER ŞEYDEN ÖNCE KENDİ ÜYELERİNİ POLİTİKA ALANINDA YETİŞTİRMEK, ONLARA SİYASÎ EĞİTİM VE BİLİNÇ SAĞLAMAKLA GÖREVLİDİR. SİYASÎ EĞİTİM, LAFLA OLMAZ : SINIFLI TOPLUMDA VAR OLAN BÜTÜN SOSYAL SINIF VE ZÜMRELERİ KOLLAMAKLA OLUR. SINIF BİLGİSİ VE BİLİNCİ BİR TEK SINIF İÇİNE TEKYANLICA KAPALI KALMAKLA EDİNİLEMEZ. BÜTÜN SOSYAL SINIF VE ZÜMRELERİN İÇ YÜZLERİNİ ÇOK YANLICA KAVRAYIP İŞLEMEK GEREKİR."

(DR. H. KIVILCIMLI, **"Proletarya Partisi Nedir?"**)

Sosyalist

KURUCUSU : Dr. HİKMET KIVILCIMLI

Sayı : 81 22 MAYIS 1979 SALI FİYATI : 10 TL.

DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ!

Parababalarının İlanlarının İşlevi Reformizmin Kırılan Etkinliğini Yeniden Güçlendirmektir?

Parababalarının, «Hür teşebbüs»ün —TÜSİAD'ın kastettiği hür teşebbüs Tekelci parababalarının ezdikleri gerçekten **serbest** rekabetçi orta ve ufak **«vahşi sermaye»** değildir— ilanlarını, Ecevit'in beyanatı, onu da yazar - çizerlerimizin, sendikalarımızın, kimi Sosyalist Partilerimizin konu üzerindeki sözleri, davranışları izledi. Her biri yorumunu yaptı. Diğer bir deyimiyle her bir sosyal sınıf ve zümre görüşlerini açıkladı.

Proletarya Partisinin görevi, en genel anlamıyla Proletaryanın ve Halkın siyasî eğitimini başarmak olduğuna göre, «Günlük aktüel olayların yampiri **(Gerçeğe Aykırı)** yorumlardan kurtarılması» da bu görevin gerekli kıldığı bir görevdir. Yani günlük aktüaliteyi proletarya açısından yorumlayarak, onu, bilincini karartan yorumlardan kurtarmak, siyasî eğitim görevinden ayrı düşünülemez. Bu bakımdan SOSYALİST'in bu anlamdaki eksikliği proletaryayı siyasî bakımdan eğitme konusunda bir eksikliğin ifadesi olur. Böyle bir eksiklik ise SOSYALİST'in proletaryayı aydınlatma ve örgütleme görevini engeller.

Topluma egemen olan burjuva metafiziği - derebeği skolastiği hergün yaşadığımız olaylarla içimize işlemektedir. Onu yenebilmek diyalektik mantık ve metodu hergün yaşanan olaylara uygulayabilmekten geçer. Burjuva - küçük-burjuvazinin işçi sınıfının bilincini karartan yorumlarına karşı, proletaryanın diyalektik bakış açısının gerektirdiği yorumlar yapılmadan proletaryanın bilinci aydınlatılamıyacağı için parababaları tahakkümüne karşı dövüşülemez.

Somut konumuzla ilgili olarak parababalarının ilanları karşısında Ecevit'in, burjuva - küçük-burjuva sosyalizmlerinin tavırlarının proletarya açısından bir eleştirisi yapılmadan parababalarına karşı dövüşülemez, «buhrandan çıkış yolunun ne olduğu» kitlelere kavratılamaz.

Bu ilanlar karşısında kitlelerde parababalarına sempati uyanmış olabileceği söylenemez. Bu ilanların yüklendiği işlev kitleler üzerindeki reformcu etkilerin güçlendirilmesidir ve bu işlev başarılabildiği ölçüde düzenin sürdürülebilmesi, parababalarının programlarının uygulanabilmesi sağlanabilecektir. Parababaları verdikleri ilanlarla «Gerçekçi çıkış yolu»nun «hür teşebbüs» olduğunu söylerken kitlelerin «gerçekçi çıkış yolu» olarak Ecevit'e sarılmalarına vesile olmuşlardır. O halde bu ilanların işlevi Ecevit'in deyimiyle «tam durumu düzeltiyorduk, arkadan hançerlendik» değil, «tam batıyorduk, bizi kurtardınız»dır. 1 Mayıs'ta Sıkıyönetim aracına dayanarak işçiler ve halk üzerindeki baskıyı arttıran hükümet ve CHP «tam batmak» durumunda iken, yani halktan önemli ölçüde tecrit olmuşken bu ilanlar cankurtaran simidi gibi yetişti. Reformizme iadei itibar sağlayan, parababalarına Ecevit ne kadar teşekkür etse azdır. İşte, parababalarının ilanlarının, kitleler üzerinde kırılma eğilimi gösteren reformcu egemenliğin yeniden mevzilerini tutmasına hizmet ettiği kavranmadan ve bu açığa çıkartılmadan proletaryanın bilinci aydınlatılamaz.

Tam da bu sırada, yani 1 Mayıs'ın hemen akabinde olmasının anlamı da buradadır işte. Bu ilanlarla Ecevit'e olan umutların yeniden tazelenebilmesi şartları yaratıldığı için, finans - kapitalin ve Hükümet'in 1 Mayıs'a saldırısının kitlelerde uyandırdığı nefretin devrimci kanallara akması engellenmiş, kitlelerin mevcut düzene karşı zayıflıyan bağları tamir edilmiş olacaktı. Mevcut düzen ise parababalarının düzeni olduğuna göre, Ecevit de son tahlilde parababalarına «iadei itibar» sağlıyacaktır. O nedenle Devrimci Proletaryanın bu durumu açığa vuran anlayışı yaygınlaştıramadığı takdirde bu ilanlar vesilesi ile güçlendirilen reformizm nedeniyle parababalarının egemenliğinin devam etmesi sağlanacaktır. Ancak ve ancak reformculuğun kitleler üzerindeki etkinliği ile parababalarının egemenliği arasındaki bağlantıyı göremiyenler ve kendileri de reformist oldukları için göremiyecek olanlar bunun aksini iddia edebilirler.

Ayrıca Ecevit'e «iadei itibar» sağlayan bu ilanlar Kurultay öncesi CHP'deki küçük - burjuvaların sindirilmesi için, olumlu bir fırsat yaratacak, Ecevit açısından ek bir kazanç daha sağlıyacaktır.

İşçi sınıfının ve çalışkan kitlelerin devrimci tepkileri, «parababalarının hükümeti düşürmek istedikleri», «faşist tehlike», yani bu ilanlar gerekçe

(Devamı 3. Sayfada)

Devrimci Teorik Eğitim Nasıl Yapılır?

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

Teorik Eğitim'in İÇERİĞİNE ilişkin liste, bize NEYİ öğrenmemiz gerektiği hakkında bir bilgi verir, ama NASIL öğrenebileceğimizi, BİÇİMİ açıklamaz.

«Bir "Eğitim Planı" denemesi»nde, buna, pratik içinde, mücadele içinde diye, kısaca bir cevap vermiş ve bu «nasıl» şartının yerine getirildiğini varsaymıştık.

«NASIL» sorusunu, Lenin «Gençlik Birliklerinin Görevleri» adlı yazısında ayrıntılarıyla inceler. Okuyucunun adı geçen yazıyı özellikle incelemesini tavsiye ederiz.

Burada, yine, Dr. H. Kıvılcımlı'nın iki notunu kısaca aktararak, NASIL sorusuna, kısaca ve daha ayrıntılı bir cevap vermiş olacağımızı sanıyoruz.

Bir ustamızın sözüyle konuşmaya girelim: Siyasî eğitim lafla olmaz. Sınıflı toplumda var olan bütün sosyal sınıf ve zümreleri kollamakla olur. Sınıf bilgisi ve bilinci bir tek sınıfın içinde tek yanlıca kapanıp kalmakla edinilemez. Bütün sosyal sınıf ve zümrelerin iç yüzlerini çok yanlıca kavramakla işlemek gerekir.

Bizim için esas olan teorik eğitim en az üç kişinin bir araya gelerek bir **organ** içinde tartışılarak ve bir disiplin altında yapılan okumalardır. Bu eğitim hücre militanına bilinç, bilgi, güven, tecrübe, disiplin, otorite aşılar.

Bir hücre toplantısının düzenlenmesi üzerinde duralım: İlk iş gündemi saptamaktır. Bu gündem başlıca şöyle olur :

1 — Olayların tartışması. İç ve dış olayların partinin görüşleri doğrultusunda yorumlanıp açıklanması.

Günün sosyal, ekonomik, politik olaylar zinciri ve etkilediği belirli görüşler ele alınarak, olaylar içinde **temel olayı** somutça görüş alanına çıkartmak ilk iştir. Olaylara bakış yöntem ve metodumuz diyalektik ve tarihî maddeciliktir. Çünkü olaylar içindeki **«Asıl olaycığı»**, doğrular içinde de **«Asıl doğrucuğu»** ancak böyle bir yöntem ve metodla seçip, esas **«Doğrucu»** yola yönelebiliriz.

2 — TARTIŞMALI OKUMA

İlk toplantı günü gelecek toplantıda okunacak kitap veya broşür dağıtılarak diğer toplantıya kadar herkes tarafından okunacak, toplantıda ise konular üzerinde durularak, tartışılarak okunup açıklanacak.

3 — Her toplantıda önce yapılan faaliyetlerin üyeler tarafından şifai veya yazılı olarak hücreye rapor verilmesi.

4 — Çalışmaların ve üyelerin otokritiği: Çalışmalarımızın tam başarıya ulaşması için geçmiş olaylardan tecrübe edinmeliyiz. Bu tecrübe olayların Diyalektik Maddeci görüşle otokritiğini (örgüt içinde eleştirisini) yapmayla sağlanır. Kişilerin de bazı küçük - burjuva hastalıklarından ve pisliklerinden arındırılması için, gerçekten bir parti militanı haline getirilmesi için eleştiri hürriyetine sahip olması gerekir.

Her kişi ve her olay için eleştiri ve özeleştiri yapmak her devrimcinin hakkı ve görevidir. («Kişi noksanlığını bilmek gibi irfan olmaz». İRFAN: insanın yalnız bildiğini değil, bilmediğini de rahatlıkla bilince çıkarması demektir.) Burada özeleştirinin ne anlama geldiği somutça görülmektedir.

5 — Gelecek toplantının günü ve yerinin planlanmasıyla dağılma.

Devrimci büyük bir emeği, sabır ve disiplinle özümleyebilmek bu örgütsel yani hücresel çalışmalarımıza bağlıdır. Çalışmalarımızda başlıca prensibimiz, metodumuz işçi sınıfının metodu olan, soyutluktan uzak, canlı, çok yanlıca ve tarihsel bir metod, bir yöntem olan Diyalektik ve Tarihî Materyalizmle düşünüp davranmaktır. Örgütsel çalışmalarımızın temeli, esas hücre, komite çalışmalarıdır. Bu çalışmalarımızın en sıkı **merkeziyetçilikle** beraber ortak bir proleter demir disiplinle dağınıklıktan kurtulup merkezileşmemizi gerektirmektedir.

Yaratıcı bir çaba ile hiçbir «beyinsiz iş güzarlık» düşünmeden, en azından üç kişi, bir araya gelip düşünce ve davranış birliği yaparsa bir HÜCRE - KOMİTE doğar. Fakat hiçbir düşünce davranış birliği yapmayıp, hiçbir yaratıcı çaba gösteremeyen ve bir çok beyinsiz işgüzarlık düşünen kimselerden ise düşünce davranış anarşisi doğar. Anarşi demek: otorite disiplin düşmanlığı demektir.

Bütün hücrelerin - komitelerin böyle ahenkli ve akortlu olarak düşünüp davranması devrim orkestrasının başarı havasını çalar.

Devrimci Militanları Arındırma

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

İşçi sınıfımızın mücadelesine baş koymuş profesyonel devrimci gönüllülerin gerçek devrimci **olabilmeleri için bilimcil sosyalist teoriyle silahlanıp zamanın % 99'unu parti çalışmalarına veren gerçek devrimci olabilmeleri için, belirli özelliklere sahip olmaları ve belirli aşamaları geçmiş olması gerekir.**

Bir gönüllünün gerçek devrimci olabilmesi için: YAPICI, ENERJİK, DİSİPLİNLİ, SABIRLI olmalı ve birçok küçük - burjuva pisliklerinden, hastalıklarından temizlendirilip, arındırılmalıdır. Bir gönüllü: Kararlı - Tecrübeli - Bilimli - Bilinçli - Alçakgönüllü - Yiğit Teşkilâtçı profesyonel militanlar haline getirebilmek için onları çeşitli teorik ve pratik süzgeçlerden geçirmeliyiz. Başka bir ifadeyle gönüllüleri «Devrimci Arınma Ateşinden» geçirmeliyiz. Bu ateş giderek gönüllülerin çeşitli hastalıklarını, kuruntularını, ütopilerini, aşırı isteklerini törpüleyecektir.

Bu arınma ateşi ancak ve ancak proletarya partisi ve işçi sınıfımızdır.

SOSYALİST'IN IŞLEVI

Sosyalist'in bugünkü şartlarda yapması gereken işlevi; daha doğrusu günümüzde kavranacak ANA HALKA'nın ne olduğunu kavrayamayan pek çok arkadaş —ki bunun kavranması da, yani Sosyalist'in işlevinin ne olduğunun ve ne olması gerektiğinin kavranması da, belli bir siyasî bilincin ve tavrın ifadesidir— Sosyalist'i fazla «ağır» buluyorlar; yeterince popüler olmadığından yakınıyorlar.

Evet doğrudur. Sosyalist «ağır»dır; ondaki yazıları ortalama bir işçi kolaylıkla anlayamaz; en azından bir yardım gerekir. İşte, biz Sosyalist'i tam da böyle «ağır» bir organ olarak çıkarmaya çalışıyoruz. Ve kendimizi henüz yeterince «ağır» olmamakla suçluyoruz.

Bir eksiğimiz daha var. Politik propaganda ve ajitasyona ilişkin yazılar, yani Dünya ve Türkiye'deki önemli politik gelişmeleri çözümleyen yazılar bakımından gazete epey cılızdır. Örneğin koskoca İRAN DEVRİMİ üzerine henüz bir tek tahlil bile yayınlayabilmiş değiliz.

Bu eksiğimizin bilincindeyiz ve gidermeye çalışacağız. Ama yine de bu, Sosyalist'in teorik ve edebî seviyesini düşürme değil, aksine yükselteceğimiz anlamına gelir.

Sosyalist'ten popüler ya da kendi bölgelerindeki sorunlara ilişkin yazılar bekleyen arkadaşlar, bu işi kendileri yapmalı, küçük bildiriler ve broşürlerle gerekli ekonomik, politik ajitasyon ve sosyalist propaganda faaliyetini (sosyalizmi öğreten el kitaplarıyla vs.) kendi güç ve insiyatifleriyle gerçekleştirmelidirler. Zaten Sosyalist'in görevi de, bu konumdaki arkadaşları, bu işlevi doğru bir şekilde yapabilecek şekilde eğitmek ve örgütlemektir.

Hasılı Sosyalist'in ağır olduğundan, işçilerin anlamadığından şikâyet eden arkadaşlar, Sosyalist'i esasen kendilerinin anlamadıklarını itiraf etmiş olurlar. Bu arkadaşlar, önce, kendilerinin anlamadığını anlamalıdırlar ve Sosyalist'i anlamak için çalışmalıdırlar.

Sosyalist'in yeterince «ağır» bile olmadığını anladıkları gün, toplumun daha geri kesimlerine **neyi**, nasıl anlatacaklarını da anlayacaklardır.

Sosyalist gibi bir gazetenin İŞLEVİ'nin ne olması gerektiği hakkında bir fikir vermek üzere, Lenin'in «Rus Sosyal Demokrasisinde Geriye Doğru Bir Eğilim» başlıklı yazısından kısa bir bölümü aktaralım :

«Bütün ülkelerin işçi hareketleri tarihi, sosyalizm düşüncelerinin en erken ve en kolay şekilde, en iyi eğitilmiş işçi kesimleri tarafından kavrandığını göstermektedir. Her işçi hareketinin kendi içinden çıkardığı öncü işçiler, işçi kitlelerinin tam güvenini kazanmayı bilen, kendilerini bütünüyle proletaryanın aydınlatılmasına ve örgütlenmesine adamış olan, sosyalizmi bilinçli bir şekilde kavrayan ve hatta bağımsız sosyalist teoriler hazırlamış olan işçiler, genel olarak bunlar arasından çıkar. Yaşama yeteneği olan her işçi hareketi, işçi sınıfından böyle öncüleri, kendi Proudhon'unu ve Vaillant'ını; kendi Weitling'ini ve Bebel'ini çıkarmıştır. Bizim Rus işçi hareketi de, bu konuda Avrupa işçi hareketinin gerisinde kalmamayı vaad ediyor. Aydın toplum, namuslu ve illegal literatüre olan ilgisini kaybederken, işçiler arasında bilgiye ve sosyalizme tutkulu bir ilgi artmakta, işçiler arasından, öğrenmek, öğrenmek gene öğrenmek ve kendilerini sınıf bilincine erişmiş sosyal - demokratlar, "işçi aydınları" olarak yetiştirmek için, —bütün korkunç yaşama koşullarına ve fabrikalardaki ölesiye çalışma zorunluluğuna rağmen— büyük bir karakter ve irade gücü gösteren gerçek kahramanlar ortaya çıkmaktadır. Rusya'da bu "işçi aydınları" oluşmuştur. Bunların saflarını sürekli genişletmek ve bunların büyük entellektüel istemlerini tam bir şekilde karşılayabilmek için, bunların saflarından Rus Sosyal - Demokrat İşçi Partisi liderlerinin yetişip çıkması için bütün gücümüzü ortaya koymak zorundayız. Bu yüzden BÜTÜN RUS SOSYAL - DEMOKRATLARININ ORGANI OLMAK İSTEYEN BİR GAZETE, EN İLERİ İŞÇİLERİN DÜZEYİNE ÇIKMAK ZORUNDADIR; DÜZEYİNİ YAPAY BİR ŞEKİLDE ALÇALTMAMAK, TERSİNE SÜREKLİ OLARAK YÜKSELTMEK ZORUNDADIR; uluslararası sosyal - demokrasinin bütün taktik, siyasal ve teorik sorunlarını izlemek zorundadır. İşçi aydınlarının istemleri ancak böyle karşılanabilir; bunlar ancak böyle Rus işçi davasını ve dolayısıyla Rus devrim davasını kendi ellerine alabilirler.

Sayıları az olan öncü işçiler kesimini, orta düzeydeki geniş işçi kesimi izler. Bu işçiler de tutkulu bir şekilde sosyalizme ulaşmaya çalışmakta, işçi gruplarına katılmakta, sosyalist gazete ve kitapları okumakta ve ajitasyonda yer almaktadırlar. Bunların birincilerden tek farkı, sosyal - demokrat işçi hareketinin tamamen özerk önderleri olamamalarıdır. PARTİ ORGANI OLACAK OLAN GAZETEDEKİ BAZI MAKALELERİ ORTA İŞÇİ ANLAYAMAYACAK, KARMAŞIK BİR TEORİK YA DA PRATİK SORUN HAKKINDA AÇIK BİR KAVRAM OLUŞTURAMAYACKTIR. BURADAN KESİNLİKLE, GAZETENİN OKUYUCU KİTLESİ DÜZEYİNE İNMESİ GEREKTİĞİ SONUCU ÇIKMAZ. TERSİNE GAZETE, OKUYUCULARININ DÜZEYİNİ YÜKSELTMEK, ORTA DÜZEYDEKİ İŞÇİLERDEN ÖNCÜ İŞÇİLER OLUŞTURMAYA YARDIMCI OLMAK ZORUNDADIR. Yerel pratik faaliyeti bütünüyle kavrayarak, özellikle işçi haraketinin kronolojisine ve bir sonraki ajitasyon sorunlarına ilgi duyarak böyle bir işçi, her adımıyla, düşünce-

(Devamı 12. sayfada)

Parababalarının İlanlarının İşlevi Reformizmin Kırılan Etkinliğini Yeniden Güçlendirmektir?

(Baştarafı 1. sayfada)

gösterilerek engellenmeye çalışılacaktır. Ecevit'in, burjuva sosyalistlerinin reformculuklarını haklı gösterebilmek için, kitlelerin pasifize edilebilmelerini savunabilmeleri için önemli bir dayanak noktası olarak kullanılacaklardır.

Parababalarının faşist bir darbe için zemin hazırlama niyeti ile böyle ilanlar verdiklerini varsaysak bile, proletarya sosyalizmi açısından yapılması gereken değişmez, Görev bu ilanların mümkün kıldığı reformcu etkilere karşı mücadele etmektir. Çünkü reformizme karşı mücadele edilmeden «faşist darbe olasılıkları» engellenemez. Yani reformizme karşı mücadele aynı zamanda faşizme karşı bir mücadeledir. Ecevit'in tavrını reformizmin kırılan etkisini güçlendirme manevrası olarak koymayan, parababalarının açıklamasını reformizme böyle bir imkân hazırladığını ortaya koymayan burjuva sosyalizmleri —TSİP Genel Başkanı A. Kaçmaz, «Sosyal Demokrasinin sermayenin bu saldırısından ders alması gerektiğini» kaydederek, «sanayicilerin ilan - muhtıraları, egemen güçlerin demokrasiye tahammülsüzlüğünün somut kanıtıdır. 16 Mayıs. Gazeteler»—, DİSK yöneticileri —DİSK Genel Başkan Vekili Mukbil Zırtıloğlu, bunalımın gerçek sorumlusunun işadamları olduğunu iddia etmiş, «Yavuz hırsız ev sahibini bastırır» demiştir. 16 Mayıs. Gazeteler.»— CHP'sini, dolayısıyla da parababaları düzenini güçlendirmekten başka bir iş yapmış olmazlar, «faşist darbe olasılığını» ortadan kaldırmayı değil tam tersine, kitlelerin reformcu egemenliği yönelmesini, ondan umut beslemelerini yaydıkları için, kitleleri uyuşukluğa sevkettikleri için faşist bir darbe olasılığını mümkün kılarlar. Reformcu etkilerin arttırılmasına karşı mücadele etmeden «bunalımın gerçek sorumlusu işverenlerdir» demek «parababalarına karşı hükümetle birlik» şiarını atmaktır. O halde bizde bu parolanın **halka karşı parababaları ile birlik** olduğunu söyliyelim. «Esnaf direnişine karşı tavırlar» yazısında burjuva sosyalizminin direğe «parababalarına karşı hükümetle birlik» şiarını asarken özünde esnaf'a, yani halka karşı parababaları ile birlik olduğunu ortaya koymuştuk. Burjuva cephesinde değişen bir şey yok ve zaten de olamaz da.

Ecevit, burjuva sosyalizmleri, DİSK yöneticileri reformculukları nedeniyle faşist demagojinin etkinliğini arttırmakta, kitlelerin memnuniyetsizliğinin ters yönde soysuzlaştırılmasına hizmet etmekten başka bir fonksiyon görmezler. Nazlı Ilıcak'ın (TERCÜMAN yazarı) 15 Mayıs tarihli makalesinin önemli bölümlerini olduğu gibi aktarırsak, burjuva cephesinin nasıl faşist demagojiyi güçlendirdiğini, parababaları düzeninin daha iyi savunulabilmesi imkânını yarattığını kolaylıkla görebiliriz :

«Ecevit iş adamlarına pek kızmış, aklına geleni söylüyor; yok onları savcılığa verecekmiş (Peki Sıkıyönetim Komutanlığından izin alındığını bilmez mi?) Yok efendim **"Halkı sömürenler hükümet kurup, hükümet yıkamazlarmış."** Malına artık alıcı bulamayan "Umut tacirinin" dramıdır bu. **"İç ve dış çevreler beni istiyor"** diye gelen o değilmiş gibi, aynı çevreleri şiddetli bir dille şimdi eleştiriyor.

"Tam sonuç alıcı aşamalara gelindiğinde, hükümet arkadan bıçaklanıyormuş" düzlüğe çıkmak üzereyiz masalını kaç kere duyduk! **"devraldığımız enkaz üç ay içinde temizlenecek."** (Günaydın, 29.1.1978)

"1978 programıyla Türk Ekonomisinin dar boğazdan bu yıl içinde kurtarılacağına inanıyorum. Bu yılın sonlarına doğru, Türk Ekonomisi esenlik yoluna çıkmış olacaktır." (3 Mart 1978, Basın toplantısı)

"Hükümetimiz, devraldığı dar boğazı aşma yolunda büyük atılımlar yapmaktadır. Uluslararası para fonundan sağlıyacağımız olanaklar en iyimser tahminleri bile aşmıştır." (21 Nisan 1978, Basın toplantısı)

"Hükümetimizin işbaşına geldiğinden bu yana yaptığı sürekli girişimler sonucu, ekonomik ve malî bakımdan ülkemize geniş olanaklar açılmaya devam ediyor. Olumlu sonuçlar gelmektedir. Türkiye'yle ivedî gereksinmelerimizi karşılamak üzere zorunlu bulunan dövizler gelmeye başlamıştır." (2 Mayıs 1978, Basın toplantısı)

"Türkiye döviz darboğazını aşıyor." (Barış, 24 Mayıs 1978)

"Bu yıl yanlız ekonomimizin bunalımdan kurtuluş yılı olmayacak, kalkınma atılımları bakımından önemli bir yıl olacak." (Milliyet, 20 Haziran 1978)

"Kredi ve destek bakımından çok mutlu bir aşamaya varılmıştır." (17 Ocak 1979, Milliyet)

"Geç te olsa dost ülkeler yardım elini uzatıyor." (Hürriyet, 19 Ocak 1979). BU İŞİN CİDDİYETİ KALMAMIŞTIR.

16 Aydır krediler geldi geliyor sözünü duyduk, nice **"mutlu aşamalar"** yaşadık. 16 Aydır bir penbe rüyaya sevdalandık.

Ama kuyruklar uzadıkça uzadı, Türkiye yoklar cehennemi haline geldi. Şimdi Ecevit der ki: **"Tam sonuç almak üzereyken arkadan hançerleniyoruz".**

Bu işin ciddiyeti kalmamıştır. Eğer bir başbakan **"Türk parasının değer yitirme sürecini durduracağız."** (Milliyet, 22.2.1978) diyor, bilahare **"Türk parasının dış değerinde düşüş dönemi sona ermiştir."** (17.8.1978, Tercüman) müjdesini veriyor, fakat bu konuşmaları, kur ayarlamaları takip ediyor ve devlet resmî kurdan değil, **karaborsadan** döviz ihtiyacını karşılıyorsa.

Bu işin ciddiyeti kalmamıştır. Eğer bir başbakan, **fiyatların makul ölçüde tutulacağını vadediyor** (Milliyet, 8.3.1978), **"fiyatlardaki artış hızı kesiliyor"** (Milliyet, 27.1.1979) haberi ile herkesi sevindiriyor, fakat 1979'un Ocak, Şubat, Mart'ında toptan eşya fiyatları 1978'in aynı döneminin üzerinde seyrediyorsa.

Bu işin ciddiyeti kalmamıştır. Eğer bir başbakan, **"kendi dövizini kendin bul ilkesi, Türk Ekonomisinde kanayan yaralar oluşturmuştur."** şeklinde konuştuktan sonra aynı prensibi 1979 ekonomik kurtuluş planının belkemiği haline getiriyorsa...»

Evet N. Ilıcak'ın dedikleri bu şekilde devam ediyor. TERCÜMAN'ın ve yazarın işlevleri parababaları düzenini savunmak olduğuna göre, — aynı makalede yeralan «buna rağmen **"bana dokunmayan yılan bin yaşasın"** diye düşünen, açılan bu siyasî polemiğin menfaatlerini bozabileceği endişesini taşıyan bazı **"işini bilir işadamları"**nın ani bir çekingenlik ve pişmanlık içine düşmeleri ihtimali mevcuttur.»

«Hür teşebbüs, hür demokratik rejimin teminatı olduğunun bilinci içinde bildirisinin arkasında dimdik ayakta durmayı başarmalıdır.» şeklindeki cümlelerle bir kere daha ifade etmektedirler. — Ecevit'in, yani reformizmin ve bu reformizme karşı kendisi de reformist olduğu için dövüş veremiyen ve veremiyecek olan burjuva sosyalizminin, faşist demagojiyi (N. Ilıcak'ın fikriyatını) nasıl güçlendirdiği, dolayısiyle de «faşist darbe olasılığını» yakınlaştırdığı apaçık değil midir? TERCÜMAN'ın işlevini, yani parababaları düzenini koruma görevini yerine getirmesi için olumlu imkânlar yarattığı apaçık değil midir?

Ecevit'in ve Burjuva Sosyalizmlerinin parababaları düzenini nasıl güçlendirdikleri artık kolaylıkla anlaşılabilir. Reformculuk, düzenin devrimle değiştirilmesini geciktiren bir anlayış olduğu için «çürümeye», yani faşizme, yani halkın daha da ızdırap çekmesine yol açar. Ecevit'in hümanizmi, halk anacığa ızdırap çektirmekten başka bir sonuç vermez. Yani gerçekten insancıl olmak, insancıl bir düzenden yana olmak devrimden yana olmayı zorunlu kılar. Devrimden yana olmadan insancıllığın gereği yerine getirilemez. Parababalarının ilanının reformizmin etkinliğini arttırdığı için faşist demagojinin de arttırma fonksiyonu gördüğünü görmeyen ve göstermeyenler işçi sınıfının bilncini kararttıkları için kaçınılmaz olarak insancıl bir düzenin kurulmasını engelleme fonksiyonu görmektedirler.

İşçi sınıfı, reformist etkilerden arındırılmadıkça faşist demagojiye karşı mücadele edemez, kitlelerin memnuniyetsizliğinin ters yönden soysuzlaşarak faşizme kanalize olmasını engelliyemez, bunalımdan çıkışın Ucuz Devlet + Şuurlu Ticaret + Toprak Reformu + Ağır Sanayi olduğunu kendisi kavrıyamıyacağı için yığınlara da kavratamaz. Bu talepler bütünlüğünün yığınlarının kendi Teşebbüs - Teşkilât ve kontrollerine dayanan II. Kuvayı Milliye seferberliği (Demokratik Halk Devrimi) ile gerçekleştirilebileceğini değer yaratan vatandaşlarımıza anlatamaz, gerçekten insanca ve hakça olan Sosyalist düzeni kuramaz.

(Konumuzla ilgili olan bir durumu da açmadan geçmiyelim. Burjuva sosyalizmleri parababaları karşısında Ecevit'i tutarken, reformculuğun etkisindeki küçük - burjuva sosyalizmleri de aynı burjuva sosyalizmleri gibi «1 Mayıs alanı yasallaşsın, 1 Mayıs tutukluları serbest bırakılsın» parolalarını gündeme getirmektedirler. Finans - kapitalin 1 Mayıs'ı vesile ederek işçi sınıfına ve halka saldırısı yeni reformist talepleri gündeme getirdi. Burjuva - küçük-burjuva sosyalizmleri programlarında yer alan, ya da programatik bir anlayışla savundukları «141 - 142 Kalksın, NATO - CENTO'dan Çıkılsın, Genel Grev Hakkı Verilsin, Sıkıyönetim Kalksın» vb. gibi «acil demokratik taleplerin» de önüne iki acil talebi geçirdiler.

«Cumhuriyet sloganından vazgeçmiyorlar, ne büyük riyakârlık, onu herhangi birinin açık olarak anlayacağı tartışmalarda yeterince "açıklamakla" yetiniyorlar. Devrim olacak mı, olmayacak mı? Bu soruya sokaktaki herhangi biri konunun çelişkili olduğunu, yanıtsız olduğunu söyler. Troçki bu yanıtı daha bilimsel bir biçimde Nasha Zarya'da (No: 5, S: 21) tekrarlar. Cumhuriyet **(Gerçek Demokrasi)** bir "Devrimden başka türlü" kurulamaz. Ama günümüz seçim kampanyasında **(1 Mayıs sonrasında diyebiliriz)** "güncel" olan anayasal reformlarıdır. **(1 Mayıs alanının yasallaşması ve 1 Mayıs tutuklularının serbest bırakılması gibi reformlardır.)**

Öyle ki herşey ayarlanmıştı. Cumhuriyeti hem kabul ediyorlar, hem de belirsiz ileri tarihlere itiyorlar.» (Lenin, Sosyalist, Sayı: 79. «Reformistlerin ve Devrimci Sosyal Demokratların Seçim Platformları» yazısından).

Reformizmin büründüğü yeni kılık budur. 1 Mayıs öncesi «1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanındayız» kılığına bürünen reformizm şimdi de, «1 Mayıs Alanı Yasallaşsın, 1 Mayıs Tutukluları Serbest Bırakılsın» şiarlarıyla karşımıza çıkmaktadır. Reformizmin büründüğü bu yeni kılığa karşı mücadele edilmeden, bu yeni kılığı deşifre edilmeden, finans - kapital saldırısı geri püskürtülemez, etkisizleştirilemez. Bu arada şunu belirtelim ki, SOSYALİST 80. sayısında «1 Mayıs'ta tüm İstanbul halkını gözaltına alan Sıkıyönetimi ve uygulamalarını protesto ettiğini» açıklamıştı. Bu gün şunu da ilâve ediyoruz ki, 1 Mayıs tutuklamalarının protesto edilmesi görevi, aynı zamanda «1 Mayıs tutukluları serbest bırakılsın» şiarına karşı mücadeleyi gerekli kılar. Proletarya «1 Mayıs alanı yasallaşsın, 1 Mayıs tutukluları serbest bırakılsın» şiarlarına karşı dövüşmeden, bu reformcu parolaları deşifre etmeden, 1 Mayıs'a yapılan saldırıları, tutuklamaları protesto görevini devrimci bir açıdan yerine getiremez. Küçük-burjuva - burjuva sosyalizmlerinin protesto eylemleri de ancak bu şiarların böyle bir eleştirisiyle, yani reformist karakterinin deşifre edilmesiyle, bu görevi yerine getirebilecek propaganda ve ajitasyon imkânlarının var olması koşuluyla desteklenebilir. Böyle bir durumda desteklеme işçi sınıfının reformizmin etkinliğinden kurtarılması için olumlu bir fonksiyon gördüğünden ayrıca gereklidir de.)

Tekrarlıyalım: Tek çıkar yol, bunalımdan kurtuluşun tek yolu parababalarının egemenliğine son vermektir. Parababalarının egemenliğine son verebilmek, yani devrimi başarabilmek ise başta işçi sınıfı gelmek üzere halk kitlelerinin reformculuğun etkilerinden kurtarılması ile mümkün hale gelir. Parababalarının ilanlarının gerekli kıldığı görev budur, ancak bu görevin başarılabilmesi, «çürümeyi», yani kitlelerin memnuniyetsizliğinin soysuzlaşarak faşizme kanalize olmasını engelliyebilir.

SOSYALİST

Görevler, Güçler, Güçlükler

Bundan 6 ay kadar önce, Komisyon, Rapor'unu hazırlarken, strateji ve taktik kavramlarını açtığı bahiste, bir «örnek» olarak, o zamanki acil görevleri şöyle belirliyordu :

«Türkiye Proletaryası'nın —tüm dünya proletaryası gibi— toplum gelişimince belirlenmiş nihaî amacı: sınıfları, dolayısıyla kendini ortadan kaldırmaktır. Bu stratejik (değişmez ve genel) hedefe ulaşmak için Proletarya'nın iktidara gelmesi; sosyalist düzeni kurması gerekir. O halde Proletarya'nın iktidara gelmesi: sınıfsız toplumu kurabilmek için yakalanması gereken "ana halka"dır. Yani, proletaryanın iktidara gelme taktiği gerekir, sınıfları ortadan kaldırabilmek için.

«Proletarya'nın iktidara gelme gereğini bir stratejik hedef olarak koyarsak: Proletarya'nın tek başına iktidara gelmeye hiç bir zaman gücü yetmeyeceğinden ve toplum'un gelişim konaklarının üzerinden atlanamayacağından: Sosyalist düzeni kurabilmek için Demokratik Devrimi başarmak: Taktik ana halka olur.

«Burada Demokratik Devrimin başarılması bir stratejik hedef olarak ele alınırsa: Demokratik Devrim ancak İşçi Sınıfı ve Köylülük arasında candan bir ittifakla başarılabileceğinden bu ittifakı sağlamak yakalanacak ana halka, taktik olur.

«İşçi sınıfı ile Köylülük arasındaki ittifakın sağlanması ise: Öncelikle, işçi sınıfı üzerindeki burjuva ideolojisiyle mücadeleyi; devrimci teoriye dayanan bir partinin varlığını gerektirir.

«Böyle, devrimci bir teorinin rehberliğindeki bir partinin varlığını stratejik hedef olarak ele alırsak, böyle bir parti, ancak, Kıvılcımlı'nın teorik temeli üzerinde var olabileceğinden: Vatan Partisi'ni BURJUVA SOSYALİST SAPMADAN KURTARMAK: YAKALANACAK ANA HALKA, taktik parola olur.

«Vatan Partisi'ni burjuva sosyalizminin ideolojik egemenliğinden kurtarmak bir stratejik hedef olarak koyulursa: bu hedefe ancak BURJUVA SOSYALİZMİNİN NE GİBİ SAPITMALAR İÇİNDE BULUNDUĞUNU GÖSTEREN TEORİK BİR MÜCADELENİN BAŞARISIyla ulaşılabileceğinden: Burjuva sosyalizmine karşı "teorik savaş"; "taktik şiar"; yakalanacak "ana halka" olur. Burada TEORİ, PRATİĞİN ta kendisi olarak ortaya çıkar. En pratik iş: Teorik Savaş işidir. Böyle bir durumda: "günlük pratik işler"i, "fabrikalara gitmeyi" vs. pratik bir iş gibi koymak: Beyinsiz işgüzarlığa karar. Egemen sınıfa hizmet eder. "Pratik işler" öne sürülerek, en pratik işten kaçılmış olur.

«Lenin diyor ki: "Genel olarak devrimci ve sosyalizm taraftarı ya da komünist olmak yetmez... Her belirli anda bütün zinciri tutmak için kavranması gereken halkayı bütün gücüyle kavramayı ve ikinci halkaya geçişi sağlamca hazırlamayı bilmelidir..." ("Altının Önemi Üzerine"; zikreden: Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 82)». (Kıvılcım, sayı: 3/4, sayfa: 159).

Vatan Partisine egemen olan Burjuva Sosyalizmine karşı başarılı bir teorik savaş vermek ve Proletarya Partisi'nin üzerinde yükseleceği devrimci platformu yeniden keşfetmek ve çizmek görevleriyle yola çıkan **«Komisyon»** çok kısa bir zamanda, bu DOĞRU OLARAK tesbit ettiği GÖREV'i büyük ölçüde BAŞARDI.

Komisyon'un bu başarısı çok önemli bazı şartların biraraya gelmesi sayesinde gerçekleşebilmiştir. Onlar tüm oportünizmlerine rağmen, Kıvılcımlı'nın son derece geliştirdiği ve formüle ettiği bir platformu benimsemeleri nedeniyle, bir kere sapıtmanın nerede olduğunu kavradıktan sonra Hikmet Kıvılcımlı'nın çok canlı, henüz anılan taze teori ve pratiğini örnek alarak **kolaylıkla** ve **hızla** büyük adımlar atmışlardır. Ayrıca, oportünist *dahi olsa*, bir parti **disiplini** içinde çalışma **alışkanlıkları**; Türkiye ölçülerine göre, nisbeten uzun **siyasî tecrübeleri** ve —herşeyden önemlisi— **ama halkayı doğru** tesbit edip; **tüm güçleriyle** asılmaları da **«Komisyon»**un siyasî platformu yeniden çizmesini mümkün kılan başlıca etkenler arasındadır.

Ürün, bizzat yukarıdaki alıntıyı yaptığımız Rapor'un kendisi oldu. Eğer o Rapor olmasaydı, hiç bir şey olmazdı.. Her yapılan iş: Burjuvazinin değirmenine su taşırdı.

Teorik Platformun; **nisbeten** başarıyla çizilmesi görevinin yerine getirilmesi ile; görevin niteliğinde bir değişme oldu. Yeni görev: Rapor'da çizilen platformun Vatan Partisi üyelerine tekrar tekrar **açıklanması** ve üyelerin **çoğunluğunun** önerilen platformu bilinçlice benimsemelerinin sağlanması, idi.

Bu görev de **nisbeten** başarıldı. Ve Vatan Partisi Kongresi'nde üyelerin çoğunluğu, Komisyon Raporu'nda dile getirilen platformu benimsedi ve benimsemeyenleri kendi bütünlüğü dışına attı.

Dikkat edilirse, hep **«nisbî»** bir başarıdan sözettik. Çünkü öne koyulan görevler kısmen başarılmıştır. «Kısmen» olmasına rağmen, bir başarıdan sözedilebilir mi? Evet, edilebilir. Çünkü bütün bu görevler 2 - 3 ay gibi, **son derece kısa bir zaman içinde** yerine getirilmiştir.

Ayrıca bizler, neleri ne kadar başarabildiğimizi de, nerelerin eksik kaldığını da biliyoruz.

Eksiğimiz gerek Rapor'un kendisinde; gerek Kongre tartışmalarında açıkça ortaya çıkmıştır. Bu eksiğin ne olduğunu, Sosyalist'in geçen sayılarından birinde şöyle açıkça yazdık :

«V.P.'nin Kongre sonrası çizgisinin, ilk sistematik anlatımı olan Rapor'un en az işlenmiş, konulara hemen şöyle değinilerek geçilmiş; ve kimi kavram karışıklıklarının nisbeten sürdüğü bölümleri, özellikle "Örgüt Sapıtması" ve "Son Söz" başlığını taşıyan son iki bölümüdür. Bunun başlıca nedeni Zaman Yokluğu'dur. (...)

«"Son Söz" başlıklı son bölümün başlıca konusu: TAKTİK idi. O bölümdeki karmaşalık, daha sonra Sosyalist'te yeralan "Sıkıyönetim Karşısındaki Tavırların Çözümlenmesi" başlıklı yazıda giderilmiştir. (Buna bugün "kısmen giderilmiştir" demeliyiz. Neden öyle olduğunu ilerde göreceğiz.)

«Ama "Örgüt Sapıtması" bölümü için aynı şey söylenemez. (...)» («Parti, Yuvar, İlkellik, Fraksiyonculuk vs. Üzerine», Sosyalist, sayı: 79, sayfa: 8, 9).

Bugün bu eksiklerimizi, Lenin'in **«Kumaşı kesmeden önce yedi kez ölçünüz»** öğüdüne uyarak, aceleye getirmeden, diğer görevlerimizi aksatmadan tamamlamaya çalışıyoruz. Bu eksikleri tamamlarken, aynı zamanda Enternasyonal görevimizin de bir parçasını; III. Enternasyonalin devrimci bir temelde reorganizasyon görevinin de bir parçasını başarmış olacağız.

Bu eksiklerimizi giderirken ilk yapılacak işlerimizden biri de, **«YOL»**un **«Parti ve Fraksiyon»** ve **«Taktik Ana Halkası: Legaliteyi İstismar»** bölümlerini yayınlamaktır.

Gelelim diğer eksiğe, yani Platformun kavratılması ve benimsetilmesi —tabii burada Parti içinde ve çevresindekiler sözkonusu— konusuna.

Bu görev de Kongre'ye kadar geçen kısa sürede ve Kongre'de yeterince başarılamadı. Çünkü, Rapor, Parti'nin eski çizgisine göre son derece keskin bir virajı çok hızla aldı. Pek çok kimse, konuyu yeterince kavramadan; teorik olarak hazmetmeden pratik deneylerine, sezişlerine bakarak karar verme durumunda kaldı. Ancak, Kongre'den sonraki teori ve pratik, bu tür unsurların konumlarını yeniden gözden geçirmelerine; yeniden sorunları incelemelerine yol açmaktadır. Böylece, Kongre öncesi eksik te giderilmiş olmaktadır.

Hasılı, Komisyon Raporu'nda belirtilen, **devrimci bir Teori, Program, Taktik ve Örgüt prensiplerine sahip Proletarya Partisi** amacına ulaşılmıştır Kongre sonunda. Bu görevin yapılması başka görevleri ön plana çıkarmıştır. Nedir bu görevler? Rapor'da belirtildiği gibi: Demokratik Devrim; bunun için işçi - köylü ittifakı, bu birliği sağlamak için de: **«Öncelikle, işçi sınıfı üzerindeki burjuva ideolojisiyle mücadele»**dir.

Bu tanım elbet çok genel, çok soyut bir ifadedir. Buna, **«işçi sınıfını bağımsız ve devrimci bir güç olarak eğitip, örgütleme»** de diyebiliriz. Bu görev, bir Proletarya Partisi'nin her zaman yapması gereken görevdir. Elbette Parti'nin bu görevi yapabilecek bir **yapıya**; yani çok **yüksek** bir **bilinç** ve **örgütlülük** düzeyine sahip olduğunu varsayıyoruz.

Parti genel olarak bu görevi başarabilmek; sürdürebilmek için, **bu göreve** (işçi sınıfını bağımsız ve devrimci bir güç olarak eğitip, örgütleme görevine) **bağlı olarak**; adeta rutin bir faaliyet olarak daha bir sürü görevi başarmak zorundadır. Devrimci görevler *ancak* böyle sürekli, «değişmez» görevlerin yerine getirilmesi ve başarısı üzerinde sürüdürülebilir.

Bu görevler, Bilimsel Sosyalizm öğretilerini propaganda yoluyla yaymak; ülkedeki ve dünyadaki ekonomi ve sınıf ilişkilerinin tutarlı bir açıklamasını yapmak, bu açıklamanın yanı sıra, egemen sınıfların baskı ve zulmüne karşı, işçi sınıfını direnmeye çağırmak; bu direnişi örgütlemek; işçi sınıfının ekonomik mücadelesine yardım etmek vs. dir. Yine bu görevlerin yerine getirilmesi de, bildiriler, kitaplar, broşürler yayınlamak; yayınlayabilmek için para, para için ilişkiler bulmak; yayınlananları en geniş çevrelerde dağıtacak ilişkiler kurmak; ilişkileri bir saat intizamıyla sürdürmek; toplantılar düzenlemek; toplantıların konuşmacılarını eğitmek; kitlenin katılımını sağlamak, güvenliğini sağlamak gibi binlerce, milyonlarca günlük, pratik görevin başarısıyla mümkün olur. Bu en basit, günlük görevleri başaramadan, hiç bir üst görev başarılamaz. Bu, bir devrimcinin zamanının % 99'unu alan **«günlük pratik işler»**in başarısı olmadan, her şey havada kalmaya mahkûmdur. Ama, —buraya kocaman bir **«AMA»** koymalıyız— tüm bu **«günlük pratik işler»** gerçekten **devrimci bir öz**'ün; proleter sosyalist bir ideolojinin güçlenmesine ve gelişmesine hizmet ediyorsa devrimci bir iş olurlar; devrim davasına hizmet ederler. Aksi takdirde, burjuvazinin değirmenine su taşırlar; **«beyinsiz işgüzar»**lığa koşarlar.

Pek çok militan, bu tür **«günlük pratik işler»**in, kendi başına ele alındığında henüz devrimci ya da sosyalist bir faaliyet olmadığını kavramamıştır. Ve burjuva sosyalizmleri, genellikle henüz devrimci ya da sosyalist olmayan bu işleri, sosyalist faaliyet gibi gösterirler. Ve gösterecektir ki, binlerce militanın enerjisini, çalışmasını kendi değirmenlerini döndürmekte kullanırlar. Burjuva sosyalistleri, hele çok sıkıştıkları zamanlar, işçi sınıfının önündeki acil politik görevleri gizlemek için, bu günlük görevlerin daha da başarıyla yapılması şiarını öne çıkarırlar. İşçi sınıfını **«beyinsiz işgüzarlığa»** hapsetmek isterler. Bu konuyla ilgili olarak Lenin'in şu dediklerini anmadan geçmeyelim.

«(...)Aptalca iyimserlikten daha saçma bir şey yoktur. Kitleler üzerindeki etkimizi, tam anlamıyla Marksist olan propaganda ve ajitasyonumuzu, işçi sınıfının ekonomik mücadelesiyle olan çok sıkı ilişkimizi v.s. derinleştirme ve genişletmenin, genişletme ve derinleştirmenin değişmez, zorunlu gereğine ısrarla dikkat etmekten daha garantili bir şey yoktur. Ancak, böyle bir ısrar her zaman, bütün koşullarda ve her durumda garantili ise de, bu, ne özel sloganlar haline getirilmeli, ne de Sosyal - Demokrasi içinde özel bir eğilim yaratma girişimlerini haklı göstermelidir. Burada bir sınıf çizgisi vardır; sınırların aşılması itiraz götürmez derecede meşrû olan ısrarı hareketin amaç ve hedefini daraltarak günümüzün esas ve hayatî politik görevlerine karşı doktriner bir körlüğe sürükleyecektir.

«Kitleler içindeki çalışmamızı ve etki alanımızı daima genişletmek ve ilişkimizi daha organik hale getirmek görevimizdir. Bunu yapmayan bir Sosyal - Demokrat, Sosyal - Demokrat değildir. Bu sonuca ulaşmak için düzenli ve devamlı bir şekilde çalışmayan hiç bir grup, çevre veya organ bir Sosyal - Demokratik örgüt olarak nitelenemez. Proletaryanın farklı ve bağımsız partisi olarak ayrılığımızın temeli her zaman ve sapmadan, tüm işçi sınıfını mümkün olduğu ölçüde Sosyal - Demokratik bilinç seviyesine çıkarmak, Marksist çalışmayı yapmak ve bizi bu acil görevden uzaklaştıracak politik fırtınalara, özellikle de politik sapmalara müsaade etmememiz gerçeğinde yatmaktadır. Bu çalışma olmaksızın, politik mücadele kaçınılmaz bir şekilde bir oyun halinde dejenere olurdu. Çünkü bu mücadele, ancak belirli bir sınıf kitlesini ayaklandırdığı, onun sempatisini kazandığı ve onu olaylarda aktif ve en önde yer almak üzere harekete geçirdiği zaman ve bunu yaptığı ölçüde proletarya için gerçek bir önem kazanır. Söylediğimiz gibi, bu çalışma her zaman gereklidir. Ne zaman bir terslikle karşılaşsak yine bunu hatırlamalıyız ve buna ağırlık vermeliyiz, çünkü bu çalışmada zayıflık, daima proletaryanın yenilgisinin nedenlerinden biridir. Aynı şekilde buna, her zaferimizden sonra da dikkat çekmeli ve önemini ısrarla belirtmeliyiz, aksi takdirde kazanılan zafer aldatıcı bir zafer olacak ve meyvaları garantili olmayacak ve onun nihaî hedefimiz için büyük mücadeleki anlamı önemsiz ve hatta olumsuz olacaktır (...).

«Fakat, kitleler üzerindeki etkimizi canlandırmak ve yaygınlaştırmak daima gerekli olduğundan, her yenilgiden sonra olduğu gibi zaferden sonra, devrimin fırtınalı dönemlerinde olduğu gibi politik sukûnet sırasında da bu çalışmaya karşı ısrarı özel bir slogan haline getirmemeli. Yahut da demagoji seviyesine alçaltma riskine katlanarak, ileri ve gerçekten tek devrimci sınıfın amaçlarını alçaltmak istemiyorsak bunun üzerine özel bir eğilim kurmamalıyız. (...) Fakat bugünlerde bazılarımız, politikanın görevlerini pedagojiye indirgeyen bir Sosyal - Demokrat'ın farklı bir nedenden dolayı da olsa, yine Sosyal - Demokrat

olmaktan çıkacağını sık sık unutmaktadırlar. Bu "pedagoji"yi özel bir slogan haline getirmeyi, onu "politika"nın karşısına çıkarmaya, bunun üzerinde özel bir eğilim yaratmayı ve Sosyal-Demokrasi politikacılarına karşı bu slogan altında kitlelere gitmeyi düşünenler, derhal ve kaçınılmaz bir şekilde demagojiye düşeceklerdir.» («Politika İle Pedagojinin Karıştırılması Üzerine», Lenin, Kitle İçinde Parti Çalışması, sayfa: 33, 34, 35).

Bu uzun aktarmada Lenin'in eleştirdiği oportünizmle biz de karşılaşmıştık. Kongre öncesinde V.P. içindeki tartışmalarda, şimdi Parti dışında olan burjuva sosyalistleri, **«günlük pratik işler»**in daha iyi yapılabilmesi sorununu öne sürmekte; o **«günlük pratik işler»**in hangi sınıfın değirmenine su taşıdığını gizleyerek, henüz politik ve teorik bakımından geri unsurların; kandi başına ele alındığında **«günlük pratik İşler»**in; eğitimin henüz devrimci çalışma olmadığını anlamamış unsurların duygularına ve geriliklerine hitap etmekteydiler.

Burjuva Sosyalist'lerinin bu davranışının sınıf içeriğinin teşhiri de bizzat: **«İşçi Sınıfı üzerindeki burjuva ideolojisiyle mücadele»** görevinin, bir başka bakımdan yerine getirilmesidir.

Bir Proletarya Partisi, Sınıfların objektif durumunu ve bu durum içinde kendisinin de aktif bir unsur olduğunu gözönüne alarak, her an değişebilen **«ana halka»**yı; **görevleri** belirlemelidir. Bu, her an değişebilen başlıca görevleri, ana halkayı doğru olarak tesbit etme görevini yapamayan bir parti ister istemez proletaryayı zaafa düşürecek, moralini bozacak, disiplini sarsacak ve dolayısıyla da burjuvaziye hizmet etmiş olacaktır. Onun içindir ki, bir parti istediği kadar gelişkin bir Teoriye dayandığını iddia etsin, istediği kadar doğru ve devrimci bir programı olsun; istediği kadar Leninci örgüt ilkelerine göre örgütlenmiş olsun, her an değişebilen, ve tüm gücüyle asılması gereken **ana halka**'yı, **başlıca görev**'i, tüm görevler içinde bir anda öne çıkan ve tüm diğer görevlerin bir anda tabi olacağı başlıca görevi doğru tesbit edemeyen bir parti, son duruşmada burjuvaziye hizmet ediyor demektir.

Eğer hata kısa zamanda tesbit edilip giderilmezse, korunursa, üzerinde ısrar edilirse, ana halka'yı tesbitteki küçük bir yanılgı, oportünist bir eğilime dönüşür. Belki on yıllar sonra, programın, teorinin, örgütün reddine kadar gider.

Neden böyledir? Neden taktikteki, ana halkayı tesbitteki —küçük gibi görünen— yanılgı, korunursa tümüyle devrimci politikanın ve teorinin terkine yol açar?

Çünkü, o tikel olaydaki sapıtmacık, metodolojik ve genel bir sapıtmanın tezahürüdür de ondan. Eğer, diyalektik metod başarıyla kullanılsaydı, ana halka yanlış yakalanır mıydı? Hayır. Peki, Diyalektik bir mantık - metod olmayan yerde ne vardır? Metafizik, ya da skolastik. Demek, o sapıtmaya yol açan; metafizik ya da skolastik bir kavrayıştır. O halde, skolastik ya da metafizik, o taktik an'da nasıl yanılgıya yol açtıysa —yanılgı ve nedeni bilince çıkmadıkça— aynı şekilde programda, örgütte, diğer taktik an'larda, öğretide de, skolastik ya da metafizik ÖZ, sürekli olarak bir GÖRÜNÜM kazanacaktır.

Bu zarurî ilişkiyi, TİKEL ve GENEL'in diyalektik kavranışı kolayca açıklar:

«Özel geneldir... Özel, ancak genel'e götüren ilişki içinde varolur. Genel, ancak Özel'de, Özel aracılığıyla vardır.» (Lenin)

Bu yasa'yı konumuyla ilgili olarak şöyle ifade edebiliriz; ya da somutlayabiliriz:

«Taktik'teki, ana halka'nın tesbitindeki bir yanılgı (TİKEL) ancak metodolojik sapıtmaya (GENEL) götüren ilişki içinde varolur. Metodolojik sapıtma da ancak —örneğin— ana halkanın tesbitindeki yanılgı aracılığıyla varolur.»

Bu nedenledir ki, Proletarya Sosyalizmi, Proletarya devrimci politikası her an yeniden üretilmek zorundadır. **Proletaryanın devrimci programı benimsemesi; devrimci parti etrafında örgütlenmesi için, şu an ne yapmak gerekir, özellikle hangi göreve bütün güçle asılmak gerekir?** Bu soru, her partinin, her devrimcinin, her organın, bir an bile elden bırakmaması gereken bir sorudur. Örneğin, bizim şu satırları yazmamız bile, bu soruya bağlı olarak önümüze koyduğumuz bir görevdir. Çünkü, her an değişen görevleri doğru tesbit etmenin gereği ve önemini aşmadan ve aynı çerçeve içinde görevleri doğru tesbit etmek için nelere dikkat etmek, nasıl davranmak gerektiğini koymadan, görevlerimizden, güçlerimizden sözetmek kısmen soyut kalacaktı. O halde görev: görev tesbiti hakkında belli bir kavrayışa ulaşmaktır.

Ana halkayı tesbitteki yanılgının üzerinde ısrar edilmez ve bir çizgi haline getirilmezse. Mesele yoktur.

Ancak, hiç birimiz Marks, Engels, Lenin, Kıvılcımlı kertesinde eşsiz bir diyalektik uygulayıcısı olmadığımıza göre; sık sık «ana halka»yı tesbitte yanılmamız adeta mukadder olduğuna göre, (Elbette «mukadder» değil. Ancak, böyle bir durum, geldiğimiz sınıfların eğilimleri; bilgimizin düşüklüğü; insanlığın yarattığı kültür ve bilim mirasını özümlemekten uzak oluşumuz. Egemen sınıf terörünün bedendil içgüdüler aracılığıyla alt bilinçte yolaçtığı eğilimler vs. nedeniyle, determine olmuştur; belirlenmiştir.) ne yapmalıyız ki, yanılgıyı asgarîye indirip, kolaylıkla düzeltelim?

Bu soruya Hikmet Kıvılcımlı şöyle cevap veriyor:

«Nedeni ne olursa olsun, bu "Adam kıtlığı", elbet kötümserlik bahanesi yapılamaz. Ancak Devrimcilk alanında da, tutarsız ve lüzumsuz Stalin'ler yahut Rinpapa'lar türetip, bir de onlarla uğraşmaktansa, uygar kurallı sınanmış bir Örgüt Düzeni kurulmuştur. Kişicil uyarı ve dürtü yetmez. Adamı belli kuralların çerçevesi içinde oynatmalıdır.

«Bunun için "Çete"den daha oturaklı ve sürekli Örgüt Düzeninde aktif işbölümü, dinamik, kollektif ekip çalışması, Uçkun Devrimcilik ile Yapkın Devrimcilik manivelasının momentlerini en az yanlışla işletebilir ve yanıltıları eğilim ve sapıklık olmaktan en çok kurtarma şansına erişebilir. (...)» («Oportünizm Nedir?», sayfa: 24).

Dikkat edilsin, Kıvılcımlı **«yanıltıları eğilim ve sapıklık olmaktan en çok kurtarma şansı»**ndan sözediyor. Yani, **«örgüt düzeni»** bile, **«ana halka»**nın doğru tesbitini garanti etmez.

Ancak, bizim bazı avantajlarımız var. Hikmet Kıvılcımlı'nın geliştirdiği Bilimsel Sosyalist öğreti ve bu öğretiyi uygulayarak koyduğu Program, Taktikler, Tüzük işimizi büyük ölçüde kolaylaştırıyor. En azından içinde bulunduğumuz devrim aşaması boyunca; karşımızda örnek bir pratik te olduğundan işimiz nisbeten kolay.

Kongre'den hemen sonra, Türkiye'nin içinde bulunduğu durum gözönüne alınarak, görevler şöyle belirlenmişti:

«(...) Bugünkü buhranın nedenlerinin ortadan kaldırılabilmesi ve parti programının gerçekleştirilmesi arasındaki ilişkiyi en somut bir şekilde gösteren kitap ve broşürler hazırlamak, basmak, bildiriler yaymak, sloganlar bulmak, toplantılar yapmak;

«Küçük-burjuva parti ve örgütlerle, özünde V. P. Programındaki somut tekliflerin bütünlüğü temelinde Devrimci Demokrat bir blok oluşturmak;

«Özellikle, sınırlı olan gücü, Proletarya'nın büyük modern sanayii çekirdeği içine yığmak, burjuva sosyalimleriyle kıyasıya bir ideolojik mücadeleye girmek;

«İşçiler içinde kendiliğinden doğan gruplaşmalarla derhal alabildiğince ilişki kurmak; onların parti teorisini, taktiklerini benimsemesine, giderek parti örgütüne katılmalarına veya dönüşmelerine çalışmak;

«Ve şartlar giderek ağırlaştığından, temel ve bu öne çıkan görevleri, her şart altında yapabilecek yöntemleri bulmak, geliştirmek, Parti'nin sürekliliğini sağlamak.»

Daha sonra Sıkıyönetim ilanı dolayısıyla, görevlerde bir değişme olup olmadığı konusunda şu tesbit yapıldı:

«Sıkıyönetim ilanı, daha önce tesbit edilmiş bulunan görevlerde, temel bir değişmeye yol açmamakta, aksine, onların, daha fazla enerji, insiyatif ve disiplin ile gerçekleştirilmesi gerektiğinin bir kanıtı olmaktadır.

«Sıkıyönetim ilanıyla ortaya çıkan başlıca yeni ve ağırlık kazanan görev: Parti'nin temel ve buhrana bağlı özel görevlerini yeni şartlarda istikrarlı bir şekilde sürdürme görevidir.»

Kongre'den hemen sonra tesbit edilen bu görevler, bu güne kadarki tüm çalışmaların eksenini oluşturmuştur. Esasında bütün bu görevler bir tek cümleyle de özetlenebilir: Reformist hayallerle ve burjuva ideolojisiyle mücadele. Bütün görevler bu görevin başarılmasına yöneliktir.

Peki, görev doğru mu tesbit edilmiştir? Evet, büyük ölçüde. Çünkü özellikle en ileri işçiler Vatan Partisi'nin devrimci programı ve stratejisini tanımadan, ne küçük-burjuva tabakaların memnuniyetsizliğinin faşist partiye yönelerek soysuzlaşmasının engellenmesi, ne işçi sınıfının bağımsız ve devrimci bir güç olarak davranması, hasılı hiç bir şey başarılamaz.

Evet, görev genel olarak doğru tesbit edilmiştir ama başarılabilmiş midir? Hayır!.. Neden? Çünkü henüz aradan 3 ay gibi bir «kısa» zaman geçmiştir... Çünkü. Parti'nin yapısı ne nitel, ne nicel yönden henüz bu görevi başaracak durumda değildir. Değildir ama, bu nicelik ve niteliği kazanma yolunda büyük adımlar atılmıştır. Özellikle iki büyük başarı üzerinde durmak gerekir.

1. Parti üye ve sempatizanları, hızlı bir teorik gelişme içine girmişler, dolayısıyla kendilerine ve Parti'ye güvenmeye başlamışlardır. Yani az sayıdaki Parti üye ve sempatizanların siyasî ve teorik eğitiminde geçen iki yıl ile kıyaslanmayacak bir ilerleme iki ay içinde sağlanmıştır.

2. Diğer eğilimlerden devrimciler ideolojik ve politik olarak sarsılmıştır. Artık diğer eğilimlerden devrimciler bile Sosyalist'i okumakta, üzerinde düşünmektedir. Özellikle de diğer eğilimler içindeki huzursuz unsurların ilgisi çok yüksek olmaktadır.

Bu iki olgu, ilerde, Parti'nin nicel ve nitel yönden bir sıçrama yapmasına imkân sağlamaktadır.

Bundan birkaç ay önce, tam da sıkıyönetim ilan edilmişken, reformizmden; burjuva sosyalizminden kopuşmakta öylesine geç kaldığımızı düşünüyorduk ki, bir **«kuğu çığlığı»** çıkarabilmek; sonradan geleceklere bir tutamak noktası bırakabilmek başlıca hedef idi, hayal gücünün sınırı idi. Bugün, yanlızca **«kuğu çığlığı»** çıkarmakla kalmadık; geleceğe ilişkin görevlerimizin de programını çıkardık. **«Kuğu Çığlığı»** Kuğu'nun ölmeden önce çıkardığı son güzel bağırtıdır. Biz kuğu çığlığı çıkarınca ölmedik. Yeniden doğduk. Tıpkı bir canlı yavrusu gibi henüz çok güçsüz; küçüküz. Bir taze fidan gibiyiz. Ama onlar gibi gençliğimizi soluyoruz. Her zaman yine de o genç ve cılız olan yaşar; tüm güçsüz görünüşünün yanında onu güçlü kılan, ona geleceği vaadeden bir yan vardır. Çünkü gelecek onundur. Bizim de zaafımız ve üstünlüğümüz bu yanımızdadır. Hızla, hem bedence (nicelikçe), hem ruhça (nitelikçe, teorice) gelişiyoruz.

Peki sorun nerede?

Sorun, şu ağır bunalım döneminde, işçi sınıfı tüm gücünü ve moralini yitirmeden; kitlelerin memnuniyetsizliği tümüyle faşizme yönelip soysuzlaşmadan önce işçi sınıfını devrimci politikaya kazanıp, örgütleyip, bağımsız bir güç olarak ortaya çıkmasını sağlayabilmekte. Bu başarılınca geniş emekçi kitleler hızla işçi sınıfınca yedek güç edinilebilir. Kısaca, çürüme daha fazla yayılmadan önce tohumun yeşermesi gerek. Tohum (yani Proletaryanın devrimci partisi; embriyon) ve Çürüme (yani faşizm) saate karşı bir yarış içindeler. Yarışı hangisi kazanacak? Türkiye'nin kaderini bu sorunun cevabı belirleyecek.

Her benzetme yanlıştır. Ama yine de, yanlışlığı saklı kalmak şartıyla, belli bir fikri açıklayabilmek için sık sık benzetmelere başvurabiliriz.

Parti'nin ve Halk'ın durumunu şöyle açıklayabiliriz:

Sütü yoğurt yapmak için önce kaynatılır. Sonra ılımaya terkedilir. Belli bir dereceye kadar ılıdıktan sonra maya (yoğurt) çalınır. Burada Halk süt'e, Parti mayaya benzer.

Ekonomik bunalım sonucu Halk, tam mayalanacak hale geliyor. Ama maya, hem çok az, hem yeterince ekşi değil. Bilinir. Tam tavında bile olsa, koca bir kazan ılımış sütü bir çay kaşığı yoğurtla mayalayamazsınız. Eğer maya olarak kulanacağınız yoğurt yeter nicelikte (çoklukta) ve nitelikte (ekşilikte) değilse ve süt de tam tavında değilse; yani çok sıcak ya da çok soğumuş ise, sütü yoğurt yapamazsınız. Ya kesilir ya bozulur.

İşte Türkiye'nin durumu da böyle; hızla tam mayalanacak kıvama geliyor. Ama maya henüz çok az ve yeterince ekşi değil. Yani Proletarya Partisi henüz çok güçsüz, küçük ve yeterince teorik-politik yetkinliğe ulaşmış değil. Sütü mayalayacak nicelik ve niteliğe ulaştığı zaman, süt soğumuş olursa; yoğurt yapılamaz. Yani devrim başarılamaz.

İşte bu durumda bir tek görev öne çıkıyor: Kısa zamanda yeteri kadar ekşi ve çok bir maya olmak, süt tam mayalanacak duruma gelmeden önce bu işi başarmak.

Bu mümkün müdür? Evet. (Kaldı ki, «bu sefer» için olmasa bile «gelecek sefer» için bunu başarmak gerekir.)

Peki nasıl başarılabilir? Tüm **gücümüzü,** tüm **özverimizi,** tüm **girişkenliğimizi** ortaya koyarak ve bunları **en gerekli** olan **yerlere** harcayarak.

Bunun için de **her an değişen** görevleri; her an değişen **«ana halka»**ları yakalamayı bilmek gerekir.

Savaşın kuralıdır. Bir yere güç yığmak; diğer yerler güçsüzleştirilerek başarılabilir. Bir görev'e gücü vermek; bir süre sonra; belli bir **had**'di (sınır'ı, limit'i) aştıktan sonra olumsuzlaşır. Başka görev ön plan'a çıkar. Bu zıddına dönüş **an**'ını (momentini) doğru tesbit etmek ve yeni ana halka'yı tesbit edip oraya tüm gücü yığmak... Gücümüzü, insiyatifimizi, fedakârlığımızı böyle kullanabildiğimiz an, çok şey yapabiliriz.

Yeterince ekşi (nitelikli), yeterince büyük (nicelikli) bir örgütü kısa zamanda yaratmaktan sözettik. Bunları nereden bulacağız? Sırf kendi organik ilişkilerimiz çerçevesindekilerle kalsak, bu hem nicel olarak yetersizdir; hem de nitel yüceltim için (teorik-pratik eğitim için) çok zaman gerektirir. Kitlelerin

(Devamı 9. sayfada)

BİR «TEORİK EĞİTİM PLÂNI» DENEMESİ

Genç devrimci arkadaşların, bizden, sık sık bir **«teorik eğitim plânı»** isteklerine muhatap oluyoruz. Bu arkadaşlar NİÇİN bir «teorik eğitim plânı»na **ihtiyaç** duymaktadırlar? Pek çok neden arasından özellikle birkaçını belirtebiliriz.

Böyle bir «plân» isteğinin ardında, herşeyden önce, Marksizm-Leninizmi en «ekonomik» bir biçimde, yani asgarî zorlamayla ve en kısa zamanda, güç ve zaman tasarrufuyla öğrenme ihtiyacı vardır. Gerçekten de, gerek çağımızda bilimlerin hızla gelişmesi, yeni bilgi alanlarının ortaya çıkması; gerekse de Türkiye'nin içinden geçtiği yoğun bunalımı bir devrime dönüştürebilmek için, **«zamana karşı bir yarış»** içinde, devrimcilerin NİCELİKÇE VE NİTELİKÇE gelişmesi gereği : HIZLA VE İYİCE ÖĞRENME METODLARININ bulunmasını gerektirmektedir.

Herkes için, eğitimin en iyi, en hızlı NASIL olacağına dair mutlak ve değişmez bir reçete verilemez. İnsanların karakterlerinin, bilgi ve tecrübe düzeylerinin, yeteneklerinin, alışkanlıklarının sonsuz çeşitliliği içinde, bir bakıma kendisi için en iyi ve hızlı eğitimin nasıl olacağını herkes kendini kestirmek zorundadır.

Ancak kişinin bu «kestirme»yi yapabilmek için; NEYİ öğrenmesi gerektiği; ulaşmak istediği hedef ile şimdi bulunduğu yer arasında **ne kadar mesafe** olduğu ve **hangi yönde** gitmekte ısrar ederse hedefi gözden kaçırmayacağı; yitirdiğini sandığı anda karşısında bulacağı hakkında bir fikir sahibi olması gerekir.

İşte bizim bu denemede okuyucuya vermeye çalışacağımız bunlardır. Teorik eğitimde, hiç olmazsa ilk aşamada ulaşılması gereken hedef'in **nerede** olduğunu, **hangi yönde** gidilirse o hedefe ulaşılacağını anlatmaya çalışacağız.

Elbet sözkonusu ettiğimiz hep «Teorik Eğitim»dir. Ve okuyucunun sınıf mücadelesinde, işçi kitleleri ile bağlantı içinde pratik olarak yeraldığını varsayıyoruz. Bu olmadan «teorik eğitim» pekalâ devrimcilikten caymanın sis perdesi olabilir. Ve pek çok kez olduğu için de, teori düşmanlığına yolaçmaktadır.

Lenin diyor ki: «(...) **Çalışma olmaksızın, mücadele olmaksızın, komünist broşür ve kitaplardan elde edilen soyut bir komünizm bilgisi, kesinlikle değersiz olacaktır, çünkü eski teori ve pratik ayrılığını, eski burjuva toplumunun en iğrenç niteliğini oluşturan o eski ayrılığı sürdürecektir.»** (Lenin: **«Gençlik Birliklerinin Görevleri»**)

Eğer bize, hızlı ve özlü bir teorik eğitimin nasıl olabileceği konusunda, hiç olmazsa bir temel ilke diye ısrar edilirse : buna kitlelerle ilişki içinde, siyasî ve ideolojik mücadele içinde diye bir cevap verebiliriz. Tabii bu cevap; soyutlanmış haliyle teorik eğitimin nasıl olacağına bir cevap almayacaktır.

Teorik eğitim için, yine her türlü eğitim için geçerli olan bir kuralı hatırlatalım; güç ve irade sarfetmeden, zorlanmadan hiç bir eğitim başarılamaz.

En sabit beden eğitiminde bile, başarı için kaslar zorlanır, acı çekilir beden içgüdüsel olarak yorulmama eğitimini savsaklama eğilimlerini beslediği halde, aklımızı bedenimize egemen kılar ve zorlarız.

Bu bile iradeyi kullanma, kolaya kaçan içgüdülere karşı durup aklın öngördüğünü yapma için iradeyi kullanma eğitimini gerektirir. «El bebek, gül bebek» büyümüş, pek çok «devrimci» her türlü eğitimin temeli olan eğitimden bile yoksundur.

Böyleleri için «teori» en basit çıkarlarını, bedencil ihtiyaçlarını, devrimci mücadelenin ihtiyaçlarıymış gibi göstermeye yarıyan parlak sözlerdir, demogoji malzemesidir.

Böylelerinin eğitimini biz yufka yürekli ve hatalara karşı toleranslı devrimciler kolay kolay başaramayız. Onları en iyi, burjuvazi eğitir, hayatın zorlukları eğitir.

Her emekçi, bu eğitimden geçmiştir. Aklının gördüğü için iradesini kullanıp, bedeninin güdülerine karşı durma eğitimini iyi kötü almıştır. Zaten, kullanılan anlamıyla «karakter» bu eğitimle gelişir. Emekçiler, burjuva düzeninin zorlukları tarafından hergün eğitildikleri için, herzaman, büyük karakter ve irade gücü gösterebilirler.

«(...) **Aydın toplum, namuslu ve illegal Literatüre olan ilgisini kaybederken, işçiler arasında bilgiye ve sosyalizme tutkulu bir ilgi artmakta, işçiler arasından, öğrenmek, öğrenmek, gene öğrenmek ve kendilerini sınıf bilincine erişmiş sosyal-demokratlar, «işçi aydınları» olarak YETİŞTİRMEK İÇİN, —bütün korkunç yaşama koşullarına ve fabrikalardaki ölesiye çalışma zorunluğuna rağmen— BÜYÜK KARAKTER VE İRADE GÜCÜ GÖSTEREN GERÇEK KAHRAMANLAR** ORTAYA ÇIKMAKTADIR. (...)» (Lenin: **«Rus Sosyal Demokrasisinde Geriye Doğru Bir Eğilim.»** Biz majiskülledik)

İşte, özellikle aydın gençlikten gelen devrimcilerin ihtiyacı olan şey budur : en kötü koşullarda bile öğrenmek için karakter ve irade gücü.

«Teorik eğitim plân»ı isteklerinin ardındaki diğer bir neden de, Türkiye'de var olan onlarca Parti ve «Siyaset» arasından, hangisinin gerçekten Bilimsel Sosyalizmi savunduğunu anlayabilmek ve doğru bir tercih yapmak ihtiyacıdır.

Bu istek, her türlü eğitimin «partili», taraflı olduğunu anlamamanın ifadesidir. Çünkü, her «eğitim plânı», çok incelmiş bir biçimde dahi olsa, belli bir sınıfın çıkarlarını korur.

Diyelim ki, eğitim plânını öneren, Diyalektiği öğreten kitaplar arasına Stalin'in **«Diyalekik ve Tarihi Materyalizm»** adlı broşürünü veya Affanasiyev'in **«Felsefenin İlkeleri»**ni koydu. Birincisinde skolastik, ikincisinde metafizik diyalektik anlayışı egemendir. Bu kitapları öneren, farkında dahi olmadan, burjuvaziye, küçük burjuvaziye pirim vermiş, onlara ideolojik etki sağlamış olur.

Biz ise deriz ki, Diyalektiği Marks, Engels, Lenin ve Kıvılcımlı dışında kimseden öğrenmeye kalkmayın. Stalin'in veya Affanasiyev'in kitaplarını da okuyun ama hep ustalarla karşılaştırarak. Hatta onların teoriyi nerelerde ve nasıl tahrif ettiğini tesbit edip, devrimcilere gösteren bir inceleme hazırlamayı kendimize görev edinin.

Her türlü teorik eğitim elbet önce, ikinci elden öğretici kitaplarla başlar. Bu daima gerekli olacaktır. Çünkü Marksizm - Leninizm insanlığın tüm kültür birikimi üzerinde doğup yükselmiş yüce bir bilimdir. Ama bu bilim, ancak, kitleler tarafından uygulanabilen bir bilimdir. Kitleler ise, en basit kültür ve bilgiden yoksun bırakılır sömürücüler tarafından.

«(...) **Burjuvazinin, işçi sınıfının eğitilmesinden umacağı pek az, ama korkacağı pek çok şey vardır.»** (Engels)

«Burjuvazi, onlara (işçilere), o da kesinlikle gerekli olduğu için, şu kadarcık yaşama hakkını lütfen verdiği sürece; yine onlara, o da çıkarı öyle gerektirdiği için şu kadarcık eğitim-öğretimi bağışlamasına ve bunun da gerçekte pek bir şey olmamasına şaşmamalıyız» (Engels)

Bilimsel Sosyalist Teori, ancak yoksul emekçilerin gücüyle dünyayı değiştirebilir. **«Teori kitleleri kavrar kavramaz maddi bir güç haline gelir»** (Marks)

Bu durumda, burjuvazi tarafından cahil bırakılmış yoksul kitlelerle; ancak çok yüksek bir bilgi ve tecrübe düzeyinde kavranabilecek bir yüce bilim alan Marksizm-Leninizm nasıl birbirini bulacaktır?

«Komünizmin kendisinin bir sonucu olduğu bilgi toplamını edinmeden, komünist sloganları, komünist bilimin sonuçlarını öğrenmenin yeterli olacağını düşünmek yanlış olur. Marksizm, komünizmin insan bilgisi toplamından nasıl doğduğunun örneğidir.» (Lenin)

Bunun için daima, popüler broşürler hazırlanmıştır. Ancak bunların içinde gerçekten doğru olanlar son derece azdır. Basitleştirme çoğu kez, bayağılaştırma şeklinde gerçekleşmiştir. Doğrularla yanlışlar içiçe geçmiştir. Hele Türkiye'deki popüler literatürün durumu gerçekten felâkettir.

«İşçiler için popüler bir literatürün ve özellikle geri işçiler için özellikle popüler (ama yüzeysel değil) bir literatürün gerekli olduğunu inkâr etmekten çok uzağım...» (Lenin: **«Ne Yapmalı»**)

Bu tür popüler literatür için yine en iyi örnekler Marks, Engels, Lenin ve Kıvılcımlı'ya aittir.

[Ancak, burada geçer ayak şunu tekrar hatırlatalım ki, kitlelerin özellikle en çok ezilen en yoksul en geri tabakaları, teoriyi broşürlerden öğrenmez. Kitleler, en hayatî ekonomik ihtiyaçlarını giderebilmesinin Teori'nin somut ifadesi olan devrimci programla mümkün olduğunu görebildiği zaman; Teori program aracılığıyla maddi bir güç haline dönüşür.

«(...) **Devrim sırasında ekonomik ve siyasal grevlerin içiçe geçmesi, devrimlerin çok karakteristik bir özelliğidir.»** (Lenin: 1905 Devrimi üzerine bir konferans)

Bunun için, bugün programımızı en yoksul kitlelere ulaştırmak gerekiyor. Onlar, mücadeleye girip te, biraz mücadele içinde eğitim gördükleri an (**«Kitlelerin gerçek eğitim,i hiç bir zaman özerk siyasal ve özellikle devrimci savaşımından ayrı ve onun dışında gerçekleşemez. Ancak savaşım sömürülen sınıfı eğitir** (...)» Lenin) Programımızla, hayati çıkarları arasındaki ilişkiyi hızla göreceklerdir. Unutmayalım: Kitleleri devrim eğitir. Ama bu demek değildir ki, popüler edebiyat önemsizdir.]

Evet, her türlü eğitim plânı'nın taraflı olduğunu söylemiştik. O halde, herhangi bir «teorik eğitim plânı»na göre marksizmi etüt etmeye girişmek, daha baştan, belli bir sınıfın çıkarları yönünde eğitilmek demektir.

Ancak, bu, madolyonun bir yüzü. Burjuvazi nasıl, fabrika içinde üretime sokarak, işçi sınıfını istemeden ve farkına bile varmadan, kendine karşı disiplinli bir savaşçı olarak eğitirse. Marksizm - Leninizm görünümü altında, burjuva ya da küçük burjuva çıkarları savunan herhangi bir eğitim de, ister istemez Marks, Engels, Lenin'in kitaplarının okunmasını kapsar. İstemeden dahi olsa, proletarya'nın eğitimine hizmet eder. Çünkü ustaların kitaplarını okuyan, sınıfsal eğilimleri ve pratiğin dersleriyle birlikte bir süre sonra; eğitimin oportunist yanını görecek bir duruma gelebilir.

★★★

Belki de en az anlaşılan şey, Bilimsel Sosyalizmin bir bilim olduğu ve bir bilim olarak etüd edilmesi gerektiğidir.

Bilimsel sosyalizmi, bugünkü Nüklear Fizik bilimine benzetebiliriz. Elbet, henüz NEVTON fiziğinin en elemanter bilgilerini bile bilmeyen bir kimse, izafiyet Teorisine ilişkin formüllere hiyerogliflere bakar gibi bakacaktır. Bugünkü modern fizik bütünüyle kavramsal düşünmeye dayanmaktadır ve matematikle adeta içiçe geçmiştir.

Modern fiziğin, matematik diliyle, kavramların oluşturduğu bir sistem içinde kolaylıkla ifade edilebilen teorileri; popülarize etme çabalarına sık sık girilmiştir. Bu tür kitaplarda teori, kavramlarla değil benzetmelerle anlatılmaktadır. Örneğin Evren, şişen bir balona benzetilir v.s.

Bilimsel sosyalizmi anlatan popüler kitapların durumu da aşağı yukarı böyledir. Halbuki, bilimsel sosyalizm, en azından bugünkü modern fizik ölçüsünde kavramsal düşünme yeteneği gerektirir. Bütün kavramlar birbirleriyle bağlılık içindedir. Birindeki herhangi bir değişme, bütün sistemi değiştirir. Kavramlarla düşünme alışkanlığı edinmeden, ve onlara doğru içerikler yüklenmeden, Bilimsel Sosyalizm öğrenilmiş sayılmaz.

Kavramsal düşünmenin önemi hakkında bir örnek verelim: Einstein'in matamatik kavramların diliyle ifade edilmiş, ama henüz, teknik olanaksızlıklar nedeniyle kanıtlanamamış teorileri vardır. Ama bu teorilerden bir kısmı, teknik gelişmeye ve raslantılara bağlı olarak denenmiş ve doğru oldukları görülmüştür.

Bilimsel Sosyalizm için de durum aynıdır. Bilimsel Sosyalist Teori, bir öngörü olarak, kapitalizmin geçici olduğunu; onun yerini işçi sınıfının yapacağı devrimle sosyalizmin alacağını söyledi. Bu yüksek kavramsal düşünce ile ulaşılmış bir sonuç idi. Ama bu teori, 1917 Ekim Devrimine kadar, ispatlanmamış bir faraziye olarak kaldı.

Başka bir örnek: Dr. Hikmet Kıvılcımlı, yine kavramsal düşünce yoluyla, Türkiye devriminin öz gücü olarak işçi sınıfının yanı sıra «Proletarya Aydınları» diye ayrı bir kategori olması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Bu, sanılanın ya da yakıştırılanın aksine, «Kemalizmle ittifak stratejisine» teorik bir temel yaratma gibi pragmatik ve bilim dışı yaklaşımın ürünü değil, saf bilimsel kavramsal düşüncenin sonucu olarak bir öngörüdür.

Örneğin Kıvılcımlı'nın bu teorisini, progmatik bir yaklaşımla açıklamaya kalkanlar; ve Kıvılcımlı'yı ahlâki bakımdan övmekten hiç de geri kalmayanlar, bu akıl yürütmeleriyle kendi iğrençliklerini ve ikiyüzlülüklerini ele vermiş olurlar.

Çünkü, gerçi Bilimsel Sosyalizm bir ahlâk öğretisi değildir ama, Bilimsel Sosyalizminin, o olmadan olamayacağı, yanlızca gerçeği aramaya yönelik (Çünkü: «gerçek devrimcidir!») bir bilim ahlâkı vardır.

Baba Marks diyor ki :

(«...) **Bir kişi, bilimi, (ne denli yanlış olursa olsun) bilimin kendisinden değil de, dışarıdan, yabancı, dış ilgilerden kaynaklanan bir görüş açısına uydurmaya uğraştığı zaman, ben o kişiye 'aşağılık' derim»** («Artık Değer Teorileri»)

Peki Kıvılcımlı eleştirmenleri ne yapıyor? Kıvılcımlı'nın, Marks'ın yukarıda tanımladığı gibi hareket ettiğini iddia ediyorlar (örneğin bak: M. Belge'nin eleştirisi. Birikim: S. 4). Ama Kıvılcımlı'ya «aşağılık» demiyorlar. Aksine onore ediyorlar. Demek ki bu davranışta bir aşağılık görmediklerine göre, kendileri «aşağılık».

İşte teorik eğitim yaparken, bir tek amacımız olmalıdır: gerçeğe ulaşmak. Çoğu kez gerçeğin bize söylenenden çok daha başka olduğunu görürüz. Bu tür yargılardan korkmamalıyız. İlk bakışta o gerçeği haykırmamak, gizlemek, görmezden gelmek, sessiz kalarak tahrifine gizliden ortak olmak vs. siyasî çıkarlarımıza (ve o siyasî çıkarların proletaryanın çıkarlarıyla özdeş olduğunu düşünüyorsak: proletaryanın çıkarlarına) uygun gibi gelebilir.

Ama, tekrar ediyoruz yanlız ve yanlız : Gerçek Devrimcidir. Ve gerçeğin bilinmesi ile bizim çıkarlarımız arasında bir çatışma varsa : proletaryanın çıkarlarını temsil etmediğimizi, savunmadığımızı düşünmeliyiz. Çünkü : sonuna kadar yanlız proletarya devrimcidir. Ve gerçeğin gizlenmesi daima başka sınıf ve zümrelerin çıkarınadır.

Türkiye'de olmayan, kavranmayan ya da çok az olan şey : bu bilim ahlâkı ve bilimsel sosyalizmi bir bilim olarak ele alma anlayışıdır.

Yine Baba Marks'a danışalım :

— **«Varolan herşeyin acımasız bir eleştirisini yaparım; iki anlamda acımasız: Bu eleştiri kendi sonuçlarından korkmaz ve varolan güçlerle yüzyüze geldiğinde geri çekilmez.»** (Marks)

— **«Kendi vargılarınızdan korkmayınız»** (Marks)

— «Gerçeğe ulaşma yolundaki arayış utangaçsa, bu, kesinlikle gerçeklerden kaçışın ve yalanlara sığınışın bir ifadesidir.» (Marks)

Evet, bu ahlâkla, bu metodla gerçeği arayacağız, ondan korkmayacağız, tabu hiçbir şey tanımayacağız. Ama, gerçeğe ulaşmak için bunlar yetmez.

Birincisi : Gerçek yüksektedir ya da derindedir. Gerçeğe ancak zorlu bir çalışmayla ulaşılabilir,

«Bilimin yolları düz değildir. Onun ışıklı yüksek tepelerine, ancak sarp patikalarında (yamaçlarında) yorulmaksızın tırmanmayı göze alanlar ulaşabilir» (Marks)

İkincisi: Mutlak bir gerçeğe hiçbir zaman ulaşamayız. Gerçek bugün dününden daha derinde ya da daha yüksektedir.

Bundan 2000 yıl önce gerçek, Antika Yunan medeniyetinde benzetmelerle (istiarelerle) ifade edilebiliyordu. Herakleitos'un diyalektiği benzetmelerle anlatışını gözününe getirelim: **«Aynı suda iki kez yıkanılamaz.»**

Ya da, Hegel gibi bir «objektif idealist» olan Plâton'un **Demiurge**'sini ve «**Mağara İstiaresi**»ni gözönüne getirelim. Bir de Hegel'in Bütünüyle Kuramsal düzeyde ifade edilmiş **«Mutlak Ruh»** unu ve **«olumsuzlamanın olumsuzlanmasını»**, öz'ün görünmesini karşı karşıya koyalım. İman düşüncesinin katettiği yol anlaşılabilir.

Demek, bugün gerçeğe ancak, kavramsal düşünce, Teorik Düşünce yoluyla ulaşılabilir. Aksi takdirde 2000 yıl öncesinin gerçeğini aşamayız.

O gerçeğe ulaşmak için ise, hiç bir zaman, diyalektik mantık ve metoda gerek olmayacaktır.

Peki, teorik düşünme, kavramlarla, kategorilerle düşünme nasıl geliştirilebilir?

Engels diyor ki :

«Bu doğal yeteneğin geliştirilmesi, ilerletilmesi gerekir: İlerletilmesi için de, henüz daha önceki felsefenin incelenmesinden başka bir yol yoktur.»

Bugün ise Teorik Düşünme yeteneğini, bizzat bilimsel sosyalist öğretinin kendisini incelerken edinmek ve geliştirmek mümkündür.

★ ★ ★

Şimdi, ulaşılması gereken bir hedef alarak, bize henüz yolun neresinde olduğumuzu gösterecek «teorik eğitim plânı»na gelebiliriz.

DİYALEKTİK MATERYALİZM

Bilimsel Sosyalist Öğreti'nin MANTIK VE METOD temeli DİYALEKTİK MADDECİLİKTİR. Peki Diyalektik Materyalizm NEDİR?

DİYALEKTİK: «(...) **Düşünce ve varlık ayırt etmeksizin, evrenin en genel hareket kanunlarını inceleyen bir ilimdir. İlimdir diyoruz doğrusu da budur. (...) Jeoloji nasıl yeryüzünün hareket kanunlarını, sosyaloji de nasıl toplumun hareket kanunlarını tesbit ederse, Diyolektik de öylece, düşünce ile varlığın genel hareket kanunlarını tesbit eder. Sosyolojiye nasıl «toplum felsefesi» veya «tarih felsefi» demek saçma ise, diyalektiğe de «varlık felsefesi» veya «düşünce felsefesi» demek o kadar yersizdir.»** (Dr. H. Kıvılcımlı: **«Diyalektik Materyalizm»** sayfa: 11-12)

Düşünce de varlık da aynı genel yasalara uygun olarak hareket ederler, ama ayrı olarak ele alınmaları gerekir :

«Böylece diyalektik, — hem dış dünyanın hem insan düşüncesinin — hareketinin genel yasalarının bilimine indirgenmiş oldu. Tözü bakımından özdeş, ama insan zihninin bilinçli olarak uygulayabilmesi söz konusu olduğunda anlatımları farklı olan iki dizi yasadır bunlar.» (F. Engels)

Demek diyalektik Materyalizm'i iki ayrı bölümde ele alacağız.

I — **«Diyalektik varlık kanunlarının incelenmesi: Bu bahiste hareket kanunları, düşünceden bağımsız olarak, sırf doğada, hayatta ve toplumda oldukları gibi gözden geçizilecektir. Bu bize, evreni kavrayış esnasında güdeceğimiz yolu yani metodu verecektir. Onun için bu bahse Varlık Kanunları bahsi diyebileceğimiz gibi, Metafizik metoddan ayrı olmak üzere, DİYALEKTİK METOD bahsi de diyebiliriz»** (Dr. H.K. a.g.e. s. 15)

II — **«Diyalektik düşünce kanunlarının incelenmesi: Bu konuda, bütün varlık hareketinden çıkan diyalektik kanunların, nasıl varlığın bir parçası olan düşünce için de doğru olduğu görülecektir. Düşünce kanunlarından bahseden ilme eskiden mantık denirdi. Antika felsefesinin de metafizik metoduna uygun bir manığı vardı. Ona formel mantık denir. Onun için diyalektik materyalizm metodunun düşünce kanunlarına uygulanması DİYALEKTİK MANTIK adını alabilir.»** (Keza, s. 16)

O halde, varlık düşünceden önce geldiğine göre biz de önce VARLIĞIN EN GENEL HAREKET YASALARINI ya da DİYALEKTİK METOD'u ele alalım.

I — DİYALEKTİK MATERYALİZM METODU : VARLIĞIN GENEL EVRİM YASALARI :

Varlık üç ayrı düzeyde ele alınabilir. Bu üç alandan, sonra gelen her biri, önceki hareket biçimlerinin üzerinde yükselir, ve birlikte varolabilir. Alt hareket alanlarının varlığı ise üst olanların varlığına bağlı değildir.

A) EVRENİN (KÂİNATIN), CANSIZ ÂLEMİN EVRİMİ (HAREKETİ)

B) HAYATIN, CANLILAR ÂLEMİNİN EVRİMİ (HAREKETİ)

C) TOPLUMUN EVRİMİ (HAREKETİ)

Diyalektik, bu üç âlemde de geçerli genel yasaların bilmi olduğuna ve bu hareketin yasalarını anlamak için, öncelikle evrimin nasıl olduğu hakkında bir fikrimiz olması gerekir. Asgarî bir bilgi olmadan, Diyalektik Metod'u anlatan herhangi bir kitap anlaşılamaz.

A) EVREN'İN (KÂİNATIN) EVRİMİ: Evren'i iki bakımdan ele alabiliriz :

a) Tümüyle kâinatın evrimi: Astronominin konusuna girer.

b) Yeryüzünün evrimi: Jeolojinin konusuna girer.

Bunları nereden öğreneceğiz? Hiç olmazsa kaba bir fikri nasıl edineceğiz?

a) Evrenin Tümüyle Evrimi: Bu evrimin nasıl olduğu faraziyelerden kurtulup yeni yeni anlaşılmaya başlanmıştır. Astronomi her gün dev adımlar atarak ilerliyor. Bu konuda Türkçe'de Bilimsel dergiler dışında bir yayın olup olmadığını bilmiyoruz. Ancak, bizler Toplum'un hareketi konusuyla ilgilendiğimiz için, konuyu popüler olarak anlatan kitaplar genel bir fikir verir. (**«Madde ve İnsan»**, **«Bilimin Uzak Sınırlarında»** gibi kitapların ismi zikredilebilir.)

b) Aynı durum yeryüzünün evrimi için de geçerlidir. Konu hakkında genel olarak, kaba bir fikir edinmek için, **«Tarih Tezi»** adıyla yayınlanan H. Kıvılcımlı'ya ait kitabın **«Tabiat ve Tarih»** bölümüne bakılabilir.

B) HAYATIN (CANLILARIN) EVRİMİ :

Hayatın evrimini, hem herkesin anlayacağı kadar kolay hem de en son keşiflere dayanarak anlatan —ve diyalektiği kavramak için muhakkak okunması gereken— kitap, Fen Liseleri için hazırlanmış, M.E.B. yayınları arasında yayınlanan iki ciltlik **«Modern Biyoloji»**dir.

C) TOPLUMUN EVRİMİ :

(Toplumun evrimini ayrı bir başlık altında ele alacağımızdan, daha doğrusu, burada ele almamız gerekirken, karışıklığa yolaçmamak için ayrı alacağımızdan bu bahsin bilindiğini varsayıyoruz.)

Böylece, doğada, toplumda ve hayattaki hareketin, daha doğrusu, maddenin, canlıların ve toplumun evrimi hakkında kaba bir fikir sahibi olduktan sonra, bu hareketin ortak yasalarının neler olduğunu açıklayan yani DİYALEKTİK MATERYALİZM METODU'nu anlatan kitapları okuyabiliriz. Bunlar arasında en güvenilir olanlar şunlardır :

1) **«Anti -Duhring»**in diyalektik yasalarını anlatan bölümü.

2) **«Diyalektik Materyalizm»**: H. Kıvılcımlı bu kitabında Diyalektik Maddeci **Metodu** ele almaktadır.

3) Her şeye rağmen (üç ayrı yayınevi tarafından yayınlanmış olan) **«Diyalektik ve Tarihi Materyalizmin Alfabesi»**nin ilk «Diyalektik Materyalizm» bölümü, Engels'e bir dönüş Mao, Stalin'in etkilerinden bir sıyrılma olduğu için, ikinci elden eserler içinde en iyisidir. Politser, Stalin, Affanasiyev, Kuussinen inkiler ise diyalektikten başka her şeyi anlatır.

Bu kısa açıklamalardan sonra tekrar (C) şıkkına, yani toplumun evrimine dönebiliriz.

C) TOPLUMUN EVRİMİ:

Toplumun hareket yasalarının bilimi: **Tarihsel Maddecilik** veya **Diyalektik Sosyoloji** veya **Nüklear Tarih**'dir.

Ancak, Toplumun evrim yasalarından önce, Toplum'un evrimi yani insanlığın başından geçenler hakkında bir bilgi sahibi olmak gerekir.

Bugün, insanlığın hemen hemen tüm tarihini Tarihsel Maddeciliğin UYGULAMASI ile açıklayan; hem de bilimsel sosyalizmin ustaları tarafından yazılmış Tarihler (yani Sosyolojiler) vardır. O halde insanlığın başından geçenleri bizzat bu çalışmalardan okumak güç ve zamandan tasarruf sağlar. Bunların yanı sıra o çağın insanlarının dünyasını anlatan edebi eserler; ya da o çağın insanların tarih kitapları da daha canlı bir kavrayışa yardımcı olur.

1) VAŞET DÖNEMİ: «Tarih Tezi»nin (Dr. H.K.) **«VAHŞET»** bölümü,

2) BARBARLIK: «Ailenin, Devletin, Ö. Mülkiyetin Kökeni.» F. Engels,

3) MEDENİYET: «Tarih Devrim Sosyalizm»; «Osmanlı Tarihinin Maddesi».

(Barbarlıktan medeniyete geçiş, bütün destanların kaynağıdır. **«Gılgamış»**, **«İlya'da»**, **«Odisse»** destanlarında **«Tevrat»** ve **«Kur'ân»**daki efsanelerde konu hep budur.

Orta barbarların yaşantısı hakkında **«Dede Korkut Hikâyeleri»** bir örnek olarak okunabilir.

Yine klâsik Tarihçilerin; (Heredot), Seyyahların (Evliya Çelebi) Vakanüistlerin (Şeref Han) eserleri okunarak daha somut bir kavrayışa ulaşılabilir.

4) KAPİTALİZM :

Kapitalizm doğduktan sonra hem bir bütün olarak, yani dünya ölçüsünde, hem de ülkelere göre ele almak mümkündür. **«Yakın Çağlar Tarihi»** gibi kitaplar olaylar hakkında genel bir fikir verebilir. Ama çok genel ve bazı durumlarda yetersiz ve yanlış.

«Komünist Manifesto» tüm insanlık tarihinin genel gidişi hakkında hâlâ en iyilerden biridir.

a) İNGİLTERE: Dr. H.K. **«İlkel Sosyalizmden Kapitalizme ilk Geçiş»**

Marks: **«Kapital»** (Dolaylı olarak İngiltere tarihini de verir)

b) Fransa: **«Fransa'da Sınıf Savaşımları»**, **«Lui Bonapart'ın 18. Brumere'i»**, **«Fransa'da İç Savaş»**, tabii Fransız Roman'ı en canlı bir şekilde bu tarihi yansıtır.

Engels: Balzac'ın kitaplarının «(...) zamanının çok bilgili tarihçilerinin, ekonomistlerinin ve istatistikçilerinin topundan daha çok şey» verdiğini yazar.

c) Almanya: Engels'in «Almanya'da Burjuva Demokratik Devrimi» başlığı altında derlenen yazılar.

d) RUSYA: Gogol, Turgenyef, Dostoyevski, L. Tolstoy, Çenişevkski Çehov, Gorky, A. Tolstoy, M. Şolohov, İ. Ehrenburg, C. Aytmatof vs... Bu dev sanatçıların eserlerinden hiç bir tarih kitabında bulunamayacak kadar canlı bir şekilde Rus (Daha Sonra Sovyet) toplumunun iki asırlık tarihi izlenebilir.

e) TÜRKİYE: **«Yakın Tarihimizden Birkaç Madde»** H.K. (Yayımlanmadı), **«Edebiyatı Cediyde'nin Otopsisi»**, **«Türkiye'de Kapitalizm»**, **«27 Mayıs ve Yön Hareketi»** gibileri başta olmak üzere Kıvılcımlı'nın hemen tüm kitaplarında konu budur.

Her ülkenin tarihi hakkında benzer şekilde bir fikir sahibi olunabilir.

Böylece, toplumun tarihi hakkında, insanlığın başından neler gelip neler geçtiği hakkında, hem de çoğu Tarihsel Maddecilik metoduyla yazılmış tarihlerden bir bilgi birikimi edinmiş oluruz. Özünde, zikredilen ustalara ait bütün eserler, Tarihi açıklamak için Tarihsel Maddeciliğin **uygulaması**'dır.

Burada, dikkatli bir okur, Toplum Hareketi'nin yasalarını bağımsız olarak yeniden keşfedebilir. Elbette bu keşfe gerek yoktur. Ustaların, Tarihin Maddeci Öğretisini **açıklayan** yazıları vardır. Başlıcaları şunlardır :

1. **«Alman İdeolojisi»** Marks - Engels. 2. **«Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı»**nın **«önsöz»**ü 3. Engels'in bazı mektupları 4. H. Kıvılcımlı'nın, **«Tarih Devrim Sosyalizm»** de ve **«Bilimsel Sosyalizmin Doğuşu»**ndan açıkladığı, yeniden daha derin ve dakik olarak kurduğu üretici güçler ve devrim teorileri.

Tarihsel Maddeciliğin açıklamasını bunlardan öğrenmeliyiz. Tarihsel Maddeciliği ikinci elden anlatan kitapların hepsi bayağıdır ve oldukça yanlıştır. Elbet neyi nasıl bayağılaştırdıklarını görmek için onlar da olunabilir, ama hep ustalarla karşılaştırılarak.

Böylece Doğanın ve Toplumun gelişimini; genel evrim yasalarını (Diyalektik Metod); Toplumun gelişimini, toplum gelişimini yöneten yasaları ve toplum yapısını (Tarihi Materyalizm) öğrendik.

(TOPLUMSAL YAPI)

Bunları niçin öğrendik? Toplum'u değiştirebilmek için. Onun hareketini yöneten yasaları kavramak için. Marks da, Toplum'u değiştirmek için, onun evriminin yasalarını buldu (Alman İdeolojisi). Peki bu yasalar ne diyordu? Üretici güçler, ekonomi ilişkilerini o da üstyapıyı değiştirir. Sınıflar ve üstapı o ekonomi temeli üzerinde şekillendiğine göre. Ekonomi'yi bilmek gerekir. Bu nedenle Marks, bütün hayatını «Kapital»i hazırlamaya ekonomi politik çalışmalarına verdi. Bu bizim de gideceğimiz yolu gösterir. Ekonomi politiği öğrenmek. Yani «Kapital'i Okumak».

«Kapital»i okuyarak, Toplum'un ekonomi temelini ve o temel üzerinde yükselen sınıflar çözümleyecek Kavramsal araçları elde ederiz. Bu arada **«Üretim Nedir?»** (H. Kıvılcımlı) ve «Emperyalizm» (Lenin)'i hemen not edelim.

Kapital'de yarım kalan işi yani sınıf kavramının açıklanmasını Dr. H. Kıvılcımlı yapmıştır :

«Genel Olarak Sosyal Sınıflar»

Böylece Ekonomi Temeli ve sınıflar hakkında belli bir bilgi sahibi olduktan sonra, çeşitli üstyapı kurumlarının ortaya çıkışı, yapılarındaki ve işlevlerindeki gelişmeler ayrıca tek tek ele alınabilir, gerçekte, Tarihin kendisi incelenirken bunların hareketi de genel olarak ele alınmış olur. Ancak bu her birinin bağımsız olarak ele alınması gereğini ortadan kaldırmaz. Bu üstyapı kurumlarından en önemlileri :

1. DEVLET TEORİSİ: **«Ailenin Devletin Kökeni», «Fransa'da İç Savaş», «Devlet ve İhtilâl», «Devlet»** ve Lenin'in Sovyet iktidarının yapısı ve işlevlerine ilişkin çeşitli yazıları, **«27 Mayıs ve Yön Hareketi», «Burjuva Demokrasisi Proletarya Diktatörlüğü»** vs.

2. AİLE: **«Ailenin Kökeni», «Kadınlar Üzerine»** Marks, Engels, Lenin derlemesi, **«Kadın Sosyal Sınıfımız»** Dr. H.K., vs.

3. ULUSAL SORUN: Marks, Engels'in özellikle İrlanda ve Polonya üzerine yazdıkları Lenin: **«Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı», «İhtiyat Kuvvet: Şark»** Dr. H.K. vs.

Ayrıca Din, Sanat, Hukuk gibi tüm üstyapı unsurları ele alınabilir. Bu konularda sık sık derlemeler çıkmaktadır.

Böylece toplumların **Temel'i** ve **Üstyapısı** hakkında genel bilgilere sahip olunca, içinde bulunduğumuz toplumun Ekonomi, sınıf ve üstyapı ilişkilerinin orijinalliklerin neler olduğunu inceleyecek teorik, kavramsal araçlara sahip oluruz. Artık **Genel**'den **Özel**'e gitmek sözkonusudur.

Bu işi hem **ülke** hem de **dünya** ölçüsünde yapmak gerekir.

Lenin, ilk eserlerinin hemen hepsinde ama özellikle **«Rusya'da Kapitalizmin Gelişimi»**nde, ülkesinin ekonomi ve sınıf ilişkilerini, kendine özgü özellikleriyle tesbit eder.

Aynı şeyi Dr. H. Kıvılcımlı YOL'un «Strateji Plânı» başlıklı bölümünde (ki henüz yayınlanmamıştır) yapar. **«Emperyalizm Geberen Kapitalizm»; Türkiye İşçi Sınıfının Sosyal Varlığı»; «İhtiyat Kuvvet: Şark»; «Türkiye'de Kapitalizm»**; daha sonra **«Kavayı Milliyeciliğimiz»**, «Siyasetimiz», **«Bugünkü Türkiye Ekonomi Politikası»** vs. hep aynı ekonomi ve sınıf ilişkileri konusunu ele alır.

Bütün bunlar niçin yapılır? O ülkede savaşacak olan partinin stratejisini ve taktiğini belirlemek için. Çünkü Strateji ve Taktik birliği olmadan, bir proletarya partisinin kurulabilmesi için gerek şart yerine getirilmiş olmaz.

Lenin: **«Ne Yapmalı?»** da, Kıvılcımlı **«Taktik Ana Halkası: Legaliteyi İstismar» («Sol Komünizm», «Uyarmak İçin...», «Manifesto» «Nisan Tezleri»)** da, hep aynı konuyu devrim için kitlelerin nasıl eğitilip örgütleneceği konusunu ele alırlar.

Hemen hemen tüm bir devrim konağı boyunca izlenecek taktik belirlendikten sonra; yani Program ve Taktikte birlik sağlandıktan sonra, sıra gelir örgüt birliğine.

Sınıf mücadelesinin deneyleri, örgüt anlayışında birlik olmadan parti birliği olamayacağını bir çok kez kanıtlamıştır. O halde Lenin'ci, parti birliği için kabulü gerek şart olan örgüt prensipleri nelerdir?

Bunu, Lenin'in **«Bir Adım İleri, İki Adım Geri»**, Program konferansı ve X. kongre kararları; Dr. H. Kıvılcımlı'nın (Henüz yayınlanmamış olan) **«Parti ve Fraksiyon»**undan ve dünya ve Türkiye sosyalist hareketinin acı deneylerinin derslerine dayanan V.P. Tüzüğünden öğrenebiliriz.

Bundan sonra, Proletarya'yı Devrimci bir sınıf olarak eğitmek ve devrimci hedefler etrafında örgütlemek için her an değişen, ortaya çıkan sorunların çözümü, her an değişen ana halkanın doğru tesbiti ve tüm güçle asılınması gerekir ki, Marks, Engels, Lenin ve Kıvılcımlı'nın tüm teori ve pratikleri hep o anın ana halkasını asılmak olduğundan, özellikle ustaları bir de bu açıdan değerlendirmek ve okumak, en iyi sınıf mücadelesi; politik ve ideolojik mücadele bilgisini kazandırır.

Türkiye gibi ülkelerde, hele emperyalizm çağında, özgürlükler her an için tehlikede olduğundan; her şartta faaliyeti yürütebilecek bir eğitim ve yapı olmazsa olmaz. Bu bilgi elbet pratik içinde elde edilirse de, bir takım tecrübeleri aktaran şu kitaplar yararlı olur: **«Militan'a Notlar», «Seni Halk Adına Ölüme Mahkûm Ediyorum», «Direnme Savaşı», «Darağacından Notlar»** ve diğer «Devrimci Roman»lar.

Lenin ve Kıvılcımlı'nın ülkeleri ölçüsünde yaptığını, Dünya ölçüsünde yapmak; yani strateji, taktik ve örgüt prensiplerini belirlemek de şarttır. Bunun için Komünist Enternasyonal'in Lenin dönemindeki teori ve pratiğinin incelenmesi bir hareket noktası sağlayabilir.

II — DİYALEKTİK MANTIK : DÜŞÜNCENİN HAREKETİ

Varklı'ı ele alır ve onun en genel hareket yasalarını —diyalektik metodu— incelerken, önce, nasıl bizzat hareketin, evriminin kendisinin nasıl olduğunu öğrendi isek, aynı şekilde, düşüncenin evriminin yasalarından önce, bu evriminin kendisini ele almalıyız.

Lenin, **«Felsefe Defterleri»**nde şöyle bir not düşüyor :

«Mantık, düşüncenin dış formlarının teorisi değil, "bütün maddesel, doğal ve tinsel şeyleri"nin gelişme yasalarının teorisidir — yani dünyanın TÜM SOYUT MUHTEVASININ, DÜNYA HAKKINDAKİ BİLGİNİN GELİŞME YASALARININ TEORİSİDİR, YANİ DÜNYA HAKKINDAKİ BİLGİNİN T A R İ H İ ' NİN DÖKÜMÜ, TOPLAMI, SONUCU.» (Sayfa: 76; Biz majiskülledik)

O halde «bilginin tarihi»ni, yani evrimini, yani hareketini ele almalıyız. Bunu ise bilimlerin evrimi ve bir zamanlar tüm bilimleri içinde taşıyan ve aynı zamanda onların sonuçlarını genelleştiren felsefenin tarihi (evrimi) nden öğrenebiliriz.

—DÜŞÜNCENİN (BİLGİNİN) HAREKETİNİN KENDİSİ—

A) FELSEFE TARİHİ :

Felsefe Tarihi bir takım düşünce spekülatörlerinden sözetmez. Yanlış hatırlamıyorsak, Hegel'in dediği gibi Felsefe Tarihi, insanlık düşüncesinin (veya tarihinin) gelişimindeki doruk noktalarının Panteonu'dur, Kâbe'sidir. (İlâhların toplandığı yerdir.)

Çünkü felsefe, bilimsel kavramların hareketinin (ev riminin) bir sonucu olarak en temel kategorilerin hareketinin (evriminin) gerçekleştiği yerdir. Çünkü **«felsefe hem bütün bilimlerin (ve dayandıkları deneylerin) sonucu, hem de her türlü bilim ve deneyin yöntemidir.»**

Felsefe'nin Evrimi'ni bizzat bu evrimin en belli başlı düşünürlerinin eserlerinden okumak özellikle tercih edilir. Yine Engels'in «Felsefe İncelemeleri» adlı kitapta yer alan **«Ludving Feuerbach ve Klâsik Alman Felsefesi'nin sonu», «Tarihi Materyalizm», «Fransız Materyalizminin Tarihi'ne Katkı»** (Marks), diğer mektup ve yazılar. Lenin'in **«Materyalizm ve Ampriokritisizm»**i özellikle zikredebilir.

Elbet, Lenin'in Felsefe Defterlerinde, bir bakıma en özlü biçimde özetlenmiş **«Hegel'in "Felsefe Tarihi Dersleri"nin Özeti»** (Sayfa: 199 - 252) de başvurulacak temel Türkçe kaynaktır.

Elbet sırf Felsefe Tarihi'nden Düşünce'nin Evrimi'ni çıkarmak yetmez. Çünkü bilimler sırayla «Felsefe Ana» dan ayrıldılar, sonunda felsefe bile bir bilim oldu. (Bu arada Marks - Engels - Lenin sonrası Varlık ve Düşüncenin bilimi olarak felsefe'nin evrimi ve tarihi — ve tabii bu arada nasıl gerilere de gidildiği bayağlaştırıldığı incelenmeli)

Onun için her bilimin hareketinde de, düşüncenin hareketini görmek gerekir. Lenin diyor ki :

«Varlıkta (dolayımsız fenomenlerin içinde) özü (nedensellik, özdeşlik, fark, vs. yasalarını) keşfeder kavram (bilgi) genellikle bütün insan bilgisinin (bütün bilimin) gerçekten evrensel ilerleyişi, işte budur. (Yani Hegel'in «Küçük Mantık»ının şeması, özü. N.B.). **Ve işte gene budur hem doğa bilimleri'nin, hem ekonomi politik'in [ve hem de tarihin] ilerleyişi. Hegel'in diyalektiği, işte bu ölçü içinde düşüncenin tarihinin genelleştirilmesidir. BUNU TİKEL BİLİMLERİN TARİHİ'NDE DAHA SOMUT, DAHA AYRINTILI BİÇİMDE İZLEMEK, ALABİLDİĞİNE VERİMLİ BİR ÇABA OLABİLİR. Mantıkta düşüncenin tarihi, toptan ve toplu olarak, düşüncenin yasalarıyla düşümdeşmek zorundadır»** («Felsefe Defterleri, Sayfa: 265)

B. MATAMATİK BİLİMLER TARİHİ. Bu konuda tüm cahiliz, ancak Engels'in Doğanın Diyalektiği'nin «Matematik» bölümü referans verebileceğimiz tek kaynak. Elbet üniversitelerin matematik kürsülerinin bu tür yayınları olsa gerek.

C. FİZİK BİLİMLERİ TARİHİ: Bu konuda A. Einstein'in L. İnfeld'le birlikte yazdığı **«Fiziğin Evrimi»** muhakkak okunmalı. Zaten Bilimlerin bilim olarak tarihi konusunda tek yayın şimdilik bu.

D. CANLILARI (BİYOLOJİ) İNCELEYEN BİLİMLER TARİHİ :

«Modern Biyoloji» kısmen biyolojinin bilim olarak evrimini de anlatır, yani hem canlıların hem de canlılar biliminin evrimini anlatır. Daha somut bir fikir edinmek için Darwin'in kitapları, bilim evrimi'nin bir momenti olarak da okunabilir.

E. TOPLUM'U İNCELEYEN BİLİMLER TARİHİ :

Toplum'u iki bilim inceler. Tarih ve Sosyoloji.

1. Tarih Bilimi'nin Tarihi. Tarih bilimi, Tarihsel Maddecilik keşfedilene dek «Tarih Felsefesi» idi. Tarih Felsefesi konusunda yine Felsefe Defterleri'nin 253-263'üncü sayfaları arasında yer alan «HEGEL'in TARİH FELSEFESİ ÜZERİNE DERSLERİNİN ÖZETİ» sayılabilir. Hegel'in bu eseri, Tarihin bir bilim olmadan önceki son durağıdır. Onun için Lenin özetinin sonuna şu notu koymuştur :

«Özet olarak, pek, ama pek az şey getiriyor tarih felsefesi — anlaşılmayacak bir şey yok bunda da : çünkü Marks ve Engels en büyük adımı doğrudan doğruya burada, bu alanda, bu bilimde attılar. Ve en çok burada ihtiyarladı Hegel, burada çağdışı kaldı.» (s. 261)

2. Toplum Biliminin Tarih: Sosyoloji Tarihsel Maddecilik olarak doğdu. Ondan önce «Toplum Felsefesi» idi. Özellikle İbni Haldun'un **«Mukaddime»**si, Ütopik Sosyalistler (Engels'in **«Ütopik Sosyalizm, Bilimsel Sosyalizm»**i) sayılabilir.

Sosyaloji'nin Tarihsel Maddecilik biçiminde bir bilim olarak doğuşundan sonraki hareketi, evrimi için de **«Marksçı Leninci Öğretinin Evrimi ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı»** başlıklı yazıya (Bak. Kıvılcım dergisi sayı: 2) başvurulabilir.

Matamatik aksiyonlar insanların çıkarlarıyla çelişseydi onlar bile değiştirilirdi derler. Doğal bilimler için sonu yok ama Toplum bilimleri burjuvazinin çıkarlarıyla çeliştiğinden Metafizik Sosyoloji ve Tarih bilimleri de hem açıktan hem de Tarihsel Maddecilik görünümü altında, bir geriye gidiş, gerçeği çarpıtma vardır. Bu konuda Dr. H. Kıvılcımlı'nın **Tarih Devrim Sosyalizm**'indeki çeşitli tarihçilerin metodolojik eleştiri bölümü ile **«Metafizik Sosyoloji Eleştirileri»** adlı kitaplara bakılabilir.

2/a Toplum'un Temel'i Ekonomi'yi inceleyen bilim: Ekonomi Politik'in Tarihi'ni Marks incelerse de «Artı Değer Teorileri» adlı üç ciltlik esas bölüm henüz yayınlanmamıştır.

Tarih ve Sosyoloji için geçerli olan Ekonomi politik bilimi için de geçerlidir. Marks'ın Kapital'inden sonra diğer sınıflar kendi çıkarlarını rasyonalize eden ekonomiler geliştirmişlerdir. Bunlar için Engels'in Kapital'lere yazdığı önsözler; Lenin'in Narodnik Ekonomistlerle polemikleri; **«Emperyalist Ekonomizm: Marksizmin Bir Karikatürü»** sayılabilir.

2/b Toplum'un üstyapı kurumlarını inceleyen bilimlerin tarihi. Böyle bilimler, ancak Tarihsel Maddecilik doğduktan sonra bilim olduğundan ve Tarihsel Maddecilikten sonra da, Toplumun Tarihsel Maddeci açıklamanın bütünlüğü içinde birer **teori** olarak varolabildiklerinden Bu **Teorilerin evrimi** incelenebilir.

Ancak Teorilerin de, bizzat Toplumsal Bilim'in kendisi gibi iki yönlü bir hareketi vardır. Diğer sınıflar Marksist göründüklerinden çıkarlarını Teorileri çarpıtarak savunurlar (Metafizik sosyalojiler gibi)

Bir de Tarihsel Maddecilik gibi teorilerin bir de Tarihsel Maddecilik gibi ve ona bağlı olarak, Toplum'u daha derin kavramamıza yolaçan evrimi vardır. «Üretici Güçler» ve «Devrim» teorileri hakkında yukarıda zikredilen denemeye bakınız. Ayrıca Devlet Teorisi, Hukuk Teorisi, Ulus Teorisi, Faşizm Teorisi, Parti Teorisi, Savaş Teorisi'nin evrimi özellikle Dr. H. Kıvılcımlı'nın eserleri incelenerek gösterilmeli. Tabii gerilemeler, çarpıtmalar da.

Böyle bir çalışma, Toplum Bilimi'nin Tarihsel Maddeciliğin evrimini gösterecek; kavramların hareketini Toplum Bilmi'nde gösterecektir. Bernal'in **«Materyalist Bilimler Tarihi»** bilimlerin evrimini, kavramların evrimi olarak ele almamaktadır. Onun için bu kitabı hiç zikretmedik. O kitabında, bilimlerin hareketinden ziyade, kavramların hareketinden ziyade, tekniğin hareketiyle, uygulamanın hareketiyle ilgilidir ve bu hareketi, kendi mantığı içinde değil, bağımsız gelişimi içinde değil, Ekonominin gelişimi içinde, onun bir türevi olarak, bir sürü yanlışlarla ve mekanik olarak ele alır.

Ama zengin bir ansiklopedik bilgi sunması bakımından, Literatürün böyle cılız olduğu bir dilde, elbette okunmalıdır.

★ ★ ★

Böylece tüm bilimlerin nasıl bir evrim içinde olduğu hakkında bir fikir sahibi olduk, şimdi — özünde varlığın evrimini yasalarıyla özdeş olan — bu insan bilgisinin evrinin yasalarını ele alabiliriz. İşte bu: Diyalektik Mantığın konusu olur.

DÜŞÜNCENİN HAREKETİNİN YASALARI : DİYALEKTİK MANTIK

Lenin, Felsefe Defterleri'nde Hegel'in **«Mantık Bilimi»**ni incelerken şu aforizmayı not düşüyor :

«Hegel'in Mantık'ının tümü iyice incelenmeksizin ve anlaşılmaksızın, Marks'ın «Kapital»ini ve özellikle de «Kapital»in bölüm I'ini bütünüyle anlamak olanaksızdır. Şu halde hiç bir Marksist, ondan 1/2 yüzyıl sonra bile, Marks'ı anlamış değildir» (s. 146)

Ve yine başka bir yerde: Marks bize büyük harflerle bir Mantık bırakmadı ama Kapital'in Mantığını bıraktı diye yazar.

Bize Lenin de büyük harflerle bir Mantık bırakmadı. Ama hiç olmazsa, yukarıdaki aforizmaların da yer aldığı Hegel'in Mantığı hakkındaki özet ve notları içeren defterleri bıraktı.

Daha sonra gelen Bilimsel Sosyalistler içinde, Marks, Engels, Lenin çapında başka kim var? Dr. Hikmet Kıvılcımlı. Peki o bize **«Diyalektik Mantık»** diye bize bir kitap bırakmış mı?

Plân'ın başında O'nun Diyalektik Materyalizm kitabından yaptığımız alıntılardan ve kitabın şemasından, birinci bölüm **«Diyalektik Metot»** (Varlığın hareketinin yasaları) olduğuna göre, ikinci bölüm **«Diyalektik Mantık»** (düşünce hareketinin yasaları) olması gerekir. Ancak bu yayınlanmış değildir.

Bu durumda «Diyalektik Mantık», yine Lenin'in notlarıyla Hegel'den okumak (Felsefe Defterleri: 69-194, 264-266 ncı sayfalar arası) ve Kapital'in Mantığını incelemek şimdilik tek çıkar yol olarak kalıyor.

★ ★ ★

Böylece «Teorik Eğitim Plânı»mızı bitirmiş olduk. Dikkat edilirse bu plân, plân olmaktan ziyade, herhangi

bir teorik eğitimi plânı'nın olması gereken hedefini gösterir.

Bu «hedef»e bakarak; onu kerteriz alarak şimdiki bilgimizin nerede olduğunu ve ne yönlerde derinleştirmek gerektiğini kestirebiliriz. Zaten «Plân»ın hazırlanışındaki başlıca amaç budur.

Biz şahsen okuyucuya, spiraller çizerek, yani her konuda önce en yüzeyselinden başlayarak daireyi tamamladıktan sonra derinleşmeyi **gözetmesini** salık veririz. Ama pratik bizim daima belli konularda derinleşmemizi gerektirecektir. Ve derinleşmek de gerekir. Tikel genel'i içinde taşıdığından, belli bir konuda derinleşme spirali de genişletir. Buna karşılık, spiralimiz ne kadar geniş bir daire çiziyorsa o kadar derinleşebiliriz.

Bu program veya «plân» elbette, bu satırların yazarının ufkuyla sınırlıdır. Onun Evren hakkındaki görüşünün sınırıdır. Değişmez ve Mutlak değildir. Hele hele yanlışsız hiç değildir. Bu programı tamamlama yolunda harekete geçen, bir süre sonra onun tüm zaaflarını görecektir. Ve çok daha yetkin ve ayrıntılılarını yapacaktır. Program bunu sağlamış olursa amacına ulaşmış demektir.

Konulara ilişkin kitap isimlerinde fazla ayrıntılı listelerden ziyade, en önemlilerini zikretmeye çalıştık. Derinliğine araştıracak olan zaten zikredilen kitapları okuyunca nereden, hangi kaynaklardan bu imkânı elde edeceğini de öğrenmiş olur.

Okuyucu'nun çıkacağı bilgi dağını gözünün önünde daha kolay canlandırabilmesi ve yerini tayin edebilmesi için bir de şema sunuyoruz.

DİYALEKTİK MATERYALİZM

MANTIK
(DÜŞÜNCENİN HAREKETİ)

METOD
(VARLIĞIN HAREKETİ)

DÜŞÜNCENİN EVRİMİNİN KENDİSİ

A. Felsefe Tarihi
B. Matamatik Bilimler Tarihi
C. Fizik Bilimler Tarihi
D. Canlı Bilimleri Tarihi
E. Toplum Bilimleri Tarihi
1. Tarih'in Tarihi
a) Tarih Felsefesi
b) Tarihsel Mad. Tarihi
c) Skolastik-Metafizik Tarihler
2. Toplum Biliminin Tarihi
a) Toplum Felsefesi
b) Tarihsel Mad. Tarihi
c) Metafizik Sosyoloji
2/A. Ekonomi Biliminin Tarihi
a) Klasik
b) Marks (Ek. Pol. Tarihi)
c) Bayağı
2/B Üstyapı Biliminin «Teori» Tarihi
a) Devlet Teorisinin Tarihi
a - 1) (Faşizm Teorisinin Tarihi)
b) Sanat Teorisinin Tarihi
c) Örgüt Teorisinin Tarihi vs.

BİLGİNİN HAREKETİNİN YASASI: DİYALEKTİK MANTIK

VARLIĞIN HAREKETİNİN YASASI: DİYALEKTİK METOD

VARLIĞIN EVRİMİNİN KENDİSİ

DİYALEKTİK MATERYALİZM

TOPLUMUN EVRİMİ

CANLILARIN EVRİMİ
KENDİSİ YASASI

EVRENİN EVRİMİ
KENDİSİ YASASI

TOPLUMUN EVRİMİNİN YASASI : (TARİHSEL MADDECİLİK)

EVRİMİN KENDİSİ
(TARİH)
1. VAHŞET
2. BARBARLIK
3. MEDENİYET
a) Antika
b) Modern
1. Kapitalizm
2. Sosyalizm

ÜSTYAPI
Devlet
Aile
Ulus
Bilim
Sanat vs.

ALTYAPI
Ekonomi

A) Bir Bütün Olarak İnsanlık Tarihi
B) Ülkelere Göre

TOPLUM TEORİSİ

TOPLUM PRATİĞİ

1. Ekonomi Sınıf Üstyapı Çözümlemesi (Strateji)
2. Taktik. (Strateji İçinde)
3. Örgüt

a. Rusya
b. Türkiye
c. Dünya
(a,b,c)
(a,b,c)

4. Taktik. (Taktik Olarak) (a,b,c)
a) Adaptasyon

Görevler, Güçler, Güçlükler

(Baştarafı 5. sayfada)

olaylar içinde hızla geliştiği, kitle karakterinin yoğun olduğu; en çeşitli, en üst mücadele biçimlerinin yaşandığı günler de yaşamıyoruz.

Ortada, yüksek politik bilinc ve siyasî tecrübe gerektiren yığınla görev var, fakat o görevleri yapacak elemanlar yok. Yığınla görev var ve biz çok azız. Bu çelişkili formülü nasıl çözeceğiz? Yanlız az da değiliz. Yapımız (yani niteliklerimiz, özelliklerimiz, yeteneklerimiz, bilgilerimiz, tecrübelerimiz) özellikle yüksek bir **politik tecrübe; teorik seciye, beden direnci** gerektiren yüksek görevleri yapmaya uygun değil. Ya da bu nitelikteki, bu yapıdaki elemanlar çok az. Bu bilmeceyi nasıl çözeceğiz? Sorun burada.

Elbet, yukarıda dediğimiz gibi, öncelikle tüm gücümüzü, tüm girişkenliğimizi, tüm fedakârlığımızı hasılı tüm maddî ve manevî olanaklarımızı seferber etmek, ortaya koymak, sınırlarını zorlamak ilk şart.

Ancak, tüm bunlar en gerekli yerlerde kullanılmalı; tüketilmeli. En acil ihtiyaç noktalarında, **«ana halka»**larda harcanmalı ki, **«beyinsiz işgüzarlık»** olmasın; **«gücü yerinde harcamama»**nın yarattığı güven ve disiplin bozuklukları çıkmasın. Bu da ikinci şart.

Bugün, özellikle hangi noktalara gücümüzü, olanaklarımızı yığmamız gerekiyor?

a) Bugün Türkiye'de çok yaygın bir sol hareket var. Bu hareketler içinde yüzlerce, binlerce yetenekli, belli bir bilgi ve tecrübe düzeyine erişmiş, hasılı epeyce yetişmiş militanlar var.

Bunların içinde gerçekten devrimci olanlar, gerçekten soruna uzun vadeli yaklaşanlar; çok geniş bir perspektiften bakıp, kendi eğilimlerinin ufkuyla sınırlı olmayanlar. Bağlı oldukları hareketlerin teorik ve pratik zaaflarını giderek görüyorlar; en temel, en genel sorunları gündeme koyuyorlar. Bunlar çözülmedikçe daha ileri adım atılamayacağını seziyorlar. Ancak kesin bir teorik açıklığa sahip olamadıkları için, ahpap çavuşluk, küçük - burjuva bağlarından kopamadıkları için saflarını seçip savaşa giremiyorlar.

Tüm eğilimlerin içinde bir bunalım görülüyor. Eğilimler birini atlatmadan yenisi başveriyor.

İşte, özellikle böyle elemanlar her eğilimde var. Biz onların kafalarında yeni ortaya çıkmaya başlayan temel sorunları yılar önce koyduk ve cevapladık. Onlara bunu gösterebildiğimiz zaman, en devrimci unsurlar ve bunlar içinde tüm arkadaşlık gibi ilişkilerini koparabilme cesaretinde olanlar yanımıza geleceklerdir. Önceleri bu militanlara, başka sorunların da varlığını göstermeye çalışıyorduk. Şimdi hayat onları, bizim göstermeye çalıştığımız sorunlarla burun buruna getirdi. Artık sorunu koymuştur, cevap aramaktadırlar. İşte bu cevabın ne olduğunu onlara gösterebilmeliyiz. Bu işi ne derece başarıyla yapabilirsek, o kadar zaman ve güç kazancımız olacaktır. Bu iş aynı zamanda, Üçüncü Enternasyonal'in reorganizasyonunun öngereği olan teorik çalışmadır. Çünkü aynı temel sorunlarla ilgilidir. Yani ilk görev için, ideolojik savaş, teorik aydınlanma da diyebiliriz.

b) Bugün işçiler ve köylüler, emekçi halk, pratik yaşamının verdiği deneyle burjuva partilerin etki alanından sıyrılmakta; reformcu hayallerden hızla kurtulmaktadır. Ancak ne yapacaklarını bilmemektedirler.

Parti'nin Programı, Teori'nin en somut ifadesidir. Yığınlar Teori'de manevî bir silah; Teori yığınlarda maddî bir güç bulur. İşte, Parti'nin programı en güçlü manevî silahtır.

Bu bize yapmamız gereken görevi gösteriyor: Program ve Kitlelerin birbirine ulaşmasını sağlamak. Sloganlarımızdan kitleleri haberdar etmek. Kitleler bizim programımızı okuduğu, bizim sloganlarımızı duyduğu zaman onlara hemen sahip çıkacaktır. İşte o zaman, emekçilerin desteklediği bir yığın partisi olabiliriz. O zaman, emekçi kitleler en yetenekli, en girişken, en bilinçli öncülerini Parti'ye verecektir. Biz de hiç korkmadan; onların henüz yeterince yetişip, yetişmediğine bile bakmadan onları hemen örgütleyip, yüksek görevler vermekten çekinmeyeceğiz. Önemli değil sık sık hatalar yapmaları. Onlar kısa zamanda, savaş ateşi içinde yetenekli bir subay olacak, işçi sınıfının, halkın liderleri olarak ortaya çıkacaklardır.

Elbet biz bunları eğitmeye çalışacağız. Ama onlar esas eğitimlerini mücadele pratiği içinde yapacaklardır.

«Savaşta az eğitilmiş erlerle yetinmenin ve sık sık subayların yerine sıradan askerler koymanın ve askerleri subay rütbelerine yükseltme işlevini basitleştirmenin kaçınılmaz olduğunu unutmamalıyız.» («Yeni Görevler, Yeni Güçler», V. İ. Lenin).

«Savaş sırasında acemiler, eğitimleri için gerekli dersleri doğrudan doğruya askerî harekâtlardan almalıdırlar.» (a.y.). Elbette buradaki **«askerî harekât»** sınıf mücadelesi ile ordular savaşı arasındaki benzerlik anlamındadır.

Elbette, «askerî harekât»ın yapacağı bu eğitim. Bizim savaş içindeki molalar arasında, subaylığa terfi ettirdiğimiz askere küçük ama etkili kurslar düzenlememizi; onlara kendilerini eğitecek broşür, kitap gibi şeyler çıkarmamızı vs. engellemez, aksine gerektirir. Ama esas eğitimi, yüzlerce kitabın anlatamayacağı şeyleri, mücadelenin kendini verecektir.

«Söylemeğe gerek yok ki bu, Marksist doğrularda tutarlı ve sistematik bir eğitim ve öğretimin bir tarafa bırakılacağı anlamına gelmez. Fakat şunu da hatırlamalıyız ki, şu anda eğitim ve öğretim sorunlarında eğitilmemişlere kesinlikle ve tamamiyle bizim anladığımız anlamda öğretecek olan, askerî harekâtların çok büyük önemi vardır.» (a.y.)

Demek ki, ikinci görev (önem bakımından ikinci değil elbette) aksine, son derece somut ve pratiktir. Programımızı, programımızı açıklayan bildirileri, broşürleri, sloganlarımızı; politik olaylar karşısında Parti'nin tavrını açıklayan bildiri ve broşürleri olabildiğince yaymak, yaymak, yaymak. Ve son derece somut, devrimci programımızı benimseyerek bize gelenleri, cesaretle örgütlemek, görevlendirmektir.

Gerçekte birbirinden ayrı ve uzak gibi görünen; biri daha ziyade soyut ve teorik; diğeri somut ve pratik görünen bu iki görev birbirinden ayrılmaz. Birinin başarısı diğerine bağlıdır.

Bu iki görev'den ikincisinin İÇERİĞİ bakımından, Kıvılcımlı adeta yapılacak her şeyi yapmıştır. Bize düşen bunları nicelikçe çoğaltmak ve yaymaktır. Belki günün olaylarına göre popülarize etmektir.

Birincisini de, tüm eserlerinde yapmıştır. Bize düşen, o teoriyi hazmetmek, ve mantık sonuçlarını cesaretle ortaya koymaktır. Teoriyi hazmetmek ve canlı polemiklerde kullanmaktır. Ve bunları tüm devrimci militanlara ulaştırmaktır.

c) Buraya kadarki faaliyet daha ziyade, henüz organik bir ilişki bulunmayanlara yöneliktir. Ama bir de kendimizi ve çevremizde organik ilişki içinde bulunduğumuz sempatizanlar, işçileri eğitmek gerekiyor.

Biz ise, şimdiye dek eğitim görevimizi hiç yapamadık. Hatta bir eğitim görevimiz (burada eğitim derken teorik - pratik eğitimi kastediyoruz; geniş ve genel anlamıyla siyasî eğitimi değil. Elbet birbirinden ayrılmaz. Ama, ikinci anlamda eğitim, Parti'nin başlıca işlevidir. Birincisi, ikinciye bağlı ama daha özel bir işlevdir) olduğunu bile düşünmedik.

Önce böyle bir işlevimiz de olduğunu; ilişkide bulunduğumuz sempatizanları, işçileri gerek teorik; gerek pratik bir eğitimden de geçirmek görevimiz olduğunu bilelim. Bu durumda, eğitim işlevini yapacak bir yapıya sahip olmamız; yani eğitim işlevinin nasıl yapılacağı; neleri kapsayacağı, nasıl örgütleneceği konusunu öğrenmemiz; yani eğitim konusunda eğitim yapmamız gerekiyor ki; eğitim fonksiyonumuzu da yerine getirelim. Eğiticileri, eğitim konusunda eğitmek. İlk görevlerden biri de bu...

Bir de, eğiticilerin, yanlız eğitim konusunda değil; genel olarak ve özellikle teorik eğitimi sorunu var. Onlar kendi kendilerini eğitirler; onları eğitecek kimse yok; ustaların kitaplarından başka. Demek ki; öğreticilerimiz, yalnızca öğretmeyi değil, öğrenmeyi de öğrenmelidirler. Yani kendilerini ve birbirlerini eğitmeyi de öğrenmelidirler.

Öğrenmeyi öğrenmek; neyi bilmediğini; ve nereden öğreneceğini; nasıl öğreneceğini ve niçin öğrenmesi gerektiğini kestirmek demektir.

O halde, önümüzdeki bir görev: öğrenmeyi öğrenmek; öğretmeyi öğrenmektir.

Özellikle eğitme konusundaki eğitimimizi hemen yapmalıyız. Eğitim neleri içermeli; nasıl olmalı. Yani Eğitimin içeriğinin belirlenmesi ve o içerikteki bir eğitim işlevini başaracak bir yapının oluşturulması. Yani Eğitimin, içeriği, nasıl olacağı ve nasıl örgütleneceği konusunda eğitim. Parti'ye Eğitim fonksiyonunu yapabilecek niteliklerin kazandırılması.

Böylece hem kendimizin; hem de organik ilişki içinde bulunduğumuz sempatizan ve işçilerin hızlı bir gelişimi sağlanabilir.

Elbette buraya kadar saydığımız, üç belli başlı öne çıkan görev; Parti'nin Politik eğitimi ve örgütleme görevinin bir parçası olarak, ona tabi olarak ortaya çıkmaktadır.

Ve tüm bu görevlerin yapılması, henüz kendi başına devrimci bir faaliyet olmayan, ama bu görevlere bağlı olarak devrimci bir muhteva kazanan, binbir çeşit pratik günlük görevinin muazzam bir azim, fedakârlık, enerji ile yapılmasına bağlıdır.

Proletarya Parti'sinin Siyasi Eğitim Görevi

«(...) Çünkü Parti ne bir zümreyi, ne bir sınıfı değil, sınıflı toplumda bütünüyle bir ülkeyi ve tüm dünyayı içine alacak, yönetecek, değiştirecek bir örgüttür. Parti bu evrensel görevini yerine getirebilmek için sınıf köriüğü denilen dar düşünce ve davranıştan kurtulmak, siyaset yapmak zorundadır.

«Bu bakımdan Proletarya Partisi her şeyden önce kendi üyelerini Politika alanında yetiştirmek, onlara Siyasî Eğitim ve bilinç sağlamakla görevlidir. Siyasî Eğitim, lâfla olmaz: Sınıflı Toplumda var olan bütün sosyal sınıf ve zümreleri kollamakla olur. Sınıf bilgisi ve bilinci bir tek sınıf içine tekyanlıca kapalı kalmakla edinilemez. Bütün Sosyal Sınıf ve zümrelerin iç yüzlerini çok yanlıca kavrayıp işlemek gerekir.» (Dr. H. Kıvılcımlı, «Proletarya Partisi Nedir?»)

Bir Proletarya Partisi'nin başlıca ve **temel görevi, işçi sınıfının siyasal eğitimini,** dolayısıyla da örgütlenmesini sağlamaktır... Bu önerme, ilk bakışta son derece iyi bilinen harcı âlem bir düşüncenin tekrarı gibi gelebilir. Keşke öyle olsaydı. Gerçek ve doğru anlamıyla; tüm devrimciliğiyle yaygın olarak kavranmış bir düşünce olsaydı... Ama ne yazık ki, Ekim Devrimi'nden 60 yıl sonra bile; **«işçi sınıfının siyasî eğitimi»** kavramının içeriği, öylesine belirsiz ve yanlış bir hale gelmiştir ki, konuyu yeniden ele almak gerekmektedir.

Parti : siyasî eğitim GÖREVİNİ yapacak bir YAPI, bir organizma, bir araç olduğuna göre; ve parti yapısı da göreve (işleve) göre şekilleneceğine göre; «siyasî eğitim» kavramının içeriğindeki ayrılıklar, (aynı kavramla ifade edilse bile) ayrı görevler ayrı yapılar gerektireceğinden; «siyasî eğitim» kavramını ayrı kavrayışlar kaçınılmaz olarak başka başka parti anlayışlarının da bir ifade olur. Bunun tersi de doğrudur. Yani (aynı sözcüklerle ifade edilse bile) **«Proletarya Partisi»** ne verilen farklı içerikler; bu partilerin görevlerine de başka içerikler yüklenmesine yolaçar.

Burjuva Sosyalistleri, reformistler de **«siyasî eğitim»** kavramını, kendi partilerinin işlevlerini belirlerken kullanırlar ve gerçekten de işçi sınıfı üzerinde bir «siyasî eğitim» uygularlar. Ancak onlar «siyasî eğitim»den sözeder ve yaparken, örneğin **«Pedagoji»**yi «siyasî eğitim» ile karıştırırlar. Henüz, bir siyasî eğitimin alfabesini öğrenmek sayılacak şeyleri, siyasî eğitimin kendisi gibi koyarlar. Zaten burjuva sosyalizminin başlıca özelliği, siyasî eğitime henüz ilkel ve geri bir içerik yüklemesidir.

Lenin bu olguya pek çok kereler dikkati çekmiştir. İlk tahsilin, orta tahsilden daha önemli olduğunu söyleyerek, işçi sınıfını geriliğe mahkûm eden burjuva Sosyalist Menşevikleri pek çok kereler eleştirmiştir. Örneğin, 1905'de yazdığı bir yazıda şunları söyler :

«(...) Öğretmek sadece kitaplardan değil, proletaryanın bu geri ve az gelişmiş tabakalarının varlıklarını sürdürmek için verdikleri günlük hayat mücadelelerinde yer alarak yürütülmelidir. Bu her günlük faaliyet içinde belli bir pedagojik unsurun var olduğunu tekrar belirtiriz. Bu faaliyeti gözden kaçıran Sosyal - Demokrat, Sosyal - Demokrat olmaktan çıkar. Bu doğrudur. Fakat bugünlerde bazılarımız, politikanın görevlerini pedagojiye indirgeyen bir Sosyal - Demokrat'ın farklı bir nedenden dolayı da olsa, yine Sosyal - Demokrat olmaktan çıkacağını sık sık unutmaktadırlar. Bu «pedogoji»yi özel bir slogan haline getirmeyi onu «politika»nın karşısına çıkarmaya, bunun üzerinde özel bir eğitim yaratmayı ve Sosyal - Demokrasi politikacılarına karşı bu slogan altında kitlelere gitmeyi düşünenler, derhal ve kaçınılmaz bir şekilde demagojiye düşeceklerdir.»

«Karşılaştırmaların iğrenç olduğu eski bir gerçektir. Her karşılaştırmada, karşılaştırılan fikir ve nesnelerin diğer yanları deneme kabilinden ve şartlı bir şekilde soyutlanarak, bu nesne ve fikirlerin bir veya bir kaç yanına göre benzerlik çıkarılır. Şimdi bu çok bilinen, fakat sık sık bilmezlikten gelinen gerçeği okuyucuya hatırlattıktan sonra, Sosyal - Demokratik Parti'yi ilk, orta ve yüksek kısımlardan ibaret büyük bir akıl ile karşılaştıralım. Bu büyük okulda, alfabe'nin öğretilmesi, bilginin ilk temellerinin ve bağımsız düşünmenin öğretilmesi hiç bir zaman ve hiç bir koşul altında ihmal edilmeyecektir. Fakat eğer herhangi bir kişi, alfabe'yi öğretme gereğini, yüksek öğretim sorunlarını ortadan kaldırmak için bir vesile yapmaya çalışmış, eğer bu (alfabe'yi öğrenenlerden çok daha küçük bir çevrenin insanları için ulaşılabilir olan) yüksek öğrenimin geçici, şüpheci ve «dar» sonuçlarını ilkokulun sürekli, derin, kapsamlı ve somut sonuçlarıyla telâfî etmeye girişmişse inanılmaz bir dar kısa görüşlülük göstermiş olacaktır. Hatta bu kimse büyük okulun bütün amaçlarını saptırabilir, yüksek öğrenimi ihmal ederek, şarlatanlar, demagoglar ve gericilerin sadece alfabe'yi öğrenmiş olan halkı yanlış yola sevketmelerini kolaylaştırmış olur. (...)» (Lenin, **«Politika İle Pedagojinin Karıştırılması Üzerine»**, s. 35, 36 Kitle İçinde Parti Çalışması)

Benzer bir çarpıtma bizde de yaygın olarak vardır. İşçilerle bağlar kurmak isteyen; ve Lenin'in öğüdüne uyarak (!) gerici dahi olsa «sendikalarda çalışmak» isteyen nice sosyalist aydınlar vardır. Bunlar çoğu kez de amaçlarına ulaşırlar, sendikalarda çalışırlar. Ama Lenin'in dediği anlamda değil. **«Uzman»** olarak, **«organizatör»** vs. olarak.

Sendikacılar bu aydınlara ücretli, maaşlı kadrolar vermekten çekinmezler. Bu aydın baylar da, örneğin o sendikanın gazetesini çıkarır veya işyerlerinden gelen işçilere «sömürü» üzerine konferanslar, **«eğitim seminerleri»** verir vs.

Bu aydın baylara sorarsanız, tam da proletarya sosyalistleri olarak davrandıkları, işçi kitleleriyle bağlar kurduklarını, onları eğittiklerini vs. iddia edeceklerdir. Onlar bu iddialarıyla bile bir proleter devrimci değil, bir *burjuva sosyalisti olduklarını kanıtlamış olurlar.*

Bunların yaptıkları henüz proletarya sosyalizmi değildir. Bunlar ilk ya da orta tahsili proletarya sosyalisti olmak için yeterli görmektedirler. Proletarya sosyalisti olmak, en azından bu aydın bayların burjuva sosyalistlerinden başka bir şey olmadıklarını kavramak demektir. Yani **«yüce cebir»**, yani **«yüksek tahsil»**, yani işçi sınıfının gerçekten **proleter sosyalist anlamda «siyasî eğitimi»**, en azından, sendikalarda çalışan sosyalist aydınların yaptığı işin, kendi başına ele alındığında en tehlikeli, en hinoğlu hince reformizmden başka olmadığının bilgisini ve bununla mücadeleyi gerektirir.

Bunun içindir ki, bugün Burjuva Sosyalizmine karşı mücadele DİSK'de ve diğer bir sürü sendikada çalışan sosyalist aydınların, yaptıkları işin proleter devrimciliği olduğu yolundaki burjuva fikirlerle ne kendilerini ne de ileri işçileri daha fazla kandırmalarına müsaade etmemeyi; yayılan böyle anlayışla mücadeleyi gerektirir.

Özellikle **günümüzde,** Proletarya Partisi **son derece sınırlı** olan **imkânlarını** ve **gücünü,** bilhassa yetişmiş, en ileri işçilerin, devrimcilerin eğitimine, yani yüksek tahsile, yani daha dolaysız sosyalist görevlere harcamak zarunda iken, bizim sırtımızdan işçi sınıfının, hiç olmazsa bir kısmının, belli bir orta eğitim düzeyine yükselmesi görevini almış burjuva sosyalistlerine karşı mücadele **mümkün** olduğu kadar **gereklidir** de.

Dolayısıyla bu mücadele, sendikalarda çalışsın ya da çalışmasın, burjuva sosyalistlerinin siyasî eğitim anlayışlarının ilkelliğinin teşhiri ve bu ilkel siyasî eğitim anlayışıyla mücadeleyi kapsar. Sosyalist ve gerçekten devrimci siyasî eğitim, burjuva sosyalist siyasî eğitim kavramıyla mücadele içinde gerçekleşir.

Şu, çelişkili gidişi iyi kavramak gerekir. Burjuva sosyalistlerinin, sendikacılaının vs. işçi sınıfının eğitiminin alt basamaklarını üstlenmiş olmaları, bizim güçlerimizi, daha doğrudan doğruya sosyalist karakterde görevleri başarmak için : seferber etmemizi MÜMKÜN kıldığı gibi, işçi sınıfı üzerinde burjuva ideolojisinin etkisini güçlendirdiği için: GEREKTİRMEKTEDİR de.

Daha açık yazarsak, bugün biz sınırlı olan gücümüzü, en ileri, en yüksek derecede eğitilmiş ama o ölçüde de burjuva sosyalizminin derin ideolojik etkisi altında bulunan işçilere yöneltmeliyiz; burjuva sosyalizmiyle savaşa yöneltmeliyiz. Buna bağlı olarak, örneğin sosyalist belki henüz siyasete ilgi duyan ortalama bir işçinin anlayamayacağı kadar; ya da zorlukla anlayacağı kadar «genel», «soyut» gibi görünen bir içeriğe sahip olacaktır. Başka türlü davranmak «beyinsiz işgüzarlık» olur. Böyle davranış —burjuva sosyalizminin işçi sınıfının en ileri unsurları üzerindeki yaygın ve derin etkisi var iken— yanlızca gerekli değil, yine aynı nedenle mümkün olmaktadır. Bu konuda, yine 1905'lerde Lenin şunları yazıyor :

«Başlangıçta işçilere, hem gerçek hem de mecazi anlamda, alfabe'yi öğretmek zorundaydık. Bugün politik okur-yazarlık standardı öyle muazzam yükselmiştir ki, bütün çabalarımızı devrimci akıma örgütlü bir yön vermeyi hedef almış Sosyal - Demokratik amaçlar üzerine toplayabiliriz ve toplamalıyız. Şimdiye kadar üzerinde o kadar çaba harcadığımız, «hazırlık» çalışmalarının büyük bir kısmını, şimdi liberaller ve Legal Basın yapmaktadır. (...) Tabiî, bu hazırlık çalışması içinde hem darılar hem de buğdaylar vardır. Tabiî, şimdi Sosyal-Demokratlar burjuva demokratların işçiler üzerindeki etkisine karşı mücadeleye daha fazla dikkat etmek zorunda kalacaklardır. Fakat bu çaba bizim, politik bilinçten yoksun kitleleri uyandırmayı başlıca hedef alan önceki görevimizden çok daha fazla gerçek Sosyal-Demokratik muhtevaya sahip olacaktır.» (Lenin, **«Yeni Görevler Yeni Güçler»**, S. 25-26 a.g.e.)

Toparlarsak, bizzat burjuva anlamda, burjuva sosyalist anlamda «siyasî eğitim» kavrayışıyla mücadele; onun sığlığını; proletaryayı ideolojik köleliğe nasıl mahkûm ettiğini teşhir, özellikle günümüzde proletaryanın devrimci siyasî eğitiminin bir unsurunu oluşturmaktadır.

Burjuva reformizmi kitlelerin siyasî eğitimini reddetmez. Ama bu eğitimin içeriği, kitlelerin yapısını önüne devrimci görevleri koyamayacak ve başaramayacak düzeyde **tutmaktır.** Ama bununla beraber, düzen çerçevesinde değişiklikler isteyebilecek, ve yaban burjuvaziye Finans-Kapital Tefeci-Bezirgân tahakkümü karşısında bir destek sağlayabilecek düzeye **yükseltmektir.** Bu, zaten işçi sınıfının kendiliğinden de yapabildiği bir eğitimdıı de.

Bu düzeyde bir eğitim, **«ekonomik temel üzerinde siyasi»** eğitim; burjuva reformist eğitim, her ülkede işçi sınıfının ilk ortaya çıkış ve kapitalistlere karşı ilk birlikleri, ilk grevleri oluşturdukları dönemde, belli bir olumluluğa sahiptir. Ancak bir süre sonra, burjuva ufkunu aşamayan bu eğitim olumsuzlaşır. Hele ki, devrimci bir proletarya partisi doğmuş ve işçi sınıfının devrimci siyasî eğitimine girişmiş ise; bir zamanların olumlu yanı ağır basabilen eğitimi artık burjuvazinin devrimci siyasete karşı mücadeleci işlevini yüklenir. Proletaryanın devrimci moralini bozar.

«Burjuva beyler ve onların eleştiri tanımayan takipçileri, sosyalist reformcular, büyük pozlarla kitlelerin «eğitimi»nden söz ederlerken, bununla genel olarak öğretmence, esnafça bir şeyi, kitlelerin moralini bozan, onlara burjuva önyargılar aşılayan bir şeyi kastediyorlar.» (Lenin, 1905 Devrimi Üzerine Bir Konferans)

Bu içerikte bir siyasî eğitim, istediği kadar «Marksist-Leninist», «Komünist» vs. görünüme bürünsün; bu içerikte, yani burjuva, yani ilkel düzeyde eğitim GÖREVİNİ, İŞLEVİNİ yapabilecek bir YAPI'yı, PARTİ'yi gerekli ve mümkün kılar, adı ne olursa olsun, ister **«komünist»** ister **«işçi»** partisi olsun, reformist, **«ekonomik temelde»** siyasî eğitim görevini yapan parti, devrimci bır parti gibi olmayacak, az ve öz bir devrimciler örgütü değil bir **«kitle partisi»** olacaktır. Onların siyasî eğitim anlayışları kadar, parti anlayışları da burjuva olacaktır. (Bugün Dünya'daki Komünist ve işçi partilerin hemen hepsi böyle reformist, burjuva siyasî eğitim, ilkel eğitim görevlerine bağlı olarak şekillenmiş yapılardır. Bu partiler eski bir geleneğin kalıntısı olarak devrimci bir partinin örgüt ilkelerini **görünürde** henüz tutmaktadırlar. Özde ise, işlevlerine bağlı olarak yapıları da değişmiştir. Komünistlikleri yalnızca görünümlerinde kalmıştır. Hemen hemen 1925'lerden beri süregelen bu gerileme özellikle **«kitle partisi»** anlayışlarında ifadesini bulmaktadır. Bu tersine evrimi ve nedenlerini —ki çağımızın en önemli sorunlarından biridir. Bu olgu ve nedenleri kavranmadan çağımızı anlamak hele günümüzü ve günümüzdeki görevlerimizi anlamak olası değildir— ilerde, başka bir yazıda; ve **«Enternasyonal görevlerimiz»** yazısında belirtilen teorik görevler çerçevesinde açıklamaya ve incelemeye çalışacağız.)

★★★

Burjuvazinin ve Burjuva Sosyalizminin «siyasî eğitim»

kavrayışı böyle. Peki ya küçük-burjuvazininki ve de küçük-burjuva sosyalizmininki?.. Ona da kısaca değinelim.

Küçük-burjuvazi'nin «siyasî eğitim» anlayışı, toplum'u değiştirecek olan kitleyi siyasî olarak eğitmeyi değil; insanları değiştirerek toplumu değiştirmeyi kapsar. Bu anlamda, küçük-burjuvazi'nin «siyasî eğitim» kavrayışı, **«siyasî»** değil, ahlâkîdir. Yani içeriğiyle **«siyasî»** almayan bu eğitim; niteliğiyle küçük-burjuva siyasetinin ifadesi olur.

Küçük-burjuva için geleceğin toplumu, sosyalizm; üsğin toplumunun bir minyatürü; Partili'ler de geleceğin toplumunun şimdiden ortaya çıkmış örnekleri ise, siyasî eğitim de bu örnekleri çoğaltmayı içerir.

Küçük-burjuva için geleceğin toplumu, sosyalizm; üstün ahlâklı insanların dünyasıdır. Çünkü, küçük-burjuvazi kapitalizmi ahlâka aykırı bulur. Kapitalizm, antika-küçük burjuvazinin tüm dünyasını parça parça ettiği için, antika-küçük burjuvaya göre ahlâksızlığı yaymış olur. Bu durumda, küçük-burjuvazinin sosyalizm ideali, kapitalizmin ahlâksızlıklarının olmayacağı bir ütopyadır.

Böyle olunca, Devrimcilik ahlâkî kriterlerle ölçülür. Kitlenin eğitimi de, o devrimcilerin propoganda ve örnek olma yoluyla aynı özelliklere ulaştırılmasından ibaret bir şeydir. Ne kadar incelirse incelsin bütün küçük-burjuva sosyalist hareketlerin özü budur.

Halbuki «devrimci» olmak için **devrimci bir program** ve politikayı savunmak gerekir. **«Program»** kavramı, hele «devrimci bir program» kavramı yüksek bir politik bilinç düzeyini varsayar. Çünkü, devrimci bir program, toplumun önündeki devrim aşamasının objektif olarak ele alınıp bilimsel bir tahlilini yani toplumun ekonomi ve sınıf ilişkilerinin bilimsel bir çözümlemesini gerektirir, bu da Marksist ekonomi politiğin; tarihsel maddeciliğin kavranması ile mümkün olabilir.

Dünya'nın hiç bir yerinde küçük-burjuva sosyalistleri soruna böyle yaklaşmaz. Öncelikle **Tarihsel Maddecilik** öğretisini; sonra **Ekonomi Politiği** özümlemeyi, kazanılan bilimsel bilgiyle, kavramsal ve metodik araçlarla ülke **ekonomisine** ilişkin **verileri işleyip; üretim ilişkilerinin**, dolayısıyla **sınıf** ve **üstyapı ilişkilerinin** sabırlı ve uzun bir analizi; bunun üzerinde de toplumun **önündeki devrim adımının** objektif olarak belirlenmesi ve **devrimci program** tesbiti : hiçbir zaman küçük-burjuva sosyalistlerinin soruna yaklaşımının **sistematiğini** oluşturmaz. Devrimci bir programa sahip olunmamışsa devrimci olunamaz. Sınıflar hakkında kesin ve tanımlanabilir bir kavrayış yoksa siyasî eğitim hiç başarılamaz.

Küçük-burjuvazinin metodu : antika **skolastiktir. Kıyas'tır.** En Marksist-Leninist geçinen küçük-burjuva da, bir program ortaya koymak, sınıflar hakkında bir tahlil ileri sürmek zorunda kaldığı zaman; bir bilim olarak Marksizmi **«alfabesinden cebri alâsına değin»** etüd edip, ülkesini çözümleme gibi uzun ve nankör bir işe girmeden, kaba bir Marksizm kavrayışıyla, tüm çıkarsamaları kıyas yoluyla yapacağı bir örnek belirler. Onun için, çeşitli küçük-burjuva akımların ortaya sürdüğü sınıf tahlilleri, programları bilimsel bir değer taşımazlar; yanlızca bir «Marksist-Leninst» görünüm sağlarlar. Bu görünümün ardındaki öz, kapitalizme ahlâkî bir eleştiri olmaktan öteye gitmez.

Küçük-burjuva sosyalizmleri, programda değil ama, **taktikde** «devrimci» görünürler. Ve Türkiye gibi en iğrenç, en kanlı «Şark» zulmünün egemen olduğu ülkede, bu zulüm karşısında direnç yeteneği, yiğitlik bambaşka bir «devrimci» kavrayışının ortaya çıkıp yaygınlaşmasına neden olur. Böyle, küçük-burjuva anlamdaki «Devrimci» anlayışı, Politik olarak Devrimci olmanın yerine geçer.

Elbet böyle bir ülkede, siyasî anlamdaki, proleter anlamdaki yani devrimci bir programa sahip olma anlamındaki devrimcilik; küçük-burjuva sosyalizminin «devrimci» kavrayışının yücelttiği kimi nitelikleri de (fedakârlık; acıya dayanıklılık, cesaret gibi,) kapsar ve kapsamalıdır. Ancak, uzun evrim dönemlerinde, en karanlık irtica yıllarında bile, proleter sosyalizminin yapkın-direni taktiği nedeniyle, nankör çalışma : moral niteliklerin gözalıcı bir şekilde ortaya konulmasına olanak vermediği için, Proletarya sosyalistlerinin, küçük-burjuva devrimci kavrayışını da kapsayan politik devrimcilikleri hep arada kaynar.

Küçük-burjuvazi'nin devrimci «model»inin, siyasî anlamdaki gerici özünün açıkça ortaya çıkabilmesi ve proletaryanın (gerçek bir fedakârlık, cesaret ve atılganlıkla dolu) siyasî anlamdaki devrimciliğinin açıkça görünebilmesi için demokratik bir cumhuriyet gerekir. Çünkü ancak o zaman biçimler değil, politikanın içeriği ön plâna çıkacaktır.

Küçük-burjuvazi gerçekte siyasî bir eğitim yapmaz. Küçük-burjuva sosyalizmi, burjuva sosyalizmi kadar olsun proleteryayı eğitmez. Zaten modern proletaryanın kendiliğinden bilinci modern burjuva bilinçtir. Bu nedenledir ki modern proletarya arasında küçük-burjuva sosyalizmleri yaşayamazlar. Onlar ancak proletaryanın, henüz yarı esnaf-köylü özellikler taşıyan en geri zümreleri arasında bir yankı bulabilirler. Ve yankı bulduğu zaman da, işçi sınıfının bu en geri zümrelerini, işçi sınıfı bütünlüğünden böldüğü için; bu zümrelerin işçi sınıfının ileri kesimlerince örgütlenmesini engellediği için, bu etkilerinde bile, burjuva sosyalizmi kadar olsun olumluluk taşımazlar.

Ancak, küçük-burjuva sosyalizmi henüz proletarya sosyalizmin ortaya çıkmadığı; toplum gelişiminin, proletarya hareketinin geri aşamalarında, kahramanca eylemleriyle, uyuşturulmuş, yıldırılmış fakir kitleler üzerinde, uykudan uyarıcı, sarsıcı, cesaret aşılayıcı **moral bir eğitim** yaparlar. Fakat halkın gözeneklerinde yaşıyan, ta ilkel sosyalizm dönemine kadar kökleri uzanan devrimci gelenekleri, mücadele geleneğini canlandırırlar. Rusya'daki Narodnik hareket gibi, bizdeki 12 Mart dönemindeki hareketler böyle bir işlev görmüştür.

Bilinçli hiç bir işçi, «devrimci»lik kavramının küçük-burjuva kavranışına prim vermemelidir. Bu sosyalist siyasî eğitimin gerek şartıdır. Ama bu siyasî eğitim, küçük-burjuva devrimcilik kavrayışına primsizlik kadar, onların demokratik mücadelesine öncü ve destek olmayı gerekirir. Ancak o zaman, küçük-burjuva devrimcilerinin dar ufku sarsılıp, proleter devrimciliğine giden yola girmeleri sağlanabilir. Ama proletaryanın bunu yapabilmesi için, sırf kendisiyle ilgilenmeyi bırakması, yani burjuva sosyalizmlerinin, sendikalizmin etkisinden kurtulması, proletarya partisi etrafında örgütlenmesi gerekir.

Proletarya'nın Proletarya Partisi etrafında birleşecek kadar siyasî eğitimi ise, yalnızca **Parti'nin uzun** ve **sabırlı** «siyasî eğitim» eylemini değil, **devrimci güçlerin hızlı, kitlesel** «siyasî eğitimi»ni gerektirir.

★ ★ ★

Evet, kitlelerin proleter sosyalist anlamda siyasî eğitimi, özellikle devrim dönemlerinde olağanüstü hızlanır. Zaten devrim dönemleri kitleleri hızlı bir şekilde siyasî eğitimden geçirmese, proletarya partileri küçük bir azınlık olmaktan kurtulamazlar.

«Devrim için şüphesiz topluluğun uzun bir evrim dönemi geçirmesi gerektir. Bununla birlikte, devrimde kitlelerin fiilen rol oynaması ve devrimin anlaşılması için, o evrim döneminin bilgileri hiç bir zaman yeterli olmaz. Ata binmeyi öğrenmek için ata binmek nasıl gerekliyse, tıpkı öyle, devrimi başarmak ve öğrenmek için de bilfiil devrime girişmek şarttır. Hele sınıflı topluluk şekillerinde her türlü maddî, manevî baskıyla uyuşturulup gözlerine perde çekilen kitleler için devrimi TEORİ (nazariye) ile anlamaya hiç imkân yoktur. Mutlaka devrim PRATİĞİ (ameliyesi) lâzım gelir.

«Bunun üzerine şöyle denilecektir. Devrim ansızın olan altüstlüktür. O kadar kısa zaman içinde, yüzyıllar boyu bunaltılmış olan milyonluk kitleler bir göz açıp kapamada devrimi nasıl öğrenebilirler? Daha doğrusu, devrimi öğrenmeye vakit bulabilirler mi ki, katılıp devrimi gütsünler?

«Evet, devrimlerin büyük rollerinden biri de : yalnız kitle HAYATI'nda değil, kitle hayatı ile birlikte kitle ruhunda, kitle ZİHNİYETİ'nde dahi o zamana dek görülmemiş yaman altüstlükler yaratması ile belirir. Bu yüzden, onlarla yıl süren tedrici tekâmül (evrim) döneminin binlerce ve yüzbinlerce kürsü nutkuna ve propagandalara karşı kitleler az çok ilgisiz kalabilirler. Birkaç haftalık devriminin yıldırım dersi ile aynı kitleler gözlerini faltaşı gibi açarlar. Topluluk hayatının en karışık davalarına mânen uyanırlar. Kimin ne deyip, ne yapmak istediğini iyice kavrayarak, en karanlık meseleleri kitle içgüdüsüyle aydınlatır ve bir vuruşta çözerler.

«Bütün tarih tecrübelerinin ispatladığı gibi, devrimin ruhlarda yarattığı bu mânevî devrim, devrimin verdiği en unutulmaz derstir. Bu dersin okulu gene devrimdir. Çünkü ancak devrim günlerinde iş sözün yerine geçer. Herkesin bir zaman söyledikleriyle şimdi yaptıkları yüzleşir. İşin içyüzü ortaya çıkar. Yalan söyleyenlerin maskesi düşer. Sözü özüne uyanı halk görür. Akla kara ayırdedilir.

«Her devrim koskoca halk kitleleri hayatında sarp kopuşmalar yaratır. Bu türlü kopuşmalar olgunlaşmadıkça modern devrim doğamaz. Her insanın hayatındaki kopuşmalar nasıl insana pek çok ders verirse, insanın önüne pek çok intikaller (kavrayışlar) ve intibalar (izlenimler) çıkarırsa, tıpkı öyle, devrim de bütün millete kısa zamanda en özlü ve değerli dersleri verir.

«Milyonlar ve on milyanlarca insan, devrim zamanı her bir haftasında, alışılmış uyuklama hayatının bir yılında gördüğünden fazla ders alır. Zirâ halk, bilhassa hayatın sarp kopuşmaları sırasında hangi halk sınıflarının falan veya filân hedefleri takibetmek istediklerini, hangi hedefleri ele geçirmek istediklerini ve o hedefleri hangi vasıtalarla gerçekleştirdiklerini açık görecek durumda bulunur...» (V.İ.U.: «Devrimin Dersleri»...)» (H. Kıvılcımlı: **«Devrim Nedir?»** Sayfa: 52-53)

Devrim, hızla büyük halk kitlelerinin siyasî eğitimini geliştirmekle kalmaz; kitlenin öncüsü olan; kitleleri siyasî eğitim göreviyle yüklü partiyi de eğitir. Parti'ye de dersler verir. Ancak bu dersleri çıkarmak, sistematize etmek, hazmetmek öyle kendiliğinden olmaz. Bir çaba gerekir. En basit okuma yazma öğrenilirken bile bir zorlama, bir çaba gerekir.

«Devrim, kitle kadar keşif kolu (öncü) için de aynı zamanda bir mekteptir. Kitle gibi onun öncüsünü de devrim okulu yetiştirir. Yalnız, devrim okuluna girmeyi becermek ve ondan ders almayı bilmek başlıca hünerdir. Devrim her zaman ders verir, ama verilen dersi kavramak için ayrıca uğraşmak şarttır. Yoksa, devrimin verdiği ders bir kulaktan girip öbüründen çıkabilir.

«Hayatın her dersi gibi devrimin derslerini de izlemek, derleyip toparlamak ve esaslıca etüt edip kavramak, özellikle devrim keşif kolunun (öncünün) boynuna borçtur...» (a.g.e., Sayfa: 53-54)

Demek Parti'nin görevi sadece öğretmeyi bilmek değil, öğrenmeyi de bilmektir. Siyasî eğitim görevi kadar, devrimin derslerini çıkarmak görevi de vardır. Böylece siyasî eğitimin niteliği de yücelir.

Örneğin 1905 - 07 Devrimi'nden sonra toplanan RSDİP'nin Beşinci (Bütün Rusya) Konferansı'na Lenin, Parti'nin önüne şu görevi de koyan karar tasarısı önerir :

«RSDİP'nin, tüm Rusya'nın temsil edildiği konferansı (...) bugün için partiye düşen bellibaşlı ödevlerin şunlar olduğu kanısındadır:

«(...)

«(2) **1905-1907'nin kitlesel savaşımından alınan ve devrimci sosyal demokrat taktikleri için zorunlu bir ders olan deneyimleri ayrıntılarıyla incelemek ve geniş ölçüde yaymak»** (V.İ.L.: Tasfiyecilik Üzerine s. 24)

Lenin bu görevi, daha 1905 devriminin patlamasıyla birlikte yerine getirir. Özellikle **«Moskova Ayaklanması Dersleri», «Devrimin Dersleri»** gibilerini bu arada zikretmek gerekir.

Elbet bize düşen görev, diğer ülkelerin devrim derslerini çıkarmak, sistematize etmektir. Her iki Rus devrim deneyini inceleyen Dr. H. Kıvılcımlı, «Devrim Nedir?» de Dünyanın başarılı ilk sosyalist Devrimini yapan ülkenin derslerini, yine Lenin'den esinlenerek ayrıntılarıyla inceleyip sistematize eder.

Parti, böylece, Devrim tarafından eğitilerek, devrimi eğitir :

«Devrim bizi eğitecek, halk yığınlarını eğitecek, bunda şüphe yok. Ama dönüşmekte olan siyasî partilerin karşılaştıkları şimdiki mesele : bizim devrimi az buçuk eğitip eğitemiyeceğimiz meselesidir.» (V.İ.U.: **«Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği»**, Önsöz.)

Kitleleri ve Parti'yi Devrim eğitir. Ama devrimden —diğer ülkelerin devrimlerinden de— dersler çıkaran parti de böylece Devrim'i eğitir. Burada Devrim soyut bir kavram olarak kalıyor gibi görülebilir. Onun için belirtelim ki Parti ve devrimi, devrim de partiyi kitleler aracılığıyla eğitir.

Parti'nin Devrim'i; dolayısıyla devrimi yapacak olan; ya da yapmakta olan kitleleri eğitimi, Devrim dönemlerinde durmaz; yanlız biçim ve metod değiştirir. Çünkü, devrim tarafından hızla eğitilen kitleler, Parti'nin önüne o zamana kadar akla hayale bile gelemeyecek çapta ve nitelikte YENİ GÖREVLER koyarken; bu görevleri başaracak çapta ve nitelikte YENİ GÜÇLER de sunarlar. Bu durumda, özellikle ortaya çıkan görev, yeni güçleri korkmadan örgütlemek; onları yeni görevler görevlendirmektir. Erler hızla terfi ettirilir. Onların eğitimleri bizzat savaş içinde olacaktır. Bu yeni görevler ve güçler Parti'nin yapısını da etkiler. Kitlelerin büyük ölçüde siyasî mücadeleden uzak durduğu, eğitimin çok yavaş olduğu evrim dönemlerin de devrimci partiler, nisbeten küçük az ve öz devrimciler örgütü iken; devrim döneminde kitlelerin hızlı siyasî eğitiminin sonucu olarak ortaya çıkan yeni görevler ve güçler arasındaki bağlantıyı kurabilmek için hızla büyür. Adeta patlar. Toplum ve Partinin nicelik, nitelik ilişkisi birbirine zıt olur. Uzun nicel birikim konaklarında: toplumun evrimin konaklarında, devrimci Parti'nin görevi bir bakıma devrimci niteliğini yüksek tutmak, niteliğini geliştirmek iken; toplumun nitel değişim yani devrim konağında Parti'nin görevi bir bakıma niceliğini geliştirmek olur.

«Savaş sırasında acemiler, eğitimleri için gerekli dersleri doğrudan doğruya askerî harekâtlardan (Lenin burada devrim ve savaşı birbirine benzetmektedir) **almalıdırlar. Öyleyse yoldaşlar, yeni eğitim metodlarını daha cesaretle ele alalım! İlerleyelim ve daha fazla müfreze örgütleyelim, muharebeye gönderelim, daha fazla genç işçiyi ordumuza yazalım, tüm Parti örgütlerinin normal yapısını komitelerden fabrika gruplarına, zanaat birliklerine ve öğrenci çevrelerine genişletelim. Unutmamalıyız ki, bu görevde her anlık gecikme, Sosyal - Demokrasi düşmanlarının yararına olacaktır; çünkü yeni akımlar acil bir çıkış noktası aramaktadır ve eğer bunlar Sosyal-Demokratik bir kanal bulamazlarsa Sosyal-Demokratik olmayan bir kanala akacaktır. (...)»** (V.İ.L.: **«Yeni Görevler, Yeni Güçler»**)

Demek ki, parti siyasî eğitim görevini, evrim ve devrim konaklarında farklı metodlarla yapar. Ya da, farklı metodlar ağırlık kazanır. Nasıl savaş içindeki bir ordu, barış zamanında yaptığı acemi eğitimini hepten bir yana atmaz; ama ağırlık bizzat savaşın ateşi içindeki eğitime geçerse; devrim döneminde de öyle olur.

«... Bu, elbette hiç bir zaman, sürekli olarak eğitim yapmayı ve Marksçı bilgileri sürekli ve sistemli bir şekil-

de öğretmeyi bir kenara bırakmak anlamına gelmez. Kesinlikle gelmez, fakat şimdi, eğitim ve öğretim açısından asıl önemli olanın, eğitim görmemiş kimseleri, tamamen bizim anlayışımızla eğiten savaş eylemlerinin kendisi olduğunu unutmamamız gerekir» (a.y.)

★★★

Buraya kadar yazdıklarımızı kısaca hatırlayalım. Önce «Siyasî Eğitim» görevinin Burjuva ve Küçük-Burjuva kavrayışların; siyasî eğitim işlevini farklı kavrayışların; parti yapısıyla bağlantısını kısaca taslaklaştırdık. Sonra; Kitlelerin siyasî eğitiminin devrim ve evrim dönemlerinde ayrı olduğunu. Devrim'in Kitle'yi hızlı bir şekilde eğittiğini; bu hızlı eğitimin Parti'ye yüklediği yeni görevleri; Parti'nin Devrim tarafından eğitilmesini; Devrim'in Parti tarafından eğitilmesini ve Devrim'in Parti tarafından özellikle devrim döneminde eğitilmesinin özelliklerini gördük. Şimdi, kitlelerin siyasî eğitiminin (veya devrimci eğitiminin) uzun evrim döneminde nasıl olacağını ele alalım.

★★★

Proletarya Partisi'nin başlıca görevinin kitlelerin siyasî eğitimi olduğu önermesi taktik olarak büyük bir önem taşır. Çünkü, «siyasî eğitim» kavramının kapsamına pedagojik bir anlam vermek Burjuva Sosyalist bir taktik anlayışına yolaçarken; siyasî eğitimi bir görev olarak ele almamak; ya da siyaset'i «terör» ile; polise karşı mücadelenin teknik sorunları ile; ahlâklılık, yiğitlik, atılganlık ile özdeş tutmak, böyle bir siyaset kavramı üzerine «siyasî eğitim» görevini yapmak küçük-burjuva bir taktik anlayışının ifadesi olur. (Bu konuda Lenin'in 1897'de yazdığı **«Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri»** makalesine bakınız. Özellikle Lavraf'ın siyasî mücadele kavrayışı tipik bir örnek olarak eleştirilir: **«Norodo Volsi'ye göre siyasal mücadele terimi siyasal kumkuma terimiyle eş anlamlıdır!».)**

Onun için, siyasî «eğitim kavramının» içeriği, nelerden oluştuğu, proletarya partisinin taktikleri bakımından da büyük bir önem taşır. Daha doğrusu taktiklerinin ifadesidir. Bu nedenledir ki Lenin her dönemde bu görevi, defalarca vurgulamıştır.

Daha 1897'de şunları yazar :

Sosyal Demokratlar **«Düşünmektedirler ki, otokrasiye karşı savaş kumkumalar örgütlemekten ibaret olmamalı Proletarya'yı eğitmek, disipline etmek ve örgütlemekten, mutlakiyetçiliğin her görünümünü lanetleyen, polis hükümetinin bütün görevlilerini teşhir eden ve bu hükümeti uzlaşmalar yapmaya zorlayan işçiler arasındaki siyasal ajitasyondan oluşmalıdır.»** (V.İ.L.: **«Rum Sosyal Demokratlarının Görevleri»)**

Yine 1900'de şöyle yazar :

«Bizim başlıca ve temel görevimiz, işçi sınıfının politik örgütlenmesi ve politik gelişimini kolaylaştırmaktır. Bu görevi arka plâna itenler, mücadelenin her türlü özel metodlarını ve diğer bütün görevlerini buna tabi kılmayı reddedenler yanlış bir yol izlemekte ve harekete ciddî zararlar vermektedirler.» (V.İ.U.L.: **«Hareketimizin Acil Görevleri»)**

1908'de, Aynı görev şöyle formüle edilir :

«İlk ağızdaki ödevlerin başında, proletaryanın sınıf bilincindeki yığınlarını eğitme, örgütleme ve birleştirme çabalarını sürdürmek gelmektedir. Sonra, bu ödeve bağlı olarak, örgütleme çalışmaları, özellikle basılı propaganda ve uyarma biçimleriyle köylülere ve orduya doğru genişletebilmelidir — bu konuda başlıca dikkat, köylülerin ve ordunun proleter ve yazı proleter unsurlarının sosyalist eğitimi üzerinde yoğunlaştırılmalıdır.» (V.İ.L.: **«Bugünkü Durum ve Partiyi Bekleyen Ödevler Hakkında Karar Taslağı»**, R.S.D.İ.P.'nin Beşinci Konferansının Malzemesi)

1912, Bolşevik Fraksiyonun bağımsız bir parti olarak örgütlendiği Prag Konferansı.

«1. Şimdiye dek olduğu gibi, çalışma gündemindeki ilk görevin, sosyalist eğitimi, örgütlemeyi ve proletaryanın siyasal yönden bilinçlenmiş yığınlarını birleştirmeyi sürdürmek olduğu gerçeğine...» (V.İ.U.L.: **«Karar Taslağı: Bugünkü Durumda Partiye Düşen Görevler»)**

Böylesine temel bir görev olan siyasal eğitim; nasıl verilebilir? İçeriği nedir? Şimdiye kadar daha ziyade ne olmadığını gördük. Ne olduğunu olumlu bir şekilde açıklamış sayılmayız.

Siyasal Eğitim nasıl olur?

«... Gerçekten, siyasal ajitasyonu ve siyasal savaşımı mümkün görmeden, işçilerin «siyasal eğitimi»nden nasıl söz edilebilir? Siyasal savaşım ve siyasal eylemler olmadan, sosyal - demokratlar arasında hiç bir siyasal eğitim olmayacağının ispat edilmesi gerçekten hâlâ gerekli midir? Gerçekten siyasal faaliyet ve siyasal savaşım olmadan, herhangi bazı kurslarla ya da kitaplarla, işçi kitlelerinin siyasal bakımdan eğitilebileceğine inanmak mümkün mü?» (V.İ.L.:**"«Profession de Foi» Nedeniyle"**, Eğitim Politikası ve Pedagoji Üzerine, Sayfa: 183)

Demek ki siyasal eğitim ile siyasal mücadele bir bakıma özdeştir. Ancak siyasal mücadele var siyasal mücadele var. Reformcu bir siyasal mücadele var, Devrimci bir siyasal mücadele var. Dolayısıyla Reformist bir siyasal eğitim var; devrimci bir siyasal eğitim var.

Peki bu siyasal eğitim ya da mücadelenin, devrimci olanının içeriği nasıl olur?

Egemen sınıfa karşı tüm protestoları desteklemekle, başını çekmekle ve kendi bağımsız sınıf tavrını korumakla. Her olay ve olay karşısındaki tavır alışların sınıf kapsamını tahlil ve teşhir etmekle. Yani diğer sınıflarla ilişkiler alanında; bütün sınıfların ilişkileri alanında edinilebilir.

«Karşımıza şu sorun çıkıyor : siyasal eğitim neyi içermelidir? Bu, otokrasiye karşı işçi sınıfı düşmanlığının propagandasından ibaret olabilir mi? Elbette ki hayır. İşçilere siyasal bakımdan ezildiklerini açıklamak yetmez (nasıl ki, onlara çıkarlarının işverenlerin çıkarlarına uzlaşmaz karşıtlıkta olduğunu açıklamak da yetmezse). Ajitasyon, bu baskının her somut örneği ele alınarak yürütülmelidir (tıpkı iktisadî baskının somut örnekleri etrafında ajitasyon yürütmeye başlamış olmamız gibi). Bu baskı toplumun çeşitli sınıflarını etkilediğine göre, kendisini yaşamın en eyleminin en çeşitli alanlarında —meslek, kanun, özel, aile, din, bilim vb., vb. alanlarında— ortaya koyduğuna göre, otokrasinin siyasal teşhirini bütün yönleriyle örgütlemeye girişmeyecek olursak, işçilerin siyasal bilincini geliştirme görevimizi yerine getiremeyeceğimiz besbelli değil midir? Baskının somut belirtileri etrafında ajitasyon görevini yerine getirebilmek için, bu belirtileri teşhir etmek gerekir (nasıl ki ekonomik ajitasyonu yürütebilmek için fabrikalarda yapılan haksızlıkları teşhir etmek zorunluysa).» (V.İ.L.: **«Ne Yapmalı?»** Sayfa: 74-75)

«Eğer işçiler, hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun, zorbalık, baskı, zor ve suistimalin her türlüsüne tepki göstermede eğitilmemişlerse, ve işçiler bunlara karşı, başka herhangi bir açıdan değil de, sosyal-demokrat açıdan tepki göstermede eğitilmemişlerse, işçi sınıfı gerçek siyasal bilinç olamaz. Eğer işçiler, öteki toplumsal sınıfların herbirini, entellektüel, manevî ve siyasal yaşamlarını bütün belirtilerinde gözleyebilmek için somut ve her şeyden önce güncel siyasal olgular ve olaylardan yararlanmasını öğrenmezlerse; eğer materyalist tahlil ve ölçütleri, nüfusun bütün sınıflarının, tabakalarının ve gruplarını yaşam ve eylemlerinin bütün yönlerine pratik olarak uygulamayı öğrenmezlerse, çalışan yığınların bilinci gerçek bir sınıf bilinci olamaz.» (s. 89)

Peki işçi sınıfı bunu nasıl öğrenirdi?

«Teorik olmaktan çok, siyasal yaşam deneyine dayanan pratik bilgi ile» (s. 90)

Ama bu eylem için de ön koşul siyasal teşhirleri, sıcağı sıcağına yapmaktır :

«İşçi, bunu (...) sıcağı sıcağına teşhirinden edinebilir. Bu kapsamlı siyasal teşhirler, yığınları devrimci eylem bakımından eğitmenin zorunlu ve temel koşuludur» (s. 90)

Peki bu teşhiri yapacak olan kimdir?

Ekonomi, sınıflar, partiler ve onların karakterleri konusunda doğru bir bilgiye dayanan önderler. Marksizmi, Leninizmi, ülkenin ekonomi ve sınıf ilişkilerinin kavramış önderler... Bizde ise bunlar öyle az ki. Böyle, siyasal teşhirleri yapabilecek önderler de yine siyasal ve ideolojik mücadele içinde eğitilebilirler. Marks, Engels, Lenin ve Kıvılcımlı'yı derinlemesine etüd ile eğitilebilirler.

SOSYALİST'İN İŞLEVİ

(Baştarafı 2. sayfada)

lerini bütün Rus işçi hareketine, onun tarihsel görevine, sosyalizmin nihai amacına bağlamak zorundadır. Bu yüzden de okuyucu kitlesi orta düzeyde işçiler olan bir gazete, her yerel ve sınırlı sorunu mutlaka sosyalizme ve siyasal savaşıma bağlamak zorundadır.

Nihayet, orta kesimi proletaryanın alt kesimi izler. Sosyalist bir gazetenin, bunlar için bütünüyle ya da hemen hemen bütünüyle anlaşılmaz olması çok mümkündür. (Batı Avrupa'daki sosyal - demokrat seçmenlerin sayısı, sosyal - demokrat gazetelerin okuyucu sayısından çok daha fazla değil mi?) Fakat buradan sosyal - demokrat bir gazetenin kendini, işçilerin mümkün olan en alt düzeyine uydurması gerektiği sonucunu çıkarmak tamamen saçma olurdu. Buradan çıkan tek sonuç, bu kesimler üzerinde, başka ajitasyon ve propaganda araçlarının etkin olması gerektiğidir: Son derece popüler yazılmış broşürler, sözlü ajitasyonlar ve —özellikle— yerel olaylarla ilgili bildiriler gibi. Sosyal - demokratlar, sadece bunlarla da yetinmemelidirler: Alt işçi kesimlerinde sınıf bilincinin uyandırılması için atılacak ilk adımların, legal aydınlatma faaliyeti tarafından yapılmak zorunda olması çok mümkündür. Parti açısından, bu faaliyetten yararlanmak, bunu en gerekli olduğu yere yönlendirmek, daha sonra sosyal - demokrat ajitatörler tarafından ekilecek yeni alanları sürmek için legal faaliyet gösterenleri görevlendirmek çok önemlidir. Alt işçi kesimlerindeki ajitasyon, doğal olarak ajitatörlerin kişisel özelliklerine, gerek bölgesel ve gerekse meslekî vb. özelliklere büyük bir hareket alanını tanımak zorundadır.» (V. İ. U. Lenin: «Rus Sosyal Demokrasisinde Geriye Doğru Bir Eğilim», Eğitim Politikası ve Pedagoji Üzerine, s. 181 - 183; Biz majiskülledik.)

Babıâli Cad. Bey Han No: 29/202
Cağaloğlu / İST.

LENİN

- RSDİP Program Taslakları
- RSDİP II. Kongre Tutanakları
- Paris Komünü Üzerine

- Kıvılcım Dava Savunması
- Emekçi Birikimin Dr. Hikmet Kıvılcımlı Eleştirileri Üzerine
- Dr. Hikmet Kıvılcımlı Bibliyografyası

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

- Vatan Partisi Tüzük ve Programı
- Devrim Nedir?
- Oportünizm Nedir?
- Partide Konaklar Konuklar Yol Genel Düşünceler
- İhtiyat Kuvvet: Milliyet (Şark)
- Finans Kapital Nedir?
- Emperyalizm Geberen Kapitalizm
- Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi
- Deccal Kapımızı Nasıl Çalıyor?
- Bilimde ve Felsefe'de Diyalektik
- Halk Savaşının Plânları Oportünizm Nedir. Devrim Zorlaması, Demokratik Zortlama
- Diyalektik Materyalizm
- Üretim Nedir?
- Genel Olarak Sosyal Sınıflar ve Partiler
- Kısaca Marksizm Düşünüşü
- Türkiye'de Sınıflar ve Politika
- Marksizm Bibliyoteği I. kitap
- Anayasa Teklifi
- Siyasetimiz

- Kıvılcım Dergisi (1, 2, 3, 4, sayılar)
- SOSYALİST Düşünce ve Davranış Gazetesi

SOSYALİST'İN ÖZELEŞTİRİSİ

(Baştarafı 14. sayfada)
Ve böylelikle sendika yöneticileri değiştiğinde devrimci işçiler sendika yönetimine geldiğinde, işçilerin kurtulabileceği hayalini yaymış olur, böyle reformcu umutlar beslemelerine hizmet eder. Proletarya sosyalizminin görevi ise, bu anlayışların reformist anlayışlar olduğunu ortaya koymaktır. Sendikalarda yönetim değişikliği ile işçinin dertlerinin çözümlenebileceği hayallerini yayanlara karşı, DÜZEN DEĞİŞMEDEN, DEVRİM OLMADAN, işçilerin kurtuluşunun mümkün olamayacağını propaganda etmekle ve işçileri devrimci bilince kavuşturmakla yükümlüdür; sendikaları düzeni değiştirmenin kaldıraçları olarak kullanmakla yükümlüdür. Proletarya sosyalizmi her yerde olduğu gibi sendikalarda da Demokratik Devrimi en acil görev olarak önüne koyar, sendikalizme karşı döğüş parolalarını öne koyanlara karşı, en acil görev olarak sendika yönetimlerinin değişmesi gibi reformcu talepleri ileri sürenlere karşı işçilerin devrimci birliğini sağlamaya çalışır. İşçilerin sendikalardaki en geniş birliğinin ancak ve ancak işçilerin devrimci bilince kavuşmalarıyla mümkün olabileceğini ortaya koyar. Bugün sendikalarda olan şudur: Bir «sosyalist» eğilim muhalefetteyken kendisi iktidara geldiğinde sorunların halledileceğini, daha iyi toplu sözleşme yapacağını söyler, mevcut yönetimin işçileri sattığından dem vurur, o iktidara gelip, diğeri muhalefete düşer, bu sefer aktörlerin yerleri değişmiştir. Muhalefetteki aynı şeyleri tekrarlar ve sorunlar yönetim değişikliğine rağmen yine çözümlenemediğinden işçiler aldatıldıklarını söyleyerek sendikalardan soğumaya başlarlar. Evet, işçiler aldatılmaktadırlar. Ama aldatma, yönetime gelen insanların «kötü» olmasından değil, burjuva-küçükburjuva sosyalizmlerinin yönetim değişikliği ile, dertlerinin hallolabileceğini işçilere yaymış olmalarından ileri gelir; yani işçiler reformculuğu göremedikleri için henüz devrimci bilince ulaşamadıkları için aldatıldıklarını ifade etmektedirler. Bu durumda kolaylıkla anlaşılabilir ki, işçilerin sendikalardan soğuma eğilimlerini etkisizleştirebilmek de, işçilere devrimci bilincin kazandırılmasının yan ürünü olarak sağlanmış olur. Burjuva-küçükburjuva sosyalizmleri sendikalizme karşı döğüş parolaları ile, işçileri sendikalara hapsettikleri için sendikalardan soğutmaktadırlar. Proletarya sosyalizmi ise, işçilere sendikalara hapsetmediği, onların ufkunu genişlettiği, devrimci bir bilinç kazanmalarını sağladığı için, onların sendikalarda en geniş bir şekilde birleşmelerini sağlar, sendikalardan soğumasını engeller. S e n d i k a l i z m e k a r ş ı d ö ğ ü ş p a r o l a l a r ı i ş ç i l e r i s e n d i k a l a r d a n s o ğ u t m a y a h i z m e t e d e r k e n, d e v r i m c i p a r o l a l a r, d ü z e n d e ğ i ş i k l i ğ i p a r o l a l a r ı i ş ç i l e r i s e n d i k a l a r ı d ü z e n i d e ğ i ş t i r m e n i n a r a ç l a r ı o l a r a k k u l l a n m a l a r ı g e r e k t i ğ i b i l i n c i n e k a v u ş t u r d u ğ u i ç i n, s e n d i k a l a r ı n ö r g ü t l e n m e s i i ç i n c a n l a b a ş l a ç a l ı ş m a l a r ı n a h i z m e t e d e r.

Başlangıçta faşizme karşı mücadele temelinde halkın örgütlenmesi kavrayışıyla, sendikalizme karşı mücadele temelinde işçilerin örgütlenmesi anlayışının aynı mantığın ürünleri olduğunu söylemiştik. Antiparantez şunu söyleyelim ki; faşizm finans-kapitalin bir diktatörlük biçimi olduğuna göre, finans-kapitalin başka diktatörlük biçimleri de var olduğuna göre, halkın faşizme karşı mücadele temelinde örgütlenmesi, finans-kapital düzeninin sonuçlarını parola haline getirerek örgütlenmesi, halkı finans-kapital düzeninin kendisine karşı örgütsüz bırakır ki, bu durumda faşizme karşı da halkın örgütlenmesi ancak faşizme karşı mücadele temelindeki program ittifak ve örgütlenme anlayışlarına, bu reformcu anlayışlara karşı verilecek mücadele ile mümkün olabilir.

İşte, nasıl faşizme karşı mücadele temelinde halkın örgütlenmesi aslında halkın örgütsüz bırakılması anlamına gelirse, aynı şekil sendikalizme karşı mücadele temelinde işçilerin örgütlenmesi, işçilerin örgütsüz bırakılması anlamına gelir. İşçileri devrimci bilince kavuşturamadığı, devrimci parti etrafında toplayamadığı ve toplayamayacağı için onların moralini bozar, sendikalardan soğumalarına, sendikal anlamda da örgütsüz kalmalarına yol açar.

Sendikalizm, sendikacılar zümresinin siyasetidir. O zümreyi besleyen, dolayısıyla burjuva ideolojisinden başka bir şey olmayan sendikalizmi himaye eden nedir? Dr. H. Kıvılcımlı'dan bir alıntı buna en iyi cevabı verir:

«Emperyalizm, dış politikada, iç politikada değil, Türk milletinin içinde şirketleriyle, işçi sınıfımız içinde : sendikacılarıyla har vurup harman savurmaktadır.» (Uyarmak İçin Uyanmalı, Uyanmak İçin Uyarmalı, s. 85)

Sendikacılar zümresini ayakta tutan Emperyalizm'dir, finans-kapital'dir. Sendikalizmden kurtulmak mı istiyoruz, o halde görev emperyalizme karşı mücadele etmektir. Emperyalizm ise, feodalizmle etle tırnak gibidir ülkemizde. Demek ki, bu durumda: Finans-kapital+Tefeci-Bezirgan zümresine karşı mücadele edilmedikçe sendikacılar zümresinden kurtulmak mümkün değildir. Parababaları tahakkümü yenilmeden sendikacıların zümre tahakkümü yenilemez. Kim ki, yenilebileceği hayalini yayıyorsa, o reformcudur. F a ş i z m v e s e n d i k a l i z m f i n a n s - k a p i t a l i n b e s l e m e s i v e k ı ş k ı r t m a s ı o l d u ğ u n a g ö r e, k i m k i h e r d u r u m d a f i n a n s - k a p i t a l i n k e n d i s i n i h e d e f l e m i y o r, o n u n y a r a t t ı k l a r ı y l a u ğ r a ş ı y o r s a, y a r a t t ı k l a r ı n a k a r ş ı m ü c a d e l e y i ö n e ç ı k a r t ı y o r s a, o r e f o r m c u d u r, (Tipik bir örnek olması bakımından, konumuzla doğrudan ilgili olan Vatan Partisi'nde Yol Ayrımı broşürünü çıkartanların dağıttığı «Deri-İş Sendikası Kazlıçeşme Şubesi Başkanı Muzaffer Pekgüleç'in Türk-İş'in III. Kongresi'nde yaptığı konuşma» metnine değinmeden geçemeyeceğiz. (Kaldı ki aynı fikirleri çıkarttıkları Kıvılcım Gazetesi'nde de savunmaktadırlar.) Metnin sonunda şu öneriler yer alıyor; «Sonuç olarak ta TÜRK-İŞ içindeki mücadelenin bu seviyesinde geçerli olan önerileri açıklayacağım. Gelişen işçi hareketinin karşısında büyük bir engel olan AMERİKAN TİPİ GANGASTER SENDİKACILIĞA KARŞI İŞÇİ TABANINI BİLİNÇLENDİRMEK EN BAŞ GÖREVDİR (Biz majiskülledik). Bu yolda özel olarak;

1) Yöneticilerin işçi tabanınca en sıkı denetim ve kontrolünün sağlanması,

2) Sendikacı ödentilerinin ortalama işçi ücretini geçmemesi,

3) Değişmez ve aristokrat yöneticilerin bu durumuna son verebilmek için üst üste seçilebilmesinin tüzükçe engellenmesi mücadelemizin temel şiarları olmalıdır. Böyle bir bilinçlendirme sendika ağalığının yıkılabilmesi için ileri bir adım olabilir.

Bu anlayışı TÜRK-İŞ tabanında yaymak ve örgütlemek işçi sınıfından yana mücadele ettiğini iddia edenlerin, en temel görevidir. Yoksa daha uzun süre sendikacılar bir avuç sendikacıya hizmet edecektir.»

Özetle «TÜRK-İŞ içindeki mücadelenin bu seviyesinde», yani şimdilik, Vatan Partisi Programını savunmanın geçersiz olduğunu, yukarıdaki önerilerin geçerli olduğunu söylemiş oluyorlar. DİSK'in Kongresi'nde olsalardı sendikalizme karşı mücadele en baş görev olarak konurdu, real politikerlik gereği, TÜRK-İŞ de olunduğu için Gangaster Sendikacılığa karşı mücadele en baş görev olarak konur. En baş görev : bulunduğu alana boyun eğmektir yani.

Proletarya sosyalisti ise TÜRK-İŞ'de, DİSK'de, başka kitle örgütlerin de, her yerde en baş görev olarak Devrimci Programı yığınlara mal etme görevini koyar. Görev değişmez: Değişen olsa olsa şurası veya burası olmasının gerekli kıldığı uslüp değişiklikleridir.

İşçi sınıfının en temel en baş görevi Devrim yapmaktır. İşçi sınıfı devrimci bir mücadeleyi hedeflediği ve gerçekleştirdiği ölçüde «Amerikan tipi gangaster sendikacılığa» karşı mücadele verebilir. O nedenle Kongre'de bir proletarya sosyalisti olsa şu özde bir konuşma yapardı: «TÜRK-İŞ Amerikan tipi gangaster sendikacılığın güdümündedir. Bu sendikacılar zümresi emperyalizmin içimize kadar girmiş olan koludur. Emperyalizm ise sömürüsünü feodalizmi yedeğine alması sayesinde sürdürüyor. Biri diğerinden ayrılamaz. O halde sendikacılar zümresini başımızdan atmak istiyorsak Finans-kapital+Tefeci-Bezirgan tahakkümüne son vermek için mücadele etmek zorundayız. Bu döğüşü başarmak için de işçi sınıfının asgarî programı etrafında birleşmek durumundayız. Ucuz Devlet + Şuurlu Ticaret + Toprak Reformu + Ağır Sanayii için döğüşmek zorundayız. Önerimiz işçilerin bu program için döğüşmeleri gerektiğini karar altına almalarıdır; parababaları düzenini sürdürebilmek için getirilen Sıkıyönetimi protesto etmeyi karar altına almasıdır.»

Proletarya sosyalizmi «Amerikan tipi gangaster sendikacılığa karşı mücadeleyi en baş görev olarak» koyanlara karşı mücadele ederek, işçileri bu anlayışları nedeniyle, devrimci bilinçten yoksun bıraktıkları için gangaster sendikacılığa yem edenlere karşı mücadele ederek bilinçlendirmeyi hedeflerdi. Proletarya sosyalizmi sendikaları düzeni değiştirmenin araçları olarak kullanır, onun için sendikalar aracılığıyla işçilere düzen değişikliği parolalarını iletmeyi hedefler.)

Kaldığımız yere dönelim. Finans-Kapital yaratığı ve beslemesi olan faşizmle, sendikalizmle, finans-kapital işçileri ve halkı baskı altında tutarak oyalamak ister. Onun asıl gayesi sömürüyü sürdürebilmektir. İşçi sınıfının asıl gayesi ise sömürüye son vermektir. O halde i ş ç i s ı n ı f ı f a ş i z m i n, s e n d i k a l i z m i n k a r ş ı s ı n a a n t i - f a ş i z m i, a n t i - s e n d i k a l i z m i d e ğ i l, a n t i - e m p e r y a l i z m i, a n t i - f e o d a l i z m i, y a n i d e v r i m c i m ü c a d e l e y i, d e v r i m c i p r o g r a m ı, d e v r i m i k o y m a k l a y ü k ü m l ü d ü r. İşçi sınıfı anti emperyalizmi, anti feodalizmi, yani devrimci programı önüne koyduğu, bunu başarabildiği ölçüde faşizme de, sendikalizme de karşı en iyi mücadeleyi vermiş olur.

★★★

DİSK'ten ihraç kararlarının değerlendiren yazı da, bu doğrultudaki tavırlar da yukarıdaki eleştirilerimizin-özeleştirimizin kapsamı içine girer. Her sapıtma özünde diyalektik mantık ve metodtan bir sapıtma olduğu için bu yazı konuyu işlerken birlik konusunda da metafizik bir kavrayışa sahip olduğunu ele verir. O halde bu vesileyle yapmamız gereken yanlış kavrayışımızı düzeltmektir. Yazıda bazı sendikaların DİSK'ten ihracıyla ilgili olarak şöyle denir: «Ancak soruna, bir sendikacı güruhunun tepişmesi olarak bakamayız. Çünkü sözkonusu olan, yüzbinden fazla işçiye karşı yapılan bir uygulamadır. Esas saldırı işçi sınıfımızadır». İşçi sınıfının sendikal birliğine bir saldırı olduğu gerekçesiyle ihraçlara karşı çıkılır.

DİSK'ten ihraç kararlarını değerlendiren yazı da, ne sendikacıların tepişmesinin ürünü olduğu için, ve bu aristokratlar işçileri bu tepişmede taraf tutmaya zorladıkları, «ya kırk katır, ya kırk satır» «ya Türkler, ya Baştürk» zorlamasını işçilere dayattıkları için işçi sınıfına saldırıdır. O halde işçi sınıfına yapılan bu saldırı, ancak ve ancak bunun sendikacıların tepişmesinin ürünü olduğu, işçilerin çıkarlarının ifadesi olmadığı, işçilerin sendikacılar zümrecinin tümüne birden karşı olması gerektiği, bu zümrenin ise emperyalizmden beslendiği ve bununda feodalizmle ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğu, emperyalizme-feodalizme karşı işçi sınıfını asgarî program temelinde verilecek döğüşün bu zümreye karşı da en iyi döğüş olduğu ortaya konarak, tersine çevrilebilirdi.

Yani bir proletarya sosyalisti DİSK'in ihraç kararları vesilesiyle işçileri reformculardan, A. Baştürkler'den, K. Türkler'lerden bölerdi. Yani yukarıdaki gerekçeye dayanarak ihraçlara karşı çıkar, DİSK'teki sendikal birliği değil, işçilerin devrimci birliğini savunurdu. İşçilerin A. Baştürk'ler ve K. Türkler'lerden bölünmeden devrimci bir birlik oluşturamayacağını, K. Türkler'lerle A. Baştürk'ler arasındaki bölünmenin görünüşte bir bölünme olduğunu, özünde bir birlik olduğunu açıklardı. Her «iki» eğilimin bölünseler de bir olduğu, aynı sendikacılar zümresinin değişik görünürleri olduğu ve her ikisinin de proletaryadan bir bölünmeyi ifade ettiği ortaya konmadıkça proletaryanın bilinci aydınlatılamaz. Bu vesileyle görev : birinin inip diğerinin bindiği bu tahteravalli oyununu bozmak için bu oyunu mümkün kılan düzene karşı döğüşülmesi, düzene karşı devrimci bir birlik oluşturmak olduğunu ortaya koymaktır. Bu yapılmamışsa kaçınılmazca —ki SOSYALİST bunu yapmamış, işçileri ince bir yoldan K. Türkler'ler etrafında birliğe çağırmıştır.— sendikacılar zümresine, dolayısıyla da parababaları tahakkümüne hizmet edilmiş olur.

dr. hikmet kıvılcımlı
İHTİYAT KUVVET: MİLLİYET (ŞARK)
yol: 6. kitap
YOL YAYINLARI
FİATI 50 TL.

SOSYALİST'İN ÖZELEŞTİRİSİ

Vatan Partisi III. Olağan Kongresi, Skolastik-metafizik düşünce ve davranışların ürünü olan burjuva sosyalizmine karşı muazzam bir mücadele verdi. Ama yine de skolastik-metafizik düşünce ve davranışları içinden tamamen söküp atamadı, bir bakıma atamazdı da. Neden? Nedenini Dr. Hikmet Kıvılcımlı'dan bir alıntıyla cevap verelim :

«**İnsan kafası, en az 2500 yıldan beri egemen olan Aristo mantığı ile:** Diyalektiğin iki ayrılmaz: A t l a y ı ş (uçkun-saldırı) ve B i r i k i ş (yapkın-Direni) momentini birbirinden biraraya gelemezmişçe ayırıp koparmıştır. Bu A n t i k a M a n t ı k'tır. Ama, M o d e r n Kapitalizmde, sınıflı bir toplum olduğu için, canlı gerçekliği zaman zaman birbirine düşman, biri mutlak ötekini yok edip ortadan kaldırır iki parçaya bölen M e t a f i z i k M a n t ı k yolunu 500 yıldan beri işlemişti. İşlemekle kalmamış, insanoğlunun her türlü düşünce ve davranış alanına vazgeçilmez kanun imişçe sokmayı becermiştir.

«Bu 7 bin yıllık Medeniyeti yaratıp, 2500 yıldır t a m b i l i n c e çıkardığı Mantık, hangi milletten olursa olsun Modern veya Antika biçimli her toplulukta insan kafasını demir pençesi ile daha doğarken yoğurup b i ç i m l e n d i r i r , yahut yeni lakırdısıyla; «ş a r t l a n d ı r ı r». Ana-Baba, Aile Sokak, Okul, İş, Kışla, Cami, Kahve, Meydan, Meclis, ne kadar sosyal ilişki veya şartı varsa hepsi hep ve her zaman: Aristo'nun A n t i k a M a n t ı ğ ı, İşeveren sınıfının M o d e r n M e t a f i z i k M a n t ı ğ ı baş düşünce kuralı gibi kullanmaktadır. Her d a v r a n ı ş ı dondurmaktadır.

Beşikten mezara dek sürüp giden ve hiç kimsece yadırganması akla gelmeyen o kafa törpüsü, düşünce testeresi kimde gerçek mantık, yani D i y a l e k t i k M a n t ı k bırakır? İnsan her davranışından önce kafasını kullanıp, az çok bir düşünce plânı tasarladıktan sonra davrandığına göre : insanın hangi davranışı, hangi eylemi, işlemi, çalışması, yapması, etmesi Antika S k o l a s t i k Aristotalis, yahut Modern Burjuva M e t a f i z i k Mantığının damgasında, insana verdiği yönden kurtulabilir?

«Realite, S o s y a l G e r ç e k l i k budur. Yarın elbet herşey değişecek. Ama, dün ve bugün hangi insan, hangi babayiğit o Sosyal gerçeklikten kolay kolay yakasını kurtarabilir? Milyonda değil, milyarda bir iki kişiyi saymazsak, hemen hiç kimse!..» (Dr. H. Kıvılcımlı, «Oportünizm Nedir?»)

«Diyalektik maddecilik yüzyıldan beri en anıt usta emeklerle işlenip uygulanmıştır. Doğru. Biz Diyalektik Maddeciliğ en ince yollarına dek öğrenir, b i l i r i z. O da olağan şeydir. Bırakalım «s i z i - b i z i» : bir ve çeyrek yüzyıldan beri kişi olarak yeryüzünde Diyalektik Maddeciliği en eksiksiz biçimiyle k a ç i n s a n uygulamıştır? 19 uncu yüzyılda ikisi bir tek vücut olmuş M a r x - E n g e l s İ n s a n, 20 nci yüzyılda o iki insanı tek anlamış bulunan L e n i n İ n s a n Başkaları hep ve yalnız onların öğrencileridir.

Böyle az yetiştiriyor M o d e r n T o p l u m gerçek ve bütün devrimci maddeci diyalektik düşünür ve davranırı. Bugün yeryüzünde Diyalektik Maddeciliği öğrenmiş kuşkusuz milyonlarca insan yaşayıp savaşıyor. O milyonlarca B i l e n yahut «B i l g i n» Diyalektik Maddeci düşünür-davranır içinde, Diyalektik Mantığı ve Metodu tümüyle y a n l ı ş s ı z u y g u l a y a b i l e n, —binleri, yüzleri bir yana bırakalım— 10 kişicik sayabilr miyim? Sanılamaz.» (a.g.e.)

Durum böyle diye, elbet oturup ağlayacak değiliz. Bu gerçekliği inkar etmek nasıl Deterninizme aykırı ise, bu gerçeklik önünde kul olmak da Kadercilik'den başka birşey değildir. Diyalektik mantık ve metodu uygulayarak burjuva-küçükburjuva sosyalizmlerine karşı savaşırken, bu eğilimlerin proletarya partisinden de yeşerebileceğini, toplumda egemen olan mantığın olağanüstü etkileri nedeniyle görmek durumda olan proletarya sosyalizmi; sözlerin, bildirilerin, yazıların, davranışların arkasındaki sınıf gerçeklerini çözümleme görevini kendi faaliyetlerine de uygulama durumundadır.

Bu görevi; düşünce ve davranışların ardındaki sınıf çıkarlarını gösterme görevini yapmayan bir parti, kendisi ne derse desin, özünde gerici bir partidir. Burjuvaziye hizmet ediyor demektir.

Bu görevi doğru olarak yapmayan bir parti ise, bilinçleri karıştırdığı için, son duruşmada yine burjuvaziyi hizmet ediyor demektir. SOSYALİST Sayı 77-sy:6»

İşte bu yazının görevi; SOSYALİST'in görevini, yani proletaryayı aydınlatma işlevini yerine getirmesini sağlamaktır. Bunun için de SOSYALİST'in kimi yazılarına egemen olan burjuva ideolojisini açığa çıkarmaktır. SOSYALİST bu görevini; şimdi üstlendiği özeleştiri görevini başarabildiği ölçüde proletaryanın bilincini karartan anlayışları temizleyebildiği ölçüde yerine getirebilecektir.

Konumuz: sendikalar alanındaki tavırları ele alan yazılar. Özellikle de «Tekstil Kongresi» ve «DİSK'ten ihraç kararları işçi sınıfına saldırıdır» yazıları.

Bu yazılarda hemen görülebilecek karekteristik özellik, olayların TASVİRİ: hikâyesidir. «Tekstil Kongresi» yazısından örneklersek ara başlıkların yazının muhtevasını hemen açığa vurduğunu kolaylıkla görebiliriz. «Tekstil'de Mücadele Nasıl Başladı. Kongreye kadar nasıl gelişti?». Devrimci Birlik (Nasıl kuruldu, nasıl gelişti, nasıl dağıldı y.n., Kongre, Karar Tasarıları üzerine görüşme (!) ler, Seçimler.»

Bu biçimin varlığı, yani yukarıdaki gibi ara başlıklar, muhtevaya tam da denk düşer. Yani tesadüfi değil, muhtevanın kendisine uygun olan biçimi belirlemesi gibi bir determinizmin ürünüdürler. O nedenle eğer diyalektik metod ve mantığı uygulayabiliyorsak, yazıların biçiminden, görünüşünden dahi onun hangi sınıfın çıkarlarını dile getirdiğini anlayabiliriz.

«Descartes 'metod gene metod, daima medot' diye bağırırken, gerçekten skolastik metodun yerine metafizik metodu koymuş oluyordu. Edindiği bütün kanaatleri silikti. Herşeyi yeni baştan tahlil ve terkip ile işe girişti :

Tahlil: Descartes'e göre, «Tetkik edilen güçlüklerden her birini, en iyi surette halletmek için icap eden parçalara bölmektir. Tahlil'e karmakarışıklıktan basite gitmek te denir. Karışık, anlaşılmayan bir olay gördük mü, onu daha basit parçalara böleriz. Mesele basitleştikçe anlaşılır. Böylece bilinenlere indirgenir» (Dr. H. Kıvılcımlı, Diyalektik Materyalizm, s.35)

«Olaylar Tasnif edildikçe, aralarındaki ilişkiler ve bağlar da kendiliğinden çıkmaya başladı. O zaman, tek başına, tecrid edilmiş olayı inceleyen ilimlerin metafizik usulü değişmeye mecbur kaldı» (a.g.e..s.43)

İşte «Tekstil Kongesi yazısında olayları birbirleriyle olan münasebetleri ve değişim süreçleri içinde değil tecrit edilmiş bir şekilde (Kongre öncsi, Devrimci Birlik, Kongre, karar tasarıları üzerine görüşmeler, seçimler) inceleyen bir usülle, yani metafizik metodla karşı karşıyayız. Bu yazı, bu başlıklarıyla dahi kolaylıkla anlaşılabileceği gibi NASIL'ı anlatan bir yazıdır. Tekstil'de olayların nasıl seyrettiğini anlatır, olayların neden öyle seyrettiğinin bir açıklamasına girişmez. Devrimci Birliğin neden gerçekten Devrimci olmadığının bir açıklamasından, bir tahlilinden yoksundur.

«Devrimci Birlik» başlığı altında yer alan sözlerde bazı alıntılar yaparsak, sınıf mücadelesi öğretisinin ve diyalektik mantık ve metodun terki somutça görülebilir.

«Bu blok, «Genel Merkez»e karşı muhalefet temelinde oluşmuştur. Bir diğer özelliği de «ilerleme»ye muhalif olmasıdır. Ancak bu muhalif olmalar, «Devrimci Birlik» adlı bir blok kurmak için yeterli midir, görüldüğü gibi yeterli sayılmıştır...... (Genel Merkez ve İlerlemeye karşı muhalefet temelinde bir blok yetersiz değil, burjuva bir blok -birlik anlayışının ifadesidir. Proletarya sosyalizmi her yerde olduğu gibi, sendikalarda da işçi sınıfının asgari programı temelinde bir blok anlayışını savunur. Bu nedenle Tekstil' deki «Devrimci Birliğin» burjuva bir birlik olduğunu ortaya koymayan, onu yetersiz gören ve bu şekilde onu eleştiren, «özeleştiri» yapan anlayış aslında o bloğu onaylıyordur. O bloğun reformizmin zemininde olduğunu, burjuvaziye hizmet ettiğini ortaya koymadığına, tersine bu zeminde daha yeterli hale gelmesini savunduğuna göre, o bloktan kopuşulamamıştır.)

Daha bir çok alıntı verilebilir. Ancak kanaatimizce bir-iki alıntı da daha bulunursa Devrimci Birliğin devrimci bir eleştirisinin-özeleştirisinin yapılmadığını, her okuyucu kolaylıkla anlayabilir.

«Birlik neye muhalif olduğunu koyduktan başka, niçin muhalif ve neleri hedeflediğini somutça koymalı idi. (Birliğin arkasındaki sınıf gerçekliği açığa çıkartılmış olsaydı, ona somutça koyması gibi akıl hocalıkları yapmanın daha iyi burjuvalık yapmasını önermekten başka bir anlama gelmediği görülebilir ve böylelikle de bu şekilde öneri yapmak da mümkün olmaktan çıkardı.) Devrimci Birlik ise, ne için muhalif olduğunu bilmez. Hedefi ise sadece ve sadece seçim kazanmaktı. (Devrimci Birliğin hedefi seçim kazanmak ise, D. Birlik ne için muhalif olduğunu biliyordur. Yani bilinçsiz değildir, burjuva bir bilince sahiptir. Onun burjuva bir bilince sahip olduğunu açığa çıkartmayan bir özeleştiri devrimci bir tavır olamaz.)»

Asıl, sapıtmanın kaynağını açığa vuran ve sendikalar alanıyla ilgili yazılara sinmiş olan burjuva kavrayışın en iyi bir ifadesini şu cümlede bulabiliriz:

«Oysa sınıf mücadelesi anlayışı üzerinde, sınıf mücadelesinde sendikaların rolleri üzerinde anlaşmak gerekli idi. Türkiye'deki sendikalar faciasının nedenleri üzerinde anlaşmak gerekli idi. DİSK'de hakim olan ve işçi sınıfını burjuvazi ile uzlaştırmak isteyen sendikalizm ve reformizme karşı mücadele temelinde anlaşmak gerekli idi. Ancak o zaman «Devrimci Birlik» gerçekten DEVRİMCİ olabilir, mücadelesini tutarlıca sürdürebilir...»

Okuyucu, yukardakilerle Vatan Partisi'nin II. Olağan Kongresi'nde mahkûm ettiği eski hattının ifadesi olan DİSK Broşüründen yapılan aşağıdaki alıntıları karşılaştırsın. Bu broşürde DİSK 6. Kongresinde Sosyalistlerin ve Vatan Partisinin tavrı eleştiriyordu.

«DİSK içinde sosyalistlerin parolası ne olmalı idi? Bunun cevabı açık: Sınıf sendikacılığı temelinde, sendikalizme-reformizme ve gangaster sendikacılığa karşı SOSYALİSTLER'in İTTİFAKI.» (Disk 6. Kongre Broşürü, Vatan Partisi Yayınları, s.70)

«Sosyalistler DİSK'te şu ilkeler temelinde anlaşabilirler, birlikte hareket edebilirler:

«— İşçi sınıfının sınıf sendikacılığı temelinde sendikal birliğinden yana olmak,

«— Sendika demokrasisi uğruna döğüşmek,

«— İşçi sınıfının ekonomik - demokratik mücadelesinde her türlü uzlaşmacılığı reddetmek,

«— İşçi sınıfının sendikal örgütlerinin CHP siyasetinin kuyruğuna takılmasına karşı savaşmak,

«— Sendikal alanda reformizme ve sendikalizme karşı tavizsiz bir mücadele vermek.» (a.g.b., s. 74)

Kolaylıkla görülebilir ki, Devrimci Birliğin «Tekstil Kongresi» yazısındaki gibi bir eleştirisi, Burjuva sosyalizmi döneminde VP yayınları ile yapılan DİSK'in 6. Kongresinin eleştirisinden hiçbir farkı yoktur. İkisi de burjuva kavrayışların ürünüdür. İkisinde de çıkarılan ders ve öneri aynıdır: Sendikalarda s e n d i k a l i z m e k a r ş ı m ü c a d e l e t e m e l i n d e b i r i t t i f a k. Sapıtmada burada, bu ittifak anlayışında gizlidir. Sendikalizme karşı mücadele temelinde bir ittifak anlayışı sendikalist bir anlayıştır. Burjuva ideolojisini yansıtır. Proletarya sosyalizmi, sadece sendikalarda değil, tüm kitle örgütlerinde, hayatın her alanında devrimci program temelinde bir ittifak anlayışına sahiptir. Yani her durumda diğer sınıf ve zümrelerin eğilimleriyle proletarya arasındaki sınırı açıkca çizer, devrimci programa Dayanmayan birliklerin yaydığı hayallere karşı döğüşerek her yerde devrimci birliklerin oluşmasını hedefler. Hiçbir yerde, hiçbir zaman işçileri sendika aristokratlarına karşı bir mücadele temelinde örgütlemez. «Sendikalar faciasına bir örnek daha» diyerek işçileri sendikalar faciasına hapsetmez.

S e n d i k a l i z m e k a r ş ı m ü c a d e l e t e m e l i n d e işçileri örgütleme anlayışı devrimci bir anlayış değil, reformcu bir anlayıştır. F a ş i z m e k a r ş ı m ü c a d e l e t e m e l i n d e halkı örgütleme anlayışından hiçbir farkı yoktur. İkisi de aynı kavrayışın ürünleridir. Burjuva ve küçükburjuva sosyalizmleri genel olarak halkı faşizme karşı mücadele temelinde «örgütlerken» özel olarak işçileri de sendikalizme karşı mücadele temelinde «örgütler». Kimi küçükburjuva sosyalizmlerinin «Kahrolsun DİSK Yönetimi, Kahrolsun Sendika Ağalığı» parolaları ile, kimi burjuva sosyalizmlerinin «Yaşasın DİSK, yaşasın sınıf sendikacılığı» parolaları özünde aynı mantığı yansıtırlar. Her ikisi de DİSK, yönetiminin kahrolmasıyla, ya da yaşamasıyla, işçilerin şartlarının iyileşebileceği hayalini yayarlar, her ikisi de işçilere düzen değişikliğini önermezler. Demek ki, bu ve benzeri parolalar sendikalist parolalar olmakla kalmaz, sendikalist parolalar olduğu için reformist parolalar da olurlar. Ve keza, «işçiler sendika yönetimine» ya da «devrimci işçiler sendika yönetimine» gibi sloganlar da aynı kavrayışların ürünü olup, küçükburjuva sosyalizmlerinin reformculuğunu ifade ederler. «Tek Yol Devrim»ci Devrimci Yol, sendikalarda «Devrimci İşçiler Sendika Yönetimine» şiarını atar.

(Devamı 13. Sayfada)

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ GAZETESİ

Haftalık Siyasî Gazete (Şimdilik 15 Günde Bir Çıkar) / Sahibi : Yaşar Yuva / Sorumlu Müdür : H. Zafer Korkmaz / Adres : Bab-ı Ali Cad. No. 29/202 Cağaloğlu - İST. / İsveç Bürosu : V. Orakçıoğlu, Box 5034 16305 SPANGA Stockholm, Postgirot : 431 309 3-9 / Dizgi - Baskı : Murat Matbaacılık Koll. Şti. Tel. : 27 45 71 / Son Baskı Tarih : 26.5.1979 / Abone Şartları : 6 Aylık 120 TL., Yıllık 240 TL.